

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและ
สถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

นายจิรวุฒิ ชินศรี

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัย
สารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

นายจิรวุฒิ ชินศรี

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

การประเมินโครงการครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และได้กรุณาช่วยเหลือข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์ ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ บึงมุ่ม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ประเมินรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณในความดี ความมีน้ำใจของท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณะผู้บริหาร ครู และผู้เรียนในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการประเมินโครงการครั้งนี้ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลืองานทุกด้านจนผลงานประสบความสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินขอขอบคุณในพระคุณของ บิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้ประเมิน รวมถึงเจ้าของเอกสารและงานวิจัยที่อ้างอิงไว้ในบรรณานุกรมทุกท่านเป็นอย่างสูง

นายจิรวัดน์ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPPI Model) มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือ 1.1 ประเมินบริบทของโครงการ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ 1.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคาร สถานที่ งบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ 1.3 ประเมินกระบวนการของโครงการ เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข 1.4 ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการ 1.5 ประเมินผลกระทบของโครงการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา และความสำเร็จในด้านรางวัลต่าง ๆ 2. เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 9 ฉบับ ถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 48 คน ผู้เรียน จำนวน 270 คน ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 50 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แบ่งการดำเนินงานตามโครงการย่อยภายใต้โครงการหลัก ดังนี้

1.1 โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

1.2 โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

2. รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้เรียน จำนวน 10 คน ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3. รวบรวมข้อมูลโดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการประเมิน

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามรูปแบบการประเมินแบบซีพี (CIPPI Model) โดยภาพรวมทั้งโครงการผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 4) ด้านผลกระทบ และ 5) ด้านผลผลิต โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากผลการประเมินผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรปรับตัวประสงค์ของโครงการให้มีความสอดคล้องมากขึ้น 2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ 3) ควรจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการให้เหมาะสมและเพียงพอ 4) ควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามวงจร PDCA ให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นโครงการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ และควรจัดทำโครงการนี้ต่อไปและจัดทำอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน

รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โครงการผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นและทุกตัวชี้วัด วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ควรดำเนินโครงการนี้ต่อไป และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรนำผลประเมินบางประเด็นหรือบางตัวชี้วัด ไปปรับปรุงพัฒนา ดังนี้

1.1 ด้านบริบท จากผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมและรายตัวชี้วัด มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้นวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรวางแผนดำเนินการต่อไป

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสม เพียงพอ และมีคุณภาพ

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่า การปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยเน้นเรื่องการนำผลการติดตามและประเมินไปวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข

1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมของโครงการ แต่ละกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สูงขึ้น ดังนั้นควรดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านผลกระทบ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยควรสนับสนุนครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีส่วนร่วมกับเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เครือข่ายในชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 ควรกำหนดเป็นนโยบายและสร้างความเข้าใจในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

2.2 ควรมีการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ในปีงบประมาณต่อไป โดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น เช่น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ รูปแบบการประเมินของโพรวิส และรูปแบบการประเมินของสเติก เป็นต้น

2.3 ควรมีการประเมินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือกับชุมชน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฒ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	5
ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	15
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ.....	16
2.1.1 ความหมายของโครงการ.....	16
2.1.2 ความสำคัญของโครงการ.....	17
2.1.3 ลักษณะของโครงการที่ดี.....	18
2.1.4 ความหมายของการประเมินและการประเมินโครงการ.....	20
2.1.5 ประเภทของการประเมินโครงการ.....	23
2.1.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ.....	29
2.1.7 กระบวนการประเมินโครงการ.....	31
2.2 รูปแบบการประเมินโครงการ.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ.....	78
2.3.1 ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	78
2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	82
2.3.3 การจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ.....	88
2.3.4 กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	93
2.4 บริบทของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา..	98
2.4.1 การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา...	99
2.4.2 บริบทและการบริหารในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน.....	100
2.5 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	109
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	123
2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ.....	123
2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model).....	128
2.7 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ.....	138
3 วิธีดำเนินการประเมิน.....	142
ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	143
1. รูปแบบการประเมินโครงการและขั้นตอนการประเมินโครงการ.....	143

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย.....	149
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	150
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	162
5. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	163
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	167
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	168
ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	169
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	170
1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	170
2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	171
2.1 ผลการประเมินบริบท.....	172
2.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น.....	176
2.3 ผลการประเมินกระบวนการ.....	180
2.4 ผลการประเมินผลผลิต.....	184
2.5 ผลการประเมินผลกระทบ.....	199
2.6 สรุปผลการประเมินโครงการด้วยแบบสอบถามโดยภาพรวม.....	206

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 ผลการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ.....	211
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการ พัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา.....	213
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	215
สรุปผลการประเมิน.....	216
อภิปรายผล.....	220
ข้อเสนอแนะ.....	228
บรรณานุกรม.....	230
ภาคผนวก.....	236
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	237
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น ฉบับที่ 1.....	238
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น ฉบับที่ 2.....	243

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านกระบวนการของโครงการ ฉบับที่ 3.....	246
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านกระบวนการของโครงการ ฉบับที่ 4.....	250
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับที่ 5.....	253
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับที่ 6.....	258
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านผลผลิตของโครงการ ฉบับที่ 7.....	263
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านผลกระทบของโครงการ ฉบับที่ 8.....	268

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านผลกระทบของโครงการ ฉบับที่ 9.....	271
แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน.....	274
แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2 สำหรับผู้เรียน.....	275
แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 3 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ.....	276
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	277
ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	278
ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability).....	285
ภาคผนวก ค หนังสือราชการที่ใช้ประกอบการพัฒนาเครื่องมือ	299
หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย.....	300
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ.....	305
ภาคผนวก ง ภาพประกอบการดำเนินโครงการ.....	306
ภาคผนวก จ การเผยแพร่โครงการ.....	314
ประวัติของผู้ประเมินโครงการ.....	226

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ ตามประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด.....	138
2	กรอบแนวทางการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและ สถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	144
3	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสอบถาม.....	150
4	กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสัมภาษณ์.....	153
5	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	169
6	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านบริบท ของโครงการ.....	172
7	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านบริบทของโครงการ.....	175
8	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านปัจจัยเบื้องต้น.....	177
9	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านปัจจัยเบื้องต้น.....	179
10	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านกระบวนการ.....	180
11	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านกระบวนการ.....	183
12	ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลผลิต.....	185

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ.....	188
14 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านผลผลิต.....	190
15 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ.....	193
16 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการด้านผลผลิต.....	194
17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ.....	198
18 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลกระทบ...	199
19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านผลกระทบ.....	202
20 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของโครงการ ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ปีการศึกษา 2559.....	203
21 จำนวนรางวัลที่ได้รับจากผลกระทบของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....	204
22 สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้ตอบแบบสอบถาม.....	206

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน.....	44
2	รูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องของโพรวิส.....	45
3	รูปแบบการประเมินของสเตค.....	49
4	ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการตัดสินใจในแบบจำลองชิป.....	52
5	แบบจำลองการประเมิน “CPO” (CPO’S Evaluation Model).....	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และการสร้างความสามัคคีปรองดอง เชื่อมโยงนำไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ในส่วนที่เกี่ยวกับด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ มีเป้าหมายให้คนไทยเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพสูง โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง กำหนดคุณลักษณะคนไทยในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย เป็นคนที่มุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Action-Based People) คนที่มีจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful People) คนที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถรังสรรค์นวัตกรรม (Innovative People) และเป็นคนที่มีแรงบันดาลใจ มีพลังและมีความหมาย (Purposeful People) โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับประเด็นดังกล่าว ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ (Result-Based Learning) เรียนรู้เพื่อส่วนรวม (Mindful Learning) เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (Generative Learning) และเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย (Purposeful Learning) (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2560: 49)

สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล รอดคล้าย (2559: 27-28) ที่กล่าวถึงบทบาทของการศึกษากับการก้าวสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ว่าการศึกษากับการเปลี่ยนแปลงต้องประกอบด้วย 1) กำหนดบทบาทการผลิตนักศึกษาของอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาให้ชัดเจนตามความถนัดและความเป็นเลิศของแต่ละสถาบันเพื่อลดความซ้ำซ้อนและตรงกับทิศทางการพัฒนาของประเทศและประชาชนทุกช่วงวัย 2) ต้องมีหลักสูตรที่คล่องตัว ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ทักษะและความรู้ตามที่ต้องการได้ 3) ต้องมีวิธีการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับยุคสมัย ไม่ใช่การถ่ายทอดจากปาก (Transmissive Education) แต่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ปรับจากครูจากห้องสี่เหลี่ยมเป็นครูจากสภาพแวดล้อม มีเครือข่ายความร่วมมือของครู 4) ครูเปลี่ยนสภาพจากผู้สอน (Teacher) เป็นครูฝึก (Coach) หรือครูอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Learning Facilitator) หรือ ครูประเมิน (Evaluator) 5) ปรับระบบการเรียนรู้จากการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) โดยการ

เรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based Learning: PBL) และ 6) ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ มีความตื่นตัวในการเรียนรู้ สร้างกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการจัดการศึกษายุคใหม่ส่วนหนึ่งต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมและการร่วมมือกันพัฒนาการศึกษา

จากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งทางด้านวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของไทย การเตรียมคนให้พร้อมเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น โดยให้บุคคลหรือองค์กรดังกล่าวนั้นให้สามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว เรื่องครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 (2) มาตรา 9 (6) มาตรา 24 (6) มาตรา 29 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2549: 107-109) ที่พบว่าผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไปได้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมโดยการร่วมมือ หรือการร่วมสนับสนุน โดยการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา และเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552: 183 - 184) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติ ดังนั้นสถานศึกษาซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม (Social Institution) เช่นเดียวกับบ้าน เป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของ

สังคมในด้านการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้น ๆ ภารกิจของสถานศึกษาคือ การให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมวิธีการหนึ่งที่จะทราบความต้องการของสังคม คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักศึกษาสูงขึ้น ทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในสถานศึกษา มีความเชื่อถือและศรัทธาในสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมในแง่ที่ว่าการศึกษาเพื่อคนทั้งมวลนั้น เป็นการศึกษาของสาธารณะที่คนจำนวนมากที่สุดสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีได้หมายถึงเข้ามาทำหน้าที่ทดแทนรัฐ หากแต่เข้าร่วมกับรัฐ ผนึกกำลังกับรัฐบาลในกระบวนการศึกษาอย่างใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้อันหลากหลายนอกห้องเรียน โดยหน่วยงานด้านการศึกษารัฐ สถานศึกษาและครูจะต้องเปิดใจกว้างแก่การมีส่วนร่วมระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาซึ่งก็คือชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง สถาบันทางสังคม สถานประกอบการ และอื่นๆ ให้มีบทบาท คือ 1) การมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาตามตำราเรียนแบบเก่า นอกจากจะทำให้ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาและอารมณ์ เพราะเนื้อหาวิชาการที่ตายตัว ไม่ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวรู้สึกสนุกทั้งยังไม่เชื่อมโยงกับความจริงในชีวิตและชุมชน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้อันหลากหลาย มีชีวิตชีวาแก่ผู้เรียน เป็นเนื้อหาวิชาชีวิตที่เพิ่มทักษะ ความสามารถในการคิดอย่างรอบด้านและเชื่อมโยง ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้คือ ความเข้าใจอย่างใหม่ที่จะมองเห็นถึงศักยภาพและความรู้ที่ชุมชนมี 2) การมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อดำเนินงาน ได้แก่ การวางแผนนโยบาย การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารหรือจัดหางบประมาณ การตรวจสอบติดตามผลการทำงาน ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้เรียนคือลูกหลานของชุมชนมีความสุขกับการเรียนรู้ ชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (การปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2553: 2 – 17)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าเรื่องการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานประกอบการ จะได้รับความสนใจและให้ความสำคัญมากขึ้น แต่ต้องช่วยกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาเดิมที่เกิดขึ้นในบางสถานศึกษา ได้แก่ 1) ทักษะคติของผู้บริหารและครูที่มองว่าชุมชนมีความรู้้น้อย สถานศึกษาจึงไม่เอาใจใส่ที่จะถามความเห็น ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นผู้กำหนดสิ่งที่จะทำและวิธีดำเนินการเองแล้วจึงให้

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน การประเมินความสำเร็จในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนจึงประเมินจากจำนวนเงินและสิ่งของที่รับบริจาค 2) ลักษณะของความเป็นราชการของผู้บริหารและครูทำให้สถานศึกษาแปลกแยกจากชุมชน ครูไม่เอาใจใส่ที่จะสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นและไม่เห็นความสำคัญของการสร้างความคุ้นเคยกับชุมชน ชุมชนจึงไม่กล้าเข้ามาทำความสนิทสนมคุ้นเคยกับครู ผู้บริหารและครูจึงไม่ทราบว่าบุคคลในชุมชนคนใดมีความรู้ ความสามารถและศักยภาพเรื่องใด การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาจึงเกิดปัญหาอุปสรรค 3) สถานศึกษาขาดแนวความคิดที่เหมาะสมในการทำงานร่วมกับชุมชน หวังเพียงที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากรเพียงฝ่ายเดียว โดยสถานศึกษาไม่คิดที่จะทำในสิ่งที่จะเป็นการช่วยพัฒนาชุมชนด้านอื่นที่นอกเหนือไปจากการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของประชาชนในชุมชน และ 4) ผู้บริหารสถานศึกษาทำงานโดยยึดความคิดของตนเองเป็นหลัก ชุมชนจึงไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพ ชุมชนจึงมีความรู้สึกว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียนฝ่ายเดียว การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา จึงเป็นการเข้ามาเกี่ยวข้องและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเท่านั้น (ปารณทัตต์ แสนวิเศษ, 2555: 73-74)

ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุน และเร่งรัดการจัดการอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือ ผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน กลยุทธ์ ที่ 4 ปรับภาพลักษณ์ทัศนคติและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียน กลุ่มผู้ปกครองและชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษาให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพตลอดชีวิตให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการและผู้อยู่นอกระบบ

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ซึ่งสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานประกอบการ ดังกล่าวข้างต้น มีการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (ผู้เรียนเป็นสำคัญ) ด้วยการมีส่วนร่วมและบูรณาการทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกัน ด้วยความร่วมมือขององค์กรในชุมชน ทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมติดตามประเมินผล การบริหารจัดการให้ความเป็นอิสระ ความยืดหยุ่น และความคล่องตัวกับการจัดการศึกษาบนความหลากหลาย โดยได้ทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และในการดำเนินงานตามโครงการเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้บริหารและรับผิดชอบโครงการดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการประเมินโครงการตามรูปแบบซีพีบี (CIPPI Model) ขึ้น ด้วยเหตุผลคือ เพื่อให้ได้รับรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ คือ สภาพที่เกี่ยวข้องกับงานและโครงการ (Context) ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานหรือปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ (Product) และผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact) ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินโครงการดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่านให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือ

1.1 ประเมินบริบทของโครงการ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ

1.3 ประเมินกระบวนการของโครงการ เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข

1.4 ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และ ความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการ

1.5 ประเมินผลกระทบของโครงการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา อาชีวศึกษา และความสำเร็จในด้านรางวัลต่าง ๆ

2. เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาของโครงการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งดำเนินการตามโครงการย่อยภายใต้โครงการหลัก 3 โครงการ ได้แก่

1. โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
2. โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

รูปแบบการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) โดยบูรณาการแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547) และวิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบชิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) โดยประเมิน 5 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินด้านบริบท (Context) เป็นการตรวจสอบประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) เป็นการประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อันจะทำให้โครงการนี้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินโครงการครั้งนี้ ประเมินปัจจัยในความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ/อุปกรณ์ และด้านงบประมาณ

3) การประเมินกระบวนการดำเนินการโครงการ (Process) เป็นการตรวจสอบประเมินผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงาน สำหรับการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาครั้งนี้ ประเมินในด้านการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข

4) การประเมินผลผลิต (Product) เป็นการตรวจสอบผลประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ

5) การประเมินผลกระทบ (Impact) เป็นการตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลังสิ้นสุดโครงการในปีการศึกษา 2559 ซึ่งพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยทางตรงและทางอ้อมกับผลผลิตของโครงการว่าเกิดอะไรขึ้นกับผู้เรียนบ้างและผู้เรียนได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการ ซึ่งเป็นผลที่ได้เกิดขึ้นหลังจากจบโครงการแล้ว ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทั้งความสำเร็จด้านรางวัลที่ได้รับ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ปีการศึกษา 2558 มีดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 54 คน

1.2 ผู้เรียน จำนวน 917 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งชุมชนและสถานประกอบการ โดยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้เรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-43) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนกลุ่มตัวอย่างของชุมชนและสถานประกอบการ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 1) ต้องเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในโครงการนี้ 2) ต้องอยู่ในชุมชนหรือสถานประกอบการที่มีผู้เรียนไปฝึกงาน และ 3) ยินยอมและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมิน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 48 คน

2.2 ผู้เรียน จำนวน 270 คน

2.3 ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 50 คน

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ บุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหาร

สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่ร่วมดำเนินงานในโครงการย่อย ภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2 ผู้เรียน จำนวน 10 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่ร่วมดำเนินงานในโครงการย่อยภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3 ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นตัวแทนของชุมชนหรือสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินงานในโครงการย่อยภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและยินดีให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมิน

4. แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลการประเมินโครงการครั้งนี้ เพื่อการศึกษาแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้กำหนดระยะเวลาในการประเมิน กันยายน 2558 – พฤษภาคม 2559 แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ หรือที่เรียกว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ระยะเวลาประเมิน ตั้งแต่วันที่ 1 – 30 กันยายน 2558

2. การประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการใช้ทรัพยากรต่างๆ ประเมินระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 – 15 มีนาคม 2559

3. ประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่า ผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่ ระยะเวลาประเมินระหว่างวันที่ 16 มีนาคม – 31 พฤษภาคม 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมิน หมายถึง กระบวนการพิจารณาตรวจสอบการดำเนินงานหรือกิจกรรม โดยนำผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณาตรวจสอบการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม โดยนำผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาคำตอบถึงผลหรือประสิทธิผลการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) หมายถึง รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) โดยการประเมิน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลผลิต (Product) และ 5) ด้านผลกระทบ (Impact) ซึ่งผลจากการประเมินจะทำให้ได้ข้อสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นทางเลือกต่าง ๆ อันนำไปสู่การตัดสินใจ ที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ให้เกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และตัดสินใจคุณค่าของโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อย่างเป็นระบบ ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) โดยบูรณาการแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นผู้ร่วมประเมิน

ดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ 1) ร่วมกันประเมินก่อนดำเนินโครงการในด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น 2) ร่วมกันประเมินระหว่างดำเนินการในด้านกระบวนการดำเนินโครงการ 3) ร่วมกันประเมินหลังดำเนินโครงการในด้านผลผลิตและผลกระทบ โดยการสอบถามความคิดเห็นและการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ การประเมินมีขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context) หมายถึง การตรวจสอบประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความต้องการที่จำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ตามตัวชี้วัดดังนี้

1.1 ความต้องการจำเป็นของโครงการ หมายถึง ความต้องการของผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ที่เห็นความจำเป็นของการจัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.2 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ หมายถึง ความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ ที่กำหนดกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.3 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ หมายถึง ความเข้ากันได้หรือ ความถูกต้องพอเหมาะของวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละข้อ เพื่อให้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบผลสำเร็จ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุ/อุปกรณ์ ว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด ตามตัวชี้วัดดังนี้

2.1 ความพร้อมของบุคลากร หมายถึง ความพร้อมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน บุคลากรในชุมชน และสถานประกอบการ มีความเหมาะสมของจำนวนผู้ร่วมโครงการ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนเริ่มโครงการ

2.2 ความเพียงพอของงบประมาณ หมายถึง ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่ามีความเพียงพอกับความต้องการ และมีงบประมาณเหมาะสมกับกิจกรรมของโครงการหรือไม่

2.3 ความพร้อมของสถานที่ หมายถึง ความพร้อมของอาคารสถานที่ และสถานที่ภายในสถานศึกษาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.4 ความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์ หมายถึง ความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. การประเมินกระบวนการ (Process) หมายถึง การตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับความพร้อมในการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีตัวชี้วัด ดังนี้

3.1 การวางแผน หมายถึง การตรวจสอบการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ ผู้เกี่ยวข้อง และการจัดทำแผนการดำเนินงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบในการจัดกิจกรรม ขั้นตอนและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เชื่อได้ว่าโครงการที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการย่อยภายใต้โครงการหลักได้ โครงการย่อยดังกล่าวได้แก่ 1) โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ 2) โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียน ทั่วภาคีในสถานประกอบการ

3.2 การดำเนินการ หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตาม ปฏิทินปฏิบัติงาน การประสานงานและขอความร่วมมือระหว่างผู้รับผิดชอบ และการดำเนินการจัด กิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถาน ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา

3.3 การประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบผู้บริหารสถานศึกษา หรือคณะ กรรมการนิเทศโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในด้านการ ประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม การประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม การสรุป และรายงานการจัด กิจกรรม

3.4 การปรับปรุงแก้ไขโครงการ หมายถึง การตรวจสอบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ ดำเนินกิจกรรม ได้นำผลการประเมินกิจกรรมในโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะ กรรมการการอาชีวศึกษา ที่ประเมินผลแล้วมาพัฒนาหรือแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

4. การประเมินผลผลิต (Product) หมายถึง การตรวจสอบประเมินเกี่ยวกับผลที่ เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ และความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ โดย ประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถาน ประกอบการ ต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตาม ตัวชี้วัด ดังนี้

4.1 ผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในการ ดำเนินงานตามโครงการย่อยต่าง ๆ ในโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถาน ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา

4.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ระดับความรู้สึกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ต่อการดำเนินงานโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5. การประเมินผลกระทบ (Impact) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งดำเนินการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ

คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) หมายถึง วิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้การดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายได้และนำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ครูผู้ช่วย ครูพิเศษสอน และพนักงานราชการ(ครู) ในวิทยาลัยวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งครูภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชุมชนและครูฝึกในสถานประกอบการ

ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ทั้งในระบบปกติ ระบบทวิภาคี และผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ชุมชนและสถานประกอบการ หมายถึง บุคคลในชุมชนหรือในสถานประกอบการที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประโยชน์ที่ได้รับ

ประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน

1. ผู้เรียนได้ทราบผลจากการประเมินด้านคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกงานจากการได้ลงมือทำในสถานที่หรือสถานการณ์จริงในแหล่งเรียนรู้จากชุมชนหรือสถานประกอบการ ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

ประโยชน์ที่เกิดแก่ครูผู้สอน

1. ครูมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา
2. สารสนเทศที่ได้รับจากการประเมิน จะช่วยให้ครูเห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้บริหารสถานศึกษา

1. นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปประกอบการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโครงการ
2. เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

ประโยชน์ที่เกิดแก่ชุมชนและสถานประกอบการ

1. ชุมชนและสถานประกอบการมีความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
2. ชุมชนและสถานประกอบการมีความมั่นใจในคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
3. ชุมชนและสถานประกอบการมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษามากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ
- 2.2 รูปแบบการประเมินโครงการ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
- 2.4 บริบทของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.5 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.7 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและการประเมินโครงการ

2.1.1 ความหมายของโครงการ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของโครงการ ไว้ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2540: 4) ได้ให้ความหมายของโครงการว่า หมายถึง ส่วนย่อยส่วนหนึ่งของแผนงาน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ทรัพยากรในการดำเนินงานและระยะเวลาดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น

สำราญ มีแจ่ม (2550: 6) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กลุ่มของกิจกรรม แผนงาน หรือ ส่วนหนึ่งของแผนงานที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2550: 80-81) กล่าวว่า โครงการเป็นลักษณะงานที่ไม่ใช่ งานประจำ เป็นงานที่เกิดขึ้นตามความจำเป็นของสถานการณ์ในสังคม จะต้องดำเนินการไปตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ภายในระยะเวลาและงบประมาณที่ระบุไว้ที่แน่นอน เมื่องานเสร็จสิ้น โครงการก็สิ้นสุดลง

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 34) กล่าวว่า โครงการไม่ใช่งานประจำตามปกติ ที่มีลักษณะเป็น โปรแกรมที่กำหนดไว้ตลอด แต่จะช่วยเสริมงานปกติให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 23-24) กล่าวว่า โครงการหมายถึงหน่วยของแผนงานหรือกลุ่ม ของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีลักษณะเด่นชัดมี ระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดที่แน่นอน และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ โครงการ ประกอบด้วยงาน (Task) และกิจกรรม (Activity)

เชาว์ ไยอิน (2553: 2) กล่าวว่า โครงการเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของแผนงาน ซึ่ง ประกอบด้วยชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบ มีการกำหนดทรัพยากรในการดำเนินงาน ระยะเวลาดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน โดยออกแบบมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

Royse et al. (2001: 5) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า หมายถึง ชุดของ กิจกรรมที่ จัดขึ้นอย่างมีระบบ โดยออกแบบมาเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

โดยสรุป โครงการหมายถึง ชุดของกิจกรรมที่ไม่ใช่เป็นกิจกรรมหรืองานปกติ เป็นแผนการ ดำเนินงานที่เป็นระบบ จะนำไปปฏิบัติได้โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน กิจกรรมมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2.1.2 ความสำคัญของโครงการ

มนุษย์ได้มีการวางแผน หรือกำหนดการดำเนินกิจกรรมในการปฏิบัติงานต่าง ๆ มา ตั้งแต่อดีตกาลแล้ว เพียงแต่ในสมัยก่อนจะมีกิจกรรมไม่มากนักหรือไม่สลับซับซ้อนมากนัก จึงอาจ กำหนดลำดับขั้นการปฏิบัติงานไว้ในใจได้ แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมและกิจกรรมต่าง ๆ มีความ ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ การวางแผนหรือโครงการต้องทำอย่างเป็นระบบ ซึ่งความสำคัญของโครงการ ดังนี้ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2551: 36)

1. เป็นแนวทางหรือวิธีการที่จะนำไปสู่ปรากฏการณ์ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต อย่างมีระบบ โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกิจกรรมต่าง ๆ ไว้
2. ทำให้การกำหนดลำดับขั้นของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำให้ต่อเนื่องสอดคล้อง กันอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัดทรัพยากรต่าง ๆ และมีประสิทธิผลได้

3. ทำให้เกิดการประสานระหว่างผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องไม่ให้เกิดกิจกรรมบางอย่างขาดหายไปหรือซ้ำซ้อนกัน

4. ทำให้เกิดการประเมินผลอย่างมีขั้นตอนและมีคุณภาพที่ดี ทำให้ได้สารสนเทศจากการประเมินที่เป็นประโยชน์

2.1.3 ลักษณะของโครงการที่ดี

โครงการเป็นชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานในกิจกรรมขององค์กรบรรลุเป้าหมาย โดยมีแผนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และกำหนดวัตถุประสงค์ ตามระยะเวลาที่กำหนด โครงการที่ดีจะเอื้อประโยชน์แก่บุคคล หน่วยงาน ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งลักษณะของโครงการที่ดี 9 ประการ ดังนี้ (พิสนุ พองศรี, 2551: 38)

1. มีพื้นฐานมาจากข้อมูลที่เป็นจริงและผ่านการวิเคราะห์แล้ว
2. สนองตอบความต้องการของประชากรหรือผู้รับบริการ
3. สามารถแก้ปัญหา พัฒนางค์การหรือหน่วยงานได้
4. มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง
5. สารของโครงการมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน เช่น วัตถุประสงค์สอดคล้องกับปัญหา กิจกรรมหรือวิธีการดำเนินการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นต้น
6. มีรายละเอียดโครงการเพียงพอ เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้สะดวก
7. มีระยะเวลาแน่นอนในการดำเนินงานทั้งเริ่มต้นและสิ้นสุด
8. ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร
9. สามารถติดตามประเมินผลได้

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 23-24) กล่าวว่าโครงการที่ดีมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ชัดเจน วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งๆ อาจมีหลายข้อ
2. ความเป็นเอกเทศ โครงการแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการทำงานและความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน
3. มีการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกับโครงการหนึ่งๆ จะต้องมีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจนสิ้นสุดโครงการที่เป็นระบบและมีระเบียบ

4. มีการระบุทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทรัพยากรด้านบุคคล และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน

5. มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และระยะสิ้นสุดที่แน่นอนโครงการจะต้องมีการกำหนดจุดเริ่มต้นว่าเริ่มโครงการเมื่อใดและจะดำเนินงานต่อไปจนถึงระยะเวลาอันใดเป็นเวลาสิ้นสุดโครงการ จึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำประจำเรื่อย ๆ แต่มีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน

6. สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นโครงการที่เลื่อนลอยหรือสวยหรู นำไปปฏิบัติไม่ได้

เชาวิ อินโย (2553: 10-11) กล่าวว่า โครงการค่อนข้างมีลักษณะที่ชัดเจนซึ่งจะทำให้สามารถแยกโครงการที่ดีและไม่ดีออกจากกันได้ ลักษณะของโครงการที่ดี คือ

ประการแรก โครงการต้องมีคณะทำงาน (Staffing) โครงการที่ขาดคณะทำงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญก็จะทำงานได้ไม่ประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างเช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ก็ต้องมีคณะทำงานที่มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการกองทุน คณะทำงานอาจจะมีเวลาทำงานพร้อมกันหลายๆ โครงการ หรืออุทิศตัวเพียงโครงการเดียว

ประการที่สอง โครงการต้องมีงบประมาณ (Budgets) เพราะว่าการทำงานของคณะบุคคลต้องใช้ทรัพยากรที่เป็นเงิน บางครั้งโครงการถูกแบ่งแยกโดยงบประมาณ แต่อย่างไรก็ตาม มีโครงการที่ใช้เงินทุนน้อย

ประการที่สาม การให้เงินทุนที่มั่นคง (Stable Funding) มีความสำคัญที่จะทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ขวัญกำลังใจและผลงานจะลดลงเมื่อลูกจ้างไม่ได้รับเงินเดือนตามปกติหรือให้ทำงานที่ไม่ใช่หน้าที่

ประการที่สี่ โครงการที่ดีมีลักษณะโดดเด่นในตัวของมันเอง โดยสรุป สามารถมองเห็นได้หรือเป็นที่รู้จักของสาธารณชน หรือประชาชนจะจำโครงการที่ดีจากคำขวัญ สัญลักษณ์ หรือ โฆษณาของรัฐบาล เช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคและโครงการบ้านเอื้ออาทร เป็นต้น เมื่อองค์กรมีโครงการหลายโครงการ บางครั้งอาจจะมีปรัชญา นโยบาย กระบวนการและวิสัยทัศน์ที่แตกต่างกัน หรือแม้แต่วิธีการดำเนินงานของคณะทำงาน และเวลาที่ใช้ในการจัดทำโครงการ การเปรียบเทียบทำได้ง่าย ๆ เพื่อแยกแยะความแตกต่างระหว่างโครงการหนึ่งออกจากโครงการอื่น ๆ

ประการที่ห้า ประชญาการให้บริการที่ดี โครงการของรัฐบาล เช่น โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคจะมีประชญาการให้บริการว่า ยินดีต้อนรับทุกคน ประชญาการให้บริการเป็นการสื่อสารได้อย่างชัดเจนว่ากลุ่มลูกค้าต้องถูกต้องเสมอ โครงการที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจนจะสร้างปัญหาอย่างมากให้ผู้ประเมิน ดังนั้น โครงการต่างๆ ที่ดีจะถูกสร้างบนความน่าเชื่อถือทางวิทยาศาสตร์ และมีการตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่อเสียงนั่นก็คือ ก่อนที่ผู้ดำเนินโครงการจะลงไปแก้ปัญหาสังคม และ เริ่มให้การช่วยเหลือจะต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดนำไปใช้ในโครงการต่างๆ

ประการที่หก โมเดลเชิงทฤษฎี (Theoretical Model) นั่นก็คือ ก่อนที่ผู้จัดทำโครงการจะลงไปแก้ปัญหาสังคมและเริ่มให้ความช่วยเหลือ มีบางสิ่งบางอย่างที่จะต้องคิดว่า ทำไมปัญหาจึงเกิดขึ้นได้อย่างไร ซึ่งจะเป็นการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อจะแก้ไขสถานการณ์นั้นๆ โมเดลเชิงทฤษฎีจะสร้างหลักการในแต่ละโครงการ และเสนอแนะวิธีการที่เป็นมาตรฐาน ซึ่งจะทำให้ความพยายามในการแก้ปัญหา มีความชัดเจน

สรุปได้ว่า โครงการที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือ มีคณะทำงานที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ระบุทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงาน การกำหนดรูปแบบและรายละเอียดการกำหนดการดำเนินงานที่สอดคล้อง กลมกลืนกัน มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุด และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2.1.4 ความหมายของการประเมินและการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการดำเนินโครงการ การประเมินโครงการเป็นการประเมินคุณค่าของงานโครงการ หรือกิจกรรมทางการศึกษาต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการที่ใช้ในวงการอื่นทั่วไปหรือกิจกรรมอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับประกอบการตัดสินใจ การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมในการปรับปรุง พัฒนา แก้ไข งานโครงการ หรือกิจกรรมนั้น ๆ ให้เจริญก้าวหน้า

ความหมายของการประเมิน

สำหรับความหมายของการประเมินได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ในที่นี้จะกล่าวถึงความหมายของการประเมินที่สอดคล้องกับรูปแบบการประเมินที่ใช้ในครั้งนี้อย่างไรบ้าง บางครั้งใช้คำว่า การประเมินค่าหรือการประเมินผล ซึ่งตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Evaluation โดยมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

เยาวตี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี (2550: 8-9) ให้ข้อสรุปว่า การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินใจหรือตัดสินคุณค่าขั้นสุดท้าย เช่น Assessment ใช้เพื่อหาคำตอบว่านักเรียนเป็นอย่างไร ได้รับความสำเร็จด้านไหน ส่วน Evaluation ใช้หาคำตอบถึงผลหรือประสิทธิผลการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า Assessment เป็นส่วนหนึ่งของ Evaluation ในด้านการประเมินผล โครงการมีแนวความคิดที่พิจารณาได้จากความหมายของการประเมิน ดังนี้

1) การประเมินหมายถึง การวัด ในช่วง ค.ศ. 1900-1930 นักประเมินผลทางการศึกษานิยามการประเมินว่าเป็นการวัดผล ทำให้การประเมินเน้นความเป็นปรนัย/ความถูกต้องที่เป็นอยู่จริงความเที่ยงตรงของการวัดมาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้วัด การวิเคราะห์เชิงปริมาณจากคะแนนที่วัดได้ การค้นหาเกณฑ์มาตรฐานเพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานโครงการ สำหรับการตัดสินใจและการวินิจฉัยคุณค่า

2) การประเมินเป็นการวิจัย กล่าวคือ การประเมินเป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม เป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เพื่อนำผลการวิจัยมาตัดสินและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและติดตามให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำโครงการไปปฏิบัติ มีการประเมิน มีการออกแบบวิจัย สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงตรรกวิทยาอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งตอบคำถามว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีความสำเร็จระดับใด (แต่ไม่มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่) ผลการศึกษาจะนำไปใช้ในการตัดสินใจและเป็นทางเลือกในการปฏิบัติ

3) การประเมินเป็นการตรวจสอบและติดตามผลงานที่ได้ประเมินแล้ว กล่าวอีกนัยหนึ่งคือโครงการใดที่ได้ผ่านการประเมินแล้ว ก็จะมีการประเมินอีกครั้งเพื่อดูว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่โดยมีกระบวนการและเทคนิควิธีสำหรับอ้างอิงผลการประเมินอย่างมีระบบ

อัลคิน (Alkin 1987, อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์ 2547: 2) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลที่เหมาะสมการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุป เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจได้เป็นแนวทางเลือกวิธีการปฏิบัติ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 6) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินค่าหรือการประเมินผล หมายถึง การตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งถือเป็นนิยามพื้นฐานในทางการจัดการ การประเมินค่าหรือการประเมินผลเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยอาศัยสารสนเทศที่ถูกต้อง

สุพักตร์ พิบูลย์ (2551: 70) กล่าวไว้ว่า การประเมินเป็นกระบวนการที่เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ งานประเมินที่พบได้โดยทั่วไป คือ การประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 4) ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึงกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 37) ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึงการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ได้ผลตามวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด ซึ่งเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพสูง การประเมิน (Evaluation) ประกอบด้วย การวัด (Measurement) บวกกับการตัดสินใจ (Judgment)

จากการศึกษาความหมายดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการประเมินนั้นเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ชัดเจนจะได้นำไปใช้ในการตัดสินคุณค่า คุณภาพ และประกอบการตัดสินใจ หาแนวทางเลือกที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อไป

ความหมายของการประเมินโครงการ

มีนักการศึกษาด้านการประเมินหลายท่านได้ให้ความหมาย การประเมินโครงการไว้ดังนี้

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุริยา วีรวงศ์ (2551 : 5) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) ในความหมาย “นักประเมินผล” คือการพิสูจน์ว่า ผลที่ได้รับเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่เพียงใด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 6) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินค่าหรือการประเมินผล หมายถึงการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งถือเป็นนิยามพื้นฐานในทางการจัดการ นิยม นิยามการประเมินค่าหรือการประเมินผลว่าเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การตัดสินใจเลือกทางเลือกโดยอาศัยสารสนเทศที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อผ่านการสังเคราะห์ให้เป็นองค์ความรู้ จะทำให้เกิดปัญญาได้

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 68) ได้สรุปความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำสารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการ ทดลองหรือนำร่อง ปรับเปลี่ยนระงับ ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั่นเอง

เชาว์ อินโย (2553: 4) ให้ความหมายของการประเมินโครงการไว้ว่า การประเมินโครงการหมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่า โดยการค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากชุดของกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างมีระบบมาประกอบการตัดสินใจ ตีค่าผลการดำเนินการนั้นว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการ

จากความหมายของการประเมินโครงการตามแนวคิดของนักการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าว สรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ แล้วตัดสินคุณค่าหรือปรับปรุงแผนและวิธีการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

2.1.5 ประเภทของการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 38-4) ได้อธิบายไว้ว่า การประเมินแบ่งได้หลายประเภทตามแต่จะใช้เกณฑ์ใดเป็นหลักในการแบ่ง ประเภทของการประเมินแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ แบ่งโดยยึดจุดมุ่งหมายของการประเมิน ยึดหลักในการประเมิน และลำดับเวลาในการประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินเพื่อปรับปรุงบางครั้งก็เรียกว่า การประเมินความก้าวหน้า

(Formative Evaluation)

2.2 การประเมินสรุปผลเรียกว่า การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 การประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal – Based Evaluation) เป็นการประเมินที่ว่าทำได้บรรลุประสงค์ของโครงการหรือไม่ โดยทราบก่อนประเมินว่าโครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง

2.2 การประเมินที่อิสระโดยอาจไม่ยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal – Free Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นทั้งหมด โดยไม่ทราบว่าจะวัตถุประสงค์ของโครงการนี้มีอะไรบ้าง

3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน แบ่งเป็นการประเมินก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินการโครงการและหลังจากสิ้นสุดโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Pre – Evaluation) เป็นการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินใจเลือกโครงการตรวจสอบความเหมาะสม ความสมเหตุสมผลของการวางแผนดำเนินโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการในการนำโครงการไปปฏิบัติ คุณภาพของโครงการ รวมทั้งตรวจสอบโอกาสที่โครงการนั้นจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย การประเมินก่อนเริ่มโครงการมีความเชื่อบนพื้นฐานที่ว่า ถ้าตัวโครงการนั้นได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสม สมเหตุสมผล มีความจำเป็น คุณภาพดี ความเป็นไปได้ โอกาสที่โครงการจะประสบความสำเร็จก็ย่อมสูง เสมือนว่าโครงการนั้นได้บรรลุผลสำเร็จไปแล้วครึ่งหนึ่ง

การประเมินเพื่อการตัดสินใจหรือหาข้อสรุปสำหรับการตัดสินใจเลือกโครงการนี้มีชื่อเรียกต่างกัน ส่วนใหญ่เรียกว่า “การวิเคราะห์โครงการ” คำศัพท์ภาษาอังกฤษใช้หลายคำ Project Appraisal, Project Analysis ในวงการธุรกิจอุตสาหกรรม เรียกว่า Feasibility Study หรือการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นต้น ไม่ว่าจะใช้ชื่อใด แต่โดยหลักการกว้าง ๆ การประเมินในขั้นนี้จะเน้นการพิจารณาใน 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ

1) ความเหมาะสมของโครงการ ประเมินเพื่อวิเคราะห์ปัญหา และความจำเป็นของการทำโครงการ (Need Assessment) ซึ่งเป็นการตรวจสอบขั้นต้นเพื่อกำหนดปัญหา กำหนดความจำเป็น และเหตุผลที่สำคัญในการเริ่มโครงการนั้น ๆ ขึ้น และการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการ (Feasibility Studies) โดยพิจารณาความครอบคลุม ดังนี้

- ความเป็นไปได้ทางเทคนิควิชาการ
- ความพร้อมทางการบริหารโครงการนั้นให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี ตามเป้าหมาย
- ความพร้อมในการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร โดยเฉพาะความเป็นไปได้

ทางการเงิน กำลังคน วัสดุและการจัดการ ถ้าเป็นโครงการทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรมก็จะมี การวิเคราะห์ทางด้านการตลาด รวมทั้งศึกษาความสอดคล้องกับนโยบาย และปัญหา

2) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินโครงการ (Return of Investment) โดยทั่วไป พิจารณาจากอัตราผลตอบแทนเสีย วิเคราะห์จุดคุ้มทุน ดูจากอัตราผลตอบแทนการลงทุน ดำเนินโครงการ (Rate of Return) หรือพิจารณาจากการวิเคราะห์ต้นทุน และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Cost Effectiveness Analysis) และดูจากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร (Cost Benefit Analysis) และดูจากการวิเคราะห์รายจ่ายโดยเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ หรือการวิเคราะห์อรรถประโยชน์ (Cost – Utility Analysis) เป็นต้น สำหรับโครงการทางด้านการศึกษาจะเน้นในเรื่องของการวิเคราะห์ Cost – Effectiveness มากกว่า Cost – Benefit เพราะผลตอบแทนทางการศึกษานั้นวัดออกมาในรูปของหน่วยเงินตราทำได้ยาก

3) การศึกษาและการคาดคะเนถึงผลประโยชน์หรือสิ่งที่อาจเกิดตามมาจากการดำเนินโครงการนั้น (Consequence Analysis) การศึกษาเชิงคาดคะเนถึงผลที่จะตามมาจากการดำเนินงานยังไม่ค่อยแพร่หลาย แต่จะเป็นสิ่งที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ส่วนใหญ่จะพิจารณาเพื่อค้นหาแรงต้านทานต่อการดำเนินโครงการ เป็นการคาดการณ์เกี่ยวกับผลที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อม ตลอดจนเป็นการรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์และกำหนดนโยบายสำคัญๆ ซึ่งนำไปสู่การดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.2 การประเมินในระหว่างการดำเนินงาน (Implementation Evaluation or Process Evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อศึกษาถึงการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด จุดเด่น จุดด้อย มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการนั้น พยายามตอบคำถามว่าทำไมจึงเกิดปัญหา อุปสรรค หรือไม่เกิดปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ ถ้าเกิดปัญหาจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้ทันทั่วทั้งที่ การประเมินในขณะดำเนินโครงการจึงมีบทบาทในการปรับปรุงการดำเนินโครงการโดยตรง

3.3 การประเมินหลังการดำเนินงาน เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามว่าโครงการประสบผลสำเร็จตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ผลจากโครงการจะบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ผลการดำเนินงานคุ้มค่าหรือไม่ การประเมินในลักษณะนี้จะเป็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นโดยเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยแบ่งการประเมินงานออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ประเมินทันทีที่สิ้นสุดโครงการ 2) การติดตามผลต่อมา โดยเฉพาะการประเมินผลกระทบของโครงการที่ต้องอาศัยการทิ้งช่วงระยะเวลาหนึ่ง เช่น 1 – 2 ปี เป็นต้นไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ประเมินไว้ตั้งแต่เริ่มการดำเนินงานโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการ บางท่านเรียกการประเมินลักษณะนี้ว่า การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) ประเภทของการประเมินมีหลายประเภทโดยสามารถแบ่งได้ตามเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ประเภทของการประเมินที่จะกล่าวต่อไปแบ่งได้ 5 ประเภท (รัตนะ บัวสนธ์, 2540: 90 ; ศิริชัย กาญจนาวาสี และคณะ, 2547: 47 – 48 ; พิสนุ พงศ์ศรี, 2551: 11) ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) การประเมินแบบนี้เป็นการประเมินระหว่างการทำงาน ซึ่งควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงส่วนใด อีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

1.2 การประเมินสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานได้สิ้นสุดลงแล้วทำการตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างเพียงพอคุ้มค่าหรือไม่ และทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ มีผลกระทบ (Impact) หรือผลที่ไม่ได้คาดหวังหรือผลพลอยได้ (Side Effects) อะไรบ้าง

2. แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน แบ่งได้ 8 ประเภท ดังนี้

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินเบื้องต้นก่อนที่จะจัดทำโครงการ ความต้องการจำเป็น คือ ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดความจำเป็นในการจัดทำโครงการขึ้นทำให้ได้แนวคิดของการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ดีและเป็นความต้องการของผู้รับโครงการหรือหน่วยงานนั้นอย่างแท้จริง การประเมินความต้องการจำเป็นมีประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและการวางแผน

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการศึกษาสภาพความพร้อมด้านต่างๆ ในการจัดทำโครงการ โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการทำโครงการ เช่น ด้านกำลังคน เทคนิค สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประชากร

การประเมินประเภทนี้ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่จะต้องทำการสำรวจหรือวิจัยอย่างกว้างขวาง แต่ถ้าเป็นโครงการที่จะทำในองค์กร โรงเรียน อาจใช้การตั้งคำถามเพื่อสำรวจความพร้อม เช่น มีคนพอหรือไม่ มีเวลาพอหรือไม่ มีงบประมาณพอหรือไม่ เป็นต้น

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินทรัพยากรจำเป็นที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม และเพียงพอหรือทรัพยากรที่จำเป็น ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน

2.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการบริหารโครงการการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้เหมาะสมหรือกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ มีประโยชน์ในการค้นหาจุดเด่นหรือจุดด้อยของโครงการ

2.5 การประเมินผลผลิต (Output/Product Evaluation) เป็นการประเมินผลจากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือไม่คุ้มค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ มุ่งตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลการประเมินจะทำให้ได้สารสนเทศในการพิจารณาตัดสินใจยุติ ปรับ ขยายโครงการ

2.6 การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ (Outcome/Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานจากโครงการที่จัดสร้างขึ้น ก่อให้เกิดผลอื่นใดเกิดขึ้นตามมาหรือไม่ เป็นทั้งผลที่คาดหวัง และไม่คาดหวัง และทั้งในทางที่ดีและไม่ดี

2.7 การประเมินการติดตาม (Follow up Evaluation) เป็นการดำเนินงานประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานไปแล้วระยะหนึ่ง เช่น อาจเป็น 6 เดือน 1 ปี หรือ 2 ปี เพื่อดูผลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการต่างๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น

2.8 การประเมินอภิมาน (Meta Evaluation) เป็นการประเมินงานประเมิน เป็นการพิจารณาตัดสินคุณภาพ หรือคุณค่าของการประเมิน ทำให้ทราบถึงจุดแข็ง และจุดอ่อนของรายงานการประเมิน และรายงานการประเมินได้ดำเนินการครอบคลุมกิจกรรมของการประเมินหรือไม่ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility) มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety) และมาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy) เพื่อจะได้นำไปพัฒนารายงานการประเมินให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

3. แบ่งตามผู้ประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

3.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) การประเมินแบบนี้ ผู้ประเมินเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง หรือปฏิบัติงานกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดีก็คือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องจึงทราบและเข้าใจสิ่งที่ประเมินได้เป็นอย่างดี ข้อเสียก็คือ เมื่อเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องจึงอาจมีความลำเอียงเกิดขึ้นได้

3.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation) การประเมินแบบนี้ผู้ประเมินไม่ได้เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องหรือไม่ได้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่จะประเมิน ข้อดีก็คือ มีความเป็นกลางในการประเมิน แต่มีข้อเสียก็คือไม่เข้าใจรายละเอียดของสิ่งที่ประเมินไม่ดีพอและเนื่องจากเป็นบุคคลภายนอกอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือในการดำเนินงานประเมิน

4. แบ่งตามมิติการประเมิน แบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

4.1 การประเมินตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ การประเมินความก้าวหน้า การประเมินผลสรุปและการประเมินเพื่อการพัฒนา

4.2 การประเมินตามข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพ และแบบผสม

4.3 การประเมินตามวิธีการประเมิน ได้แก่ การประเมินเชิงธรรมชาติและเชิงทดลอง

4.4 การประเมินตามจุดเน้นที่ประเมิน ได้แก่ การประเมินกระบวนการ ผลลัพธ์ ผลกระทบ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิผล

5. แบ่งตามช่วงเวลาเพื่อเอื้อต่อการประเมิน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

5.1 การประเมินก่อนดำเนินงาน เป็นการประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการ โดยมุ่งเน้นประเมินตัวโครงการว่ามีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในแต่ละส่วน หรือไม่มีความเป็นไปได้ คุ่มทุน มีเวลาเพียงพอหรือไม่ และจะมีอุปสรรค หรือปัญหาอะไรที่จะทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ การประเมินก่อนดำเนินงานมีประโยชน์ในการตัดสินใจดำเนินโครงการ

5.2 การประเมินระหว่างการดำเนินงาน การประเมินแบบนี้ควบคู่ไปกับการดำเนินงานของโครงการ โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด อีกทั้งรวบรวมปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ สำหรับการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดความเหมาะสม และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

5.3 การประเมินหลังดำเนินงาน เป็นการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้ว ทำการตรวจสอบว่าโครงการได้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใด ผลที่เกิดขึ้นได้ใช้ทรัพยากรไปอย่างเพียงพอคุ้มค่าหรือไม่ และทรัพยากรเพียงพอกับความต้องการของผู้รับบริการหรือไม่ มีผลกระทบ (Impact) หรือผลที่ไม่ได้คาดหวังหรือผลพลอยได้ (Side Effect) อะไรบ้าง

การประเมินก่อนดำเนินงานจะใช้การประเมินบริบทและการประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินระหว่างการทำงานจะใช้การประเมินกระบวนการ ส่วนการประเมินหลังการทำงานจะใช้การประเมินผลผลิตและการประเมินผลลัพธ์

แพตตัน (Patton, 2004: 277) ได้แบ่งประเภทการประเมินตามเกณฑ์วิธีการประเมินเป็น

4 ประเภท คือ

1. ตามวัตถุประสงค์แบ่งได้เป็นการประเมินความก้าวหน้า ประเมินผลสรุปและประเมินเพื่อการพัฒนา
2. ตามข้อมูลแบ่งได้เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพและแบบผสม
3. ตามการประเมินแบ่งได้เป็น เชิงธรรมชาติ และเชิงทดลองหรือเชิงระบบ
4. ตามจุดเน้นที่ประเมินแบ่งได้เป็น การประเมินกระบวนการ ผลลัพธ์ผลกระทบการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ต้นทุนกับประสิทธิผล

โดยสรุปการประเมินแบ่งได้หลายประเภทตามแต่จะใช้เกณฑ์ใดเป็นหลักในการแบ่งประเภทของการประเมิน ซึ่งในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะ กรรมการอาชีวศึกษา ได้ใช้ประเภทของการประเมินโดยการบูรณาการประเภทต่าง ๆ โดยเน้นการประเมินแบบแบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน

2.1.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการอย่างมีระบบย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารโครงการตระหนักถึงคุณภาพของแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นไว้ว่า สามารถสนองตอบความต้องการของสังคมหรือสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใดและช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้อง เหมาะสม ส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ

ประชุม รอดประเสริฐ (2549: 65) กล่าวไว้ว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญและประโยชน์ ดังนี้

1. การประเมินโครงการจะช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินการมีความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่
3. การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์และการดำเนินงานเป็นไปด้วยดี
4. การประเมินโครงการช่วยแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ก่อให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง
5. การประเมินโครงการช่วยควบคุมคุณภาพของโครงการ
6. การประเมินโครงการ ช่วยสร้างขวัญ กำลังใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโครงการ
7. การประเมินโครงการช่วยตัดสินใจในการบริหารโครงการ เป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายของผู้บริหารโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 37-38) กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินว่าการประเมินเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวงจรการวางแผนและบริหารงานโครงการ เพราะการประเมินมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผน และบริหารโครงการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารนิเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนและโครงการ ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรม
2. ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานโครงการ
4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คัดค้านกับการลงทุนหรือไม่

สรุปได้ว่าความสำคัญของการประเมินโครงการ เป็นการช่วยให้ผู้บริหารโครงการตระหนักถึงคุณภาพของแผนและโครงการที่กำหนดขึ้นไว้ว่า สามารถสนองต่อความต้องการของสังคมหรือสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากน้อยเพียงใดและช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจในการดำเนินการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้อง เหมาะสมส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างไร

2.1.7 กระบวนการประเมินโครงการ

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 43-48) ได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินไว้ว่า ในการประเมินโครงการซึ่งถือเป็นการวิจัยรูปแบบหนึ่ง มีกระบวนการดำเนินการประเมิน ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ประเมินอะไร : การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน
- 2) ทำไมจึงต้องประเมิน : หลักการและเหตุผลของการประเมิน
- 3) ประเมินเพื่ออะไร : กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน
- 4) มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง : ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน
- 5) จะประเมินได้อย่างไร : การออกแบบการประเมิน
 - กำหนดรูปแบบการประเมิน
 - กำหนดประเภทของตัวแปรหรือข้อมูลหรือตัวชี้วัด
 - กำหนดแหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล
 - กำหนดเครื่องมือ / วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล
 - กำหนดเกณฑ์การประเมิน
- 6) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน
- 7) จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด : การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 8) จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร : การวิเคราะห์ข้อมูล
- 9) จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร : รายงานผลการประเมิน

ในการดำเนินงานขั้นตอนที่ 1 ถึง 5 เมื่อเสร็จสิ้นถึงขั้นตอนที่ 5 ผลลัพธ์ของงานที่นักประเมินได้ก็คือ คำโครงการประเมิน (Evaluation Proposal) หรือแผนการประเมินโครงการ ซึ่งอยู่ในสภาพพร้อมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

รายละเอียดการดำเนินการประเมินโครงการในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

1. วิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน : ประเมินอะไร

ในส่วนนี้เป็นการบรรยายโครงการเพื่อให้เกิดความรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมิน

โครงการคือ กลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมีความเป็นเอกเทศ และแต่ละกิจกรรมจะมีเป้าหมายอันเดียวกัน มีลักษณะที่เด่นชัด มีการกำหนดเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดโครงการ และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำ

1.1 ประโยชน์ของการวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน

การวิเคราะห์/บรรยายโครงการที่มุ่งประเมินมีประโยชน์ที่สำคัญอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1.1.1 ทำให้ผู้ประเมินรู้จักโครงการนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น หรือรู้จักเป็นอย่างดี ก่อนที่จะประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นนักประเมินภายนอก

1.1.2 ทำให้มองเห็นกรอบแนวทางในการวางแผนประเมินโครงการ

1.1.3 เมื่อพบจุดเด่น – จุดด้อย หรือความสำเร็จ – ล้มเหลวของโครงการนักประเมินจะสามารถอธิบายเหตุผล หรือสาเหตุได้อย่างคมชัดยิ่งขึ้น โดยวิเคราะห์เชื่อมโยงความสำเร็จ ความล้มเหลวนั้นกับสภาพการดำเนินงานโครงการ

1.1.4 จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรยายโครงการไว้ในรายงานการประเมินในขั้นของการเขียนรายงานการประเมิน

1.2 การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน

เป็นการยากที่ผู้ประเมินจะสามารถประเมินโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากความรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมิน โดยข้อเท็จจริงและหลักการของการประเมินโครงการ ยิ่งผู้ประเมินมีความรอบรู้เกี่ยวกับโครงการที่มุ่งประเมินมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้สามารถประเมินโครงการนั้นได้อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นที่ยอมรับแก่คนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ประเมิน

ควรทำการศึกษาหรือบรรยายโครงการที่มุ่งประเมินโดยการวิเคราะห์เอกสารโครงการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามหัวข้อต่อไปนี้

1.2.1 โครงการมีความเป็นมาอย่างไร ใครทำ ทำไมต้องทำโครงการนี้ ทำแล้วได้อะไร ตลอดจนหลักการและเหตุผลของโครงการ

1.2.2 ลักษณะของโครงการ เป็นโครงการทดลอง โครงการประจำที่ดำเนินการต่อเนื่อง หรือโครงการพิเศษ เป็นต้น

1.2.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการคืออะไร ปฏิบัติประเมินได้หรือไม่

1.2.4 รูปแบบการบริหารโครงการเป็นอย่างไร ผู้บริหารโครงการมีใครบ้าง มีบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือไม่

1.2.5 ทรัพยากรของโครงการมีอะไรบ้าง ใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ

1.2.6 มีกิจกรรม เนื้อหาสาระ และขั้นตอนในการดำเนินโครงการอย่างไรบ้าง

1.2.7 โครงการเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อไร

1.2.8 มีการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินผลสำเร็จของโครงการหรือไม่ ถ้ามีเกณฑ์เหล่านั้นคืออะไร

1.2.9 โครงการมีความเหมาะสมเพียงไรในเรื่องของความชัดเจน เป้าหมาย ผลงานและความเป็นไปได้ของโครงการ

2. หลักการและเหตุผลของการประเมิน : ทำไมจึงต้องประเมิน

ในขั้นตอนนี้ต้องกล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ ตลอดจนความจำเป็นและความสำคัญของการประเมินผลโครงการนี้ รวมถึงผลดีของการประเมินโครงการหรือผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าไม่ได้ทำการประเมินผลโครงการ เป็นส่วนที่นำไปสู่การค้นคว้าเกี่ยวกับเหตุผล และความจำเป็นของโครงการที่จะถูกประเมินว่าทำไมต้องมีการประเมินเพื่อทราบความก้าวหน้า ทราบผลของโครงการปัญหาและอุปสรรคของโครงการ ฯลฯ ประเมินเพื่อใคร ผู้สนับสนุนโครงการ ผู้ดำเนินโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและจะนำผลของการประเมินไปใช้ได้อย่างไร เพื่อปรับปรุง พัฒนาโครงการ บริหารงาน ตัดสินใจยุบ หรือต่อโครงการ ฯลฯ

3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน : ประเมินเพื่ออะไร

วัตถุประสงค์ของการประเมินเป็นกรอบหรือทิศทางให้ทราบว่าการประเมินครั้งนี้มุ่งศึกษา มุ่งประเมินในด้านใดบ้าง จะเป็นการควบคุมทิศทางการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด การประเมินโครงการนั้นมุ่งให้ได้ข่าวสาร หรือข้อมูลที่เชื่อถือได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมิน จะต้องเขียนอย่างชัดเจน และให้ทิศทางในการประเมินต้องตรงกับความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้บริหารโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เฉพาะเจาะจงวัดได้ ประเมินได้ เป็นปรนัย และเป็นที่ยอมรับของผู้ถูกประเมิน

ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน บ่อยครั้งที่ได้ใช้แบบจำลองการประเมินเป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน ตัวอย่างการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เช่น

- 1) เพื่อประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ
- 2) เพื่อประเมินการบริหารโครงการ
- 3) เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินงานของโครงการ
- 4) เพื่อประเมินผลการดำเนินงาน และผลกระทบของโครงการ
4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน : มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง

เป็นการศึกษาถึงแนวคิด หลักการ ทฤษฎี แนวทางในการประเมิน แบบจำลองการประเมินรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมิน ตลอดจนศึกษากรณีตัวอย่าง งานประเมินที่ทำการประเมินโครงการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งจะทำให้เห็นการประเมินโดยเฉพาะนักประเมินมือใหม่ เห็นแนวทางในการดำเนินงานประเมินได้ชัดเจนมากขึ้น

5. การออกแบบการประเมิน : จะประเมินได้อย่างไร

ในขั้นนี้เป็นการกำหนดกรอบแนวทางการประเมินในรายละเอียดว่าตัวแปร หรือข้อมูลที่ต้องการศึกษามีข้อมูลด้านใดบ้าง จะสุ่มตัวอย่างอย่างไร เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งใด มีแนวทางการวัดอย่างไร และจะวัดด้วยเครื่องมือประเภทใด จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างไรและตัดสินใจผลการประเมินด้วยเกณฑ์อะไร

6. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีหรือยัง จะใช้เครื่องมือที่มีอยู่แล้ว หรือจะต้องสร้างขึ้นใหม่ ถ้าสร้างเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของ

การประเมิน ข้อคำถามควรเฉพาะเจาะจง เป็นปรนัย ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพขั้นพื้นฐานของเครื่องมือ เช่น ดัชนีความเที่ยง ความตรง ความยาก ฯลฯ ก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้จริง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินอาจจะเป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบเจนนับ แบบวิเคราะห์ และแบบทดสอบ เป็นต้น

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล : จะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ด้วยวิธีการใด

ในขั้นนี้จะเป็นส่วนนำไปสู่ความชัดเจนในวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือจะทำให้ทราบว่าอะไรคือแหล่งของข้อมูลที่ต้องการ จะต้องเก็บข้อมูลที่ไหน เมื่อไร จากใคร เวลาใด และจะใช้เทคนิควิธีใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลจึงจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดสมบูรณ์ และถูกต้องตรงกับความเป็นจริงในการปฏิบัติผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอาจจะเลือกใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ที่ตอบสนองสภาพการดำเนินงานโครงการที่รับผิดชอบได้อย่างดีที่ผู้ประเมินอาจเลือกใช้ หรือคิดค้นวิธีการใหม่ได้ตลอดเวลา ตัวอย่างวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและน่าจะสอดคล้องกับธรรมชาติของการประเมินโครงการได้แก่ การวิเคราะห์ผลงาน การสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดสอบความ สามารถในการปฏิบัติงาน การประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง การใช้สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การใช้เทคนิค เดลฟาย การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การนับ การวัด เป็นต้น

8. การวิเคราะห์ข้อมูล : จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลปกติจะไม่ใช้วิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก อาจใช้วิธีการเชิงสถิติบ้าง ตามความจำเป็น เช่น ถ้าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ สามารถนำมาวิเคราะห์โดยสถิติต่างๆ อาทิเช่น แจกแจงความถี่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อัตราส่วน ร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ t - test, F - test เป็นต้น ข้อควรระวังในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ จะใช้สถิติใดต้องตรวจสอบว่าข้อมูลเป็นไปตามข้อตกลงหรือไม่ ส่วนข้อมูลที่ไม่ใช่ปริมาณนั้นสามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลกับเกณฑ์ หากผลการเปรียบเทียบ สอดคล้องกัน หรือผ่านเกณฑ์หรือแตกต่างกันอย่างชัดเจน การตัดสินคุณค่าก็อาจทำได้โดยตรงไปตรงมา แต่ถ้าเป็นกรณีที่ข้อมูลมีลักษณะก้ำกึ่งกันการตัดสินคุณค่าจะยากลำบากมากขึ้น และในกรณีดังกล่าว อาจต้องดูข้อมูลสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ประกอบด้วย

9. รายงานผลการประเมิน : จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร

เป้าหมายปลายทางของการประเมินโครงการ คือ การนำข้อมูลผลการประเมินไปใช้ เพื่อการวินิจฉัย สังการ หรือตัดสินใจในการปรับปรุง และพัฒนางานโครงการนับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ดังนั้นในขั้นตอนนี้การประเมินจะต้องจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ขั้นตอนนี้การประเมินจะต้องจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอให้ผู้บริหารได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ รายงานการประเมินสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเป็นรายงานการสรุปผลการประเมินที่สั้นกะทัดรัด ปกติมีความยาว 1 – 3 หน้า ให้สารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจสำหรับผู้บริหารได้ ลักษณะของรายงานประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลการประเมิน และข้อเสนอแนะ สำหรับรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์ทั่วไปจะมีรายละเอียดที่ชัดเจน ครอบคลุมวัตถุประสงค์ ขอบเขตของการประเมินเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการประเมิน ผลวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 102-105) กล่าวถึงกระบวนการประเมินโครงการหรือขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ว่า การประเมินโครงการมีขั้นตอนเช่นเดียวกับการประเมินสิ่งอื่น ๆ ซึ่งในที่นี้เห็นควรเป็น 8 ขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินก่อน ระหว่าง หรือสิ้นสุดโครงการก็ตาม และถ้าการประเมินงานประเมินโครงการด้วยก็จะเป็น 9 ขั้นตอน คือ เป็นการตรวจสอบผลการประเมินนั่นเอง ในขั้นตอนต่าง ๆ ทั้ง 8 ขั้นตอน อาจมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมได้ เช่น บางขั้นตอนอาจมีรายละเอียดแตกต่างกันบ้างตามลักษณะของโครงการที่จะประเมิน และปัจจัยอื่นบางขั้นตอนก็มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน บางขั้นตอนก็อาจยุบรวมกันได้ บางขั้นตอนก็อาจสลับกันได้ ฯลฯ เป็นต้น สำหรับสาระโดยสรุปของขั้นตอนทั้ง 8 มีดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดการประเมินและศึกษาวิเคราะห์โครงการ พร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องการจะประเมินสิ่งใดหรือประเมินโครงการ ผู้ประเมินต้องศึกษาแนวคิดการประเมินโครงการ และสาระที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งอาจศึกษาเรื่องการติดตามโครงการด้วยก็ได้ ตลอดจนอาจศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารอ้างอิงทฤษฎี และเอกสารหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมด้วยก็ได้ หลังจากนั้นก็ต้องศึกษาวิเคราะห์โครงการที่จะประเมิน และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทั้งจากเอกสาร บุคคลที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

ผลจากการศึกษาดังกล่าวก็เพื่อให้ได้ข้อสรุปนำไปกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ หรือ ประเด็นการประเมิน และพัฒนาตัวชี้วัดในขั้นตอนต่อไป โดยอาจนับได้ว่าในขั้นตอนที่ 1 นี้ เป็น การศึกษารายละเอียด โดยยังไม่ลงมือทำอะไรเป็นหลักเป็นฐาน จะเริ่มลงมือเขียน หรือปฏิบัติการ เตรียมการประเมินโครงการเบื้องต้นในขั้นที่ 2 ต่อ

2. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด

ในขั้นตอนนี้ นำผลสรุปจากการศึกษาของขั้นตอนที่ 1 มากำหนดวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมิน เมื่อได้วัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินที่ชัดเจน คงที่ หรือค่อนข้าง ชัดเจนแล้ว ก็จะเป็นตัวตั้งให้นำไปพัฒนาตัวชี้วัด ซึ่งวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินอาจได้จาก วัตถุประสงค์โครงการ รูปแบบการประเมิน ความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน หรือผู้ว่าจ้าง หรือ ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ร้องขอ ฯลฯ ให้ประเมิน ประสิทธิภาพของผู้ประเมินเอง หรือได้จากการร่วมกัน กำหนดของผู้เกี่ยวข้อง ฯลฯ โดยอาจได้จากหลาย ๆ แหล่งร่วมกันก็ได้

การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน ถ้าจะให้สะดวกรวดเร็วแบบ อาหารกึ่งสำเร็จรูปก็สามารถใช้รูปแบบการประเมินที่กำหนดประเด็นการประเมินมาให้แล้วก็ได้ เช่น รูปแบบ CIPP และรูปแบบของ Kirkpatrick เป็นต้น แต่ก็ต้องประเมินให้ครบข้อกำหนดของรูปแบบ คล้ายกับต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายที่กำหนด เข้าทำนองง่ายตอนแรกแต่อาจยุ่งยาก ตอนหลัง ซึ่งจากประสบการณ์ พบว่า นักประเมินที่ชำนาญมักจะไม่ใช้รูปแบบการประเมินเพราะจะทำให้มีความยืดหยุ่นน้อย

เมื่อได้วัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินแล้ว ก็จะใช้เป็นกรอบในการเลือก พัฒนา หรือสร้างตัวชี้วัด ซึ่งในทางปฏิบัติตัวชี้วัดสำหรับการประเมินโครงการยังมีไม่เพียงพอ หรือไม่ ตรงกับโครงการที่จะประเมิน ผู้ประเมินจะต้องพัฒนาด้วยการปรับให้สอดคล้องกับโครงการที่จะ ประเมินหรือสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งตัวชี้วัดที่ได้จะเป็นตัวตั้งในการกำหนดเกณฑ์ คำนวณน้ำหนัก (ถ้ามี) แหล่งข้อมูล เครื่องมือ และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ถ้าตัวชี้วัดไม่ชัดเจนพอก็จะส่งผลต่อการเตรียม งานในขั้นต่อไปได้ บางครั้งต้องกลับมาปรับตัวชี้วัดใหม่ก็มี ตัวชี้วัดเป็นเรื่องสำคัญมากในการประเมิน โครงการหรือประเมินสิ่งอื่น ๆ

3. การกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี)

คำว่า เกณฑ์ในที่นี้ หมายถึง เกณฑ์การตัดสิน ส่วนค่าน้ำหนัก หมายถึง ระดับ ความสำคัญของประเด็นการประเมิน และตัวชี้วัด ซึ่งยิ่งเกณฑ์มีความละเอียดและค่าน้ำหนัก

สอดคล้องกับสภาพโครงการเท่าไร สารสนเทศจากการประเมินก็ยิ่งครอบคลุมชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น แม้ว่าต้องแลกกับความยุ่งยากบ้างก็ตาม เช่นเดียวกับความละเอียดของจอภาพ เครื่องรับโทรทัศน์ หรือจอคอมพิวเตอร์ ที่มีรายละเอียดเป็นพิกเซล (Pixel) ยิ่งจำนวนพิกเซลมากก็ยิ่งชัดมากแต่ราคาก็สูงขึ้นเป็นเงาตามตัว

ในการกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนักนั้น อาจแยกได้เป็น 4 ระดับ เรียงตามลำดับความละเอียดจากน้อยไปหามาก คือ ตั้งแต่ไม่กำหนดเกณฑ์ตัดสินเลยมีแต่เกณฑ์ในการแปลความหมาย มีเกณฑ์ตัดสินของตัวชี้วัดเพียง 2 ระดับ คือ ผ่านกับไม่ผ่าน มีเกณฑ์ตัดสินเพียง 2 ระดับ และกำหนดค่าน้ำหนักของตัวชี้วัด และสุดท้าย คือ มีเกณฑ์ตัดสินมากกว่า 2 ระดับ และมีค่าน้ำหนัก

4. การกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน

เมื่อได้วัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัด เกณฑ์ (ถ้ามี) และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี) แล้วนำมารวมกันเป็นกรอบแนวคิดการประเมิน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ประเด็นการประเมินกับตัวชี้วัด ถ้าจะให้ละเอียดยิ่งขึ้น ก็กำหนดเกณฑ์ และค่าน้ำหนัก โดยเกณฑ์อาจจะกำหนดไว้มากกว่า 2 ระดับ และทำเป็นตารางกรอบแนวคิด ซึ่งมีช่องตารางตามองค์ประกอบข้างต้น

จากสาระหรือองค์ประกอบสำคัญของกรอบแนวคิดของการประเมินจะนำไปสู่การกำหนดขอบเขตการประเมินที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด เกี่ยวกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล และอาจกำหนดองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น พื้นที่ เวลา และแนวทางการเก็บข้อมูล ฯลฯ เพิ่มเติมได้ตามต้องการ โดยจะทำการร่างสรุปและนำไปรวมกับตารางหรือสาระสำคัญของกรอบแนวคิดการประเมิน รวมเป็นตารางกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล

การประเมินต้องตัดสินใจผลจากสารสนเทศที่เก็บมาได้ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ซึ่งโครงการแต่ละโครงการจะมีลักษณะเฉพาะและมีความแตกต่างกันมาก จึงยากที่จะใช้เครื่องมือของผู้ที่สร้างหรือพัฒนาไว้ได้ อย่างน้อยก็ต้องมาปรับบ้างยกเว้นเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ที่มีมาตรฐานเหมือนกันนำมาปรับใช้ได้เลย ส่วนเครื่องมือทางสังคมศาสตร์ เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ หรือแบบสังเกต มักจะต้องปรับหรือสร้างใหม่เสมอ เมื่อสร้างแล้วถ้าเป็นไปได้ก็ควรพัฒนาหาคุณภาพของเครื่องมือด้วย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเตรียมปฏิบัติการประเมินขั้นตอนที่ 5 จะนำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง ในส่วนขั้นตอนนี้เป็นารเริ่มปฏิบัติจริงในภาคสนามโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกต ถ้าเป็นกรณีข้อมูลเชิงคุณภาพก็อาจใช้เทคนิคต่าง ๆ เพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มแบบเจาะจง (Focus Group Interview) และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินโครงการจะง่ายกว่าการวิจัย เพราะมักจะใช้สถิติพื้นฐานง่าย ๆ เช่น จำนวนนับ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อาจจะมีที่ยากขึ้นบ้างก็คือ สถิติที่ใช้ทดสอบ ซึ่งมักจะเป็นการทดสอบที (t - test) และสถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ เช่น การหาค่าความเที่ยงตรงโดยใช้สูตร KR - 20 หรือสูตรอัลฟา (α) ของครอนบัค (Cronbach) เป็นต้น

8. การเขียนรายงานการประเมิน

รายงานการประเมินโครงการที่สมบูรณ์ จะมีโครงสร้างคล้ายกับรายงานการวิจัย หรือวิทยานิพนธ์ คือ มีส่วนนำ ส่วนที่เป็นเนื้อหา 5 บท และส่วนท้ายซึ่งจะเป็นภาคผนวกต่าง ๆ ข้อแตกต่างที่สำคัญก็คือ การรายงานการประเมินจะเสนอแก่ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการมากกว่าเผยแพร่แก่บุคคล หรือหน่วยงานทั่วไป เหมือนกับรายงานการวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้การเขียนรายงานการประเมินจะต้องอาศัยความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์เข้าช่วย เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องนำผลการประเมินไปใช้จริง อย่างไรก็ตามในกรณีโครงการขนาดเล็กหรือมีความเร่งด่วน อาจเขียนรายงานการประเมินโครงการโดยสรุป ไม่ต้องมีโครงสร้างสมบูรณ์เช่นเดียวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่อนุโลมให้เขียนหน้าเดียว หรือเพียง 5 - 10 หน้าก็ได้

9. การประเมินงานประเมินโครงการ (ถ้ามี)

การประเมินงานประเมินโครงการ หรืองานประเมินอื่น ๆ ยังมีน้อยมาก แต่ในที่นี้เห็นว่า ควรจะนำเสนอไว้ในลักษณะการตรวจสอบคุณภาพของรายงานการประเมินด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นหรือเร่งรัดให้การประเมินโครงการ มีคุณภาพมาตรฐานที่สูงขึ้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะยังมีการประเมินงานประเมินโครงการน้อย แต่คาดว่าในอนาคตจะต้องมีการนำไปใช้กันมากขึ้น

สรุปได้ว่ากระบวนการประเมินโครงการหรือขั้นตอนการประเมินโครงการ เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ผู้ประเมินต้องศึกษาทำความเข้าใจ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ อย่างเป็นระบบ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าโดยสรุปมี 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ประเมินอะไร : การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน 2) ทำไมจึงต้องประเมิน : หลักการและเหตุผลของการประเมิน 3) ประเมินเพื่ออะไร : กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน 4) มีแนวคิดทฤษฎีอะไรบ้าง : ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมิน 5) จะประเมินได้อย่างไร : การออกแบบการประเมิน 6) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีอะไรบ้าง : เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 7) จะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด : การเก็บรวบรวมข้อมูล 8) จะสรุปข้อมูลให้มีความหมายได้อย่างไร : การวิเคราะห์ข้อมูล และ 9) จะนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างไร : รายงานผลการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการได้ถูกพัฒนามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการประเมินโครงการทางการศึกษา แล้วจึงนำมาประยุกต์ใช้ประเมิน โดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2550: 27)

1. รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model) หรือ Objective Based model) เป็นแบบจำลองที่ยึดจุดมุ่งหมาย เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ นักประเมินในกลุ่มนี้ ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) และ ครอนบาค (Cronbach)

2. รูปแบบการตัดสินคุณค่า (Judgement Model) เป็นแบบจำลองที่ให้ความสนใจกับการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ถูกประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ นักประเมินในกลุ่มนี้ ได้แก่ สเตค (Stake), โพรวัส (Provus) และ สคริฟเว่น (Scriven)

3. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Oriented Model) เป็นแบบจำลองที่ผลิตสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจในการบริหาร นักประเมินในกลุ่มนี้ ได้แก่ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam), อัลคิน (Alkin), เวลช์ (Welch), แฮมมอนด์ (Hammond)

สมคิด พรหมจ้อย (2552: 50 - 72) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินไว้ว่า รูปแบบการประเมินเป็นกรอบหรือแนวความคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือรายการประเมิน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น ซึ่งมีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้เสนอกรอบความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้อยู่หลายรูปแบบ รูปแบบประเมินโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลักโดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler : 1943) ครอนบาค (Cronbach : 1973) และเคริกแพตทริก (Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ สำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าและโครงการนั้น ได้แก่รูปแบบการประเมินของสแตก (Stake : 1967) สคริฟเว่น (Scriven : 1967) โพรวัส (Provus : 1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision – Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมิน ของเวลช์ (Welch : 1967) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam : CIPP : 1971) อัลคิน (Alkin : 1967)

รูปแบบการประเมินมีหลายประเภท สำหรับที่จะนำเสนอต่อไปนี้ เป็นรายละเอียดของรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 11 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการประเมินของ ราฟท์ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W.Tyler)
2. รูปแบบการประเมินของ มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin)
3. รูปแบบการประเมินของ แมลคอล์ม เอ็ม โพรวัส (Melcolm M. Provus)
4. รูปแบบการประเมินของ ไมเคิล สคริฟเว่น (Michael Scriven)
5. รูปแบบการประเมินของ โรบอर्ट อี สแตก (Robert E. Stake)
6. รูปแบบการประเมินของ ดาเนิล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam)
7. รูปแบบการประเมินของ เคริกแพตทริก (Kirkpatrick)
8. รูปแบบการประเมินของ เอ็มคิว แพตตัน (M.Q. Patton)
9. รูปแบบการประเมินของ เดวิด เฟตเทอร์แมน (David Fetterman)
10. รูปแบบการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis Approach)
11. รูปแบบการประเมิน “CPO” ของเยาวตี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี

1. รูปแบบการประเมินของ ไทเลอร์ (Tyler)

ไทเลอร์ (Tyler 1943) เป็นผู้นำที่สำคัญในการประเมินโครงการ ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้โดยมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง เขาได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินโดยเสนอเป็นกรอบความคิด ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1943 โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวความคิดว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่เท่านั้น แนวคิดลักษณะนี้เรียกว่า แบบจำลองยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก

ไทเลอร์มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อตัดสินว่า จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ มีส่วนใดบ้างต้องปรับปรุงแก้ไขและถือว่าการประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของการประเมินการเรียนการสอนมีดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนจึงประเมินผลโครงการโดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวอย่างการประยุกต์ใช้แนวความคิดของไทเลอร์มาใช้ในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรดำเนินการดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายที่แท้จริงทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเขียนในรูปจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2) จัดเนื้อหาในการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

3) ทำการทดสอบผู้เรียนก่อนทำการเรียนการสอน

4) เลือกวิธีสอนให้เหมาะสม

5) ทำการทดสอบผู้เรียนเมื่อจบการเรียนการสอนแล้ว

6) ประเมินประสิทธิภาพของโครงการ ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและ

หลังเรียนว่าแตกต่างกันอย่างไรและมีนักเรียนร้อยละเท่าไรที่ผ่านเกณฑ์

7) นำผลการเปรียบเทียบมาศึกษาจุดบกพร่องในการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ในปี 1986 ไทเลอร์ ได้นำเสนอกรอบความคิดของการประเมินโครงการใหม่ (New Tyler 1986) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วนคือ

- 1) การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)
- 2) การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the learning Plan)
- 3) การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guild Program Development)
- 4) การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)
- 5) การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)
- 6) การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

2. รูปแบบการประเมินของ อัลคิน (Alkin)

มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin 1969) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวความคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ และได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ

จากความหมายของการประเมิน ตามความคิดของอัลคินนั้น การประเมินจะประกอบด้วย การจัดหาและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อที่จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ ในการประเมินจำเป็นต้องประเมินในเรื่องต่างๆ 5 ด้าน ดังนี้

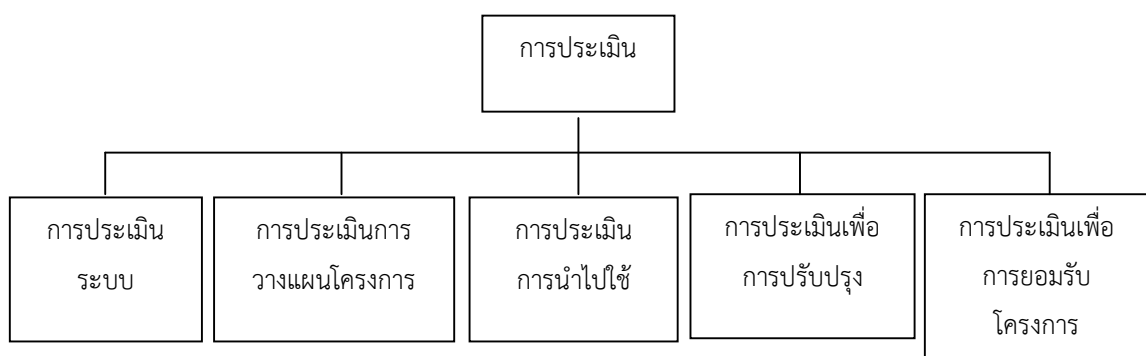
1) การประเมินระบบ (System Assessment) เป็นการอธิบายหรือพรรณนาสภาพของระบบเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่แท้จริงและความคาดหวังที่จะให้เกิดขึ้น การประเมินระบบจะช่วยให้เราสามารถกำหนดขอบเขตและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม สิ่งที่จะต้องศึกษาได้แก่ ความต้องการและสภาพการณ์ปัจจุบัน สำหรับการประเมินระบบแต่ละส่วนจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน

2) การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อมูลข่าวสารมาใช้ในการตัดสินใจ พิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมของโครงการ นักประเมิน ต้องหาข้อมูลที่แสดงความคาดหวังที่จะบรรลุเป้าหมายพร้อมกับประเมินผลที่ได้รับจากการใช้วิธีที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของปัญหา โดยทั่วไปจะทำการประเมินจากเกณฑ์ภายนอก และการประเมินจากเกณฑ์ภายใน

3) การประเมินการนำไปใช้หรือดำเนินโครงการ (Program Implementation) เป็นการประเมินขณะที่กำลังดำเนินโครงการ เพื่อตรวจสอบดูว่า การดำเนินของโครงการนั้นได้เป็นไปตามขั้นตอนต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้หรือไม่ ผลที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่วางแผนไว้ หรือคาดหวังไว้เพียงใด

4) การประเมินเพื่อการปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อมูล ที่นำมาใช้ในการดำเนินโครงการให้บรรลุจุดหมาย และมีผลที่ไม่คาดคิดมาก่อน ดังนั้นนักประเมิน จึงมีบทบาทสำคัญในการที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทุกๆ ด้านของโครงการ ตลอดจนผลกระทบของโครงการที่มีต่อโครงการอื่น เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการต่อไป

5) การประเมินเพื่อการยอมรับและศักยภาพในการสรุปโครงการ (Program Certification) ขั้นตอนนี้ นักประเมินต้องหาข้อมูลข่าวสารรายงานต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อใช้ข้อมูลในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของโครงการ อ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่นๆ ในขั้นนี้ข้อมูลที่ได้จากนักประเมิน จะทำให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจว่า ควรจะดำเนินการกับโครงการในลักษณะใด อาจจะยกเลิก ปรับปรุงใหม่ หรืออาจขยายโครงการออกไปอีก เป็นต้น สรุปรูปแบบการประเมินของอัลคิน ได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน

3. รูปแบบการประเมินของ โพรวัส (Provus)

โพรวัส (Provus 1969) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐาน เพื่อเป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลปฏิบัติงานของแผนงาน เขาอธิบายว่ามีความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิด ที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือ ความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานกำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน

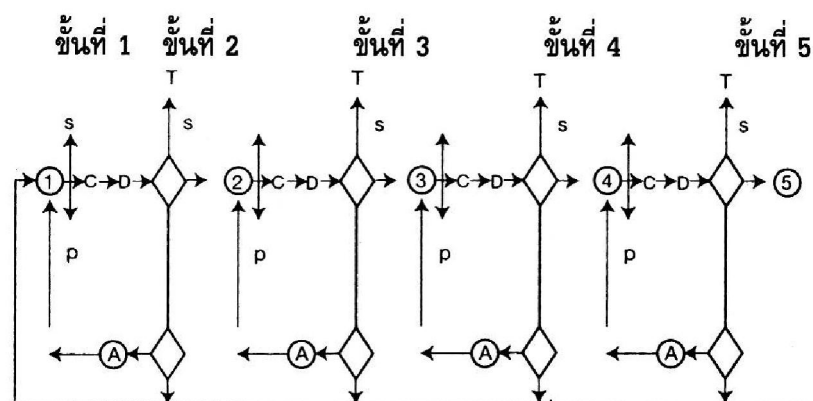
ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อม เป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย และกำไร

การประเมินต้องทำโดยผู้ประเมินคนหนึ่งที่ได้วางมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้ ต่อจากนั้นการประเมินต้องดำเนินไปโดยการหาข้อมูลใหม่ และทำการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานที่วางเอาไว้เป็นเกณฑ์ นับเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ในทุกขั้นตอนของการประเมินดังกล่าวข้างต้น และตลอดโครงการอย่างต่อเนื่องดังภาพ

ภาพที่ 2 รูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องของโพรวัส

S หมายถึง มาตรฐาน (Standard)

T หมายถึง ยกเลิก (Terminate)

P หมายถึง การดำเนินงาน (Program performance)

A หมายถึง การเปลี่ยนแปลง (Alteration)

C หมายถึง เปรียบเทียบ (Compare) เกี่ยวกับ P หรือ S

D หมายถึง สารสนเทศที่แสดงความไม่สอดคล้อง (Discrepancy information)

การประเมินในแต่ละขั้นตอนถ้าหากพบข้อบกพร่องก็แก้ไขปรับปรุงในขั้นต่อนั้นๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา (Problem solving) ซึ่งประกอบด้วยคำถามตัวเอง เพื่อให้ได้คำตอบว่าทำไม จึงเกิดข้อบกพร่องนั้นๆ มีอะไรเป็นสาเหตุ และมีวิธีการใดสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่มาจากสาเหตุนั้น สำหรับขั้นตอนในการแก้ปัญหามิดังนี้

คำถาม \implies เกณฑ์ \implies ข้อมูลที่ตอบคำถาม \implies การตัดสินใจ
(Q) (C) (I) (D)

เมื่อผู้ประเมินทำการประเมินถึงขั้นที่ 5 ถ้าจะดำเนินการหรือเริ่มวงจรใหม่ก็ต้องทำการออกแบบใหม่ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์การลงทุน ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของปัจจัยเบื้องต้นใหม่

4. รูปแบบการประเมินของ สคริฟเว่น (Scriven)

ไมเคิล สคริฟเว่น (Michael Scriven 1967) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า คือ การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินใจคุณค่าของโครงการ

จุดมุ่งหมายของการประเมินที่สำคัญมี 2 ประการ คือ

1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินในคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

สคริฟเว่น ได้เสนอแนะว่าในเรื่องการประเมิน เพื่อปรับปรุงหรือดูความก้าวหน้าของโครงการ การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ไม่จำเป็นต้องใช้นักประเมินอาชีพ อาจจะเป็นนักประเมินสมัครเล่น หรือเป็นผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับโครงการนั้นๆ ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการประเมินเพื่อตัดสิน

คุณค่า หรือการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) นั้น ควรจะแยกหน้าที่และความรับผิดชอบ ของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน รวมทั้งควรจะได้มีการปรึกษาหารือกันระหว่างนักประเมินกับผู้ดำเนินงานใน โครงการด้วย

วิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธี คือ

1) การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงานหรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay – off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้น จากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วนหนึ่งซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการจากการ ดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้บริหาร จึงจัดว่า เป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก

สคริฟเว่น มีความเห็นที่แตกต่างกับครอนบาค ในเรื่องของการใช้กลุ่มเปรียบเทียบมาใช้ในการ ประเมิน ซึ่งสคริฟเว่น เป็นบุคคลที่เห็นว่า การใช้กลุ่มเปรียบเทียบมีข้อดีมากกว่าการไม่ใช้กลุ่ม เปรียบเทียบ การใช้กลุ่มเปรียบเทียบจะเป็นการประหยัดกว่า ไม่ต้องทำการศึกษาในระยะยาว และ ใช้กลุ่มตัวอย่างมาก ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก นอกจากนี้แล้วสคริฟเว่น ยังเชื่อว่าการศึกษากลุ่มย่อยด้วยวิธีการเปรียบเทียบจะเป็นประโยชน์มากกว่าการศึกษาประชากรทั้งหมด และทำได้ง่ายทำ ได้บ่อยครั้งกว่าด้วย

สคริฟเว่น เป็นนักประเมินที่ให้ความสำคัญในการประเมินค่าใช้จ่ายกับผลที่ได้รับเขาเชื่อว่าการ ประเมินจะขาดความสมบูรณ์ ถ้านักประเมินไม่ได้พิจารณาในเรื่องคุณค่าที่ได้รับโดยการเปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของโครงการ สิ่งที่ต้องพิจารณามี 3 ประการ คือ

1) ความเป็นประโยชน์ นักประเมินควรจะต้องพิจารณาดูว่า สิ่งที่ลงทุนไปนั้นมีประโยชน์ มากน้อยเพียงใด คำนวณกับค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ไปหรือไม่

2) ขวัญ หรือกำลังใจ หรือคุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญมากในการดำเนินโครงการ ควร พิจารณาด้วยว่าผลของโครงการจะทำให้ขวัญและกำลังใจหรือคุณธรรมของผู้ร่วมโครงการเป็นอย่างไร

3) ค่าใช้จ่าย เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แต่นักประเมินไม่ค่อยให้ความสนใจ เนื่องจากมีความ ยุ่งยากในการประเมิน

5. รูปแบบการประเมินโครงการของ สเตค (Stake)

โรบอर्ट อี สเตค (Robert E. Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโดยใช้แนวคิดของ ครอนบาค และสคริฟเว่น เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติในการประเมินของสเตค ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่ง ที่นักประเมินนำมาประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวาง การประเมินของ สเตค เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินคุณค่าของโครงการ สเตค ได้เสนอโครงสร้างของรูปแบบการประเมิน ใช้ชื่อว่ารูปแบบการประเมิน เคาน์เทนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกบรรยาย และเมตริกตัดสินคุณค่า และได้เสนอว่าก่อนการตัดสินคุณค่าของโครงการใด ๆ นักประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้น ๆ ด้วย การประเมินโครงการตามแนวคิดของสเตคผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลแท้จริงให้ได้ และวิธีการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ การประเมินนี้จำแนกสิ่งที่จะต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) สิ่งนำหรือปัจจัยเบื้องต้น (Antecedents) หมายถึง สภาพเงื่อนไขที่มีอยู่ก่อนแล้วหรือปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

2) การปฏิบัติ (Transaction) หมายถึง กิจกรรมดำเนินการ กิจกรรมที่ปฏิบัติ เช่น การจัดการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียน พฤติกรรมระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูและนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน เป็นต้น

3) ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน (Outcomes) หมายถึง ผลผลิตที่เกิดขึ้นจากโครงการ

ในการเก็บข้อมูลผู้ประเมินจะต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามชนิดนี้ แยกเป็น 4 ประเภท คือ

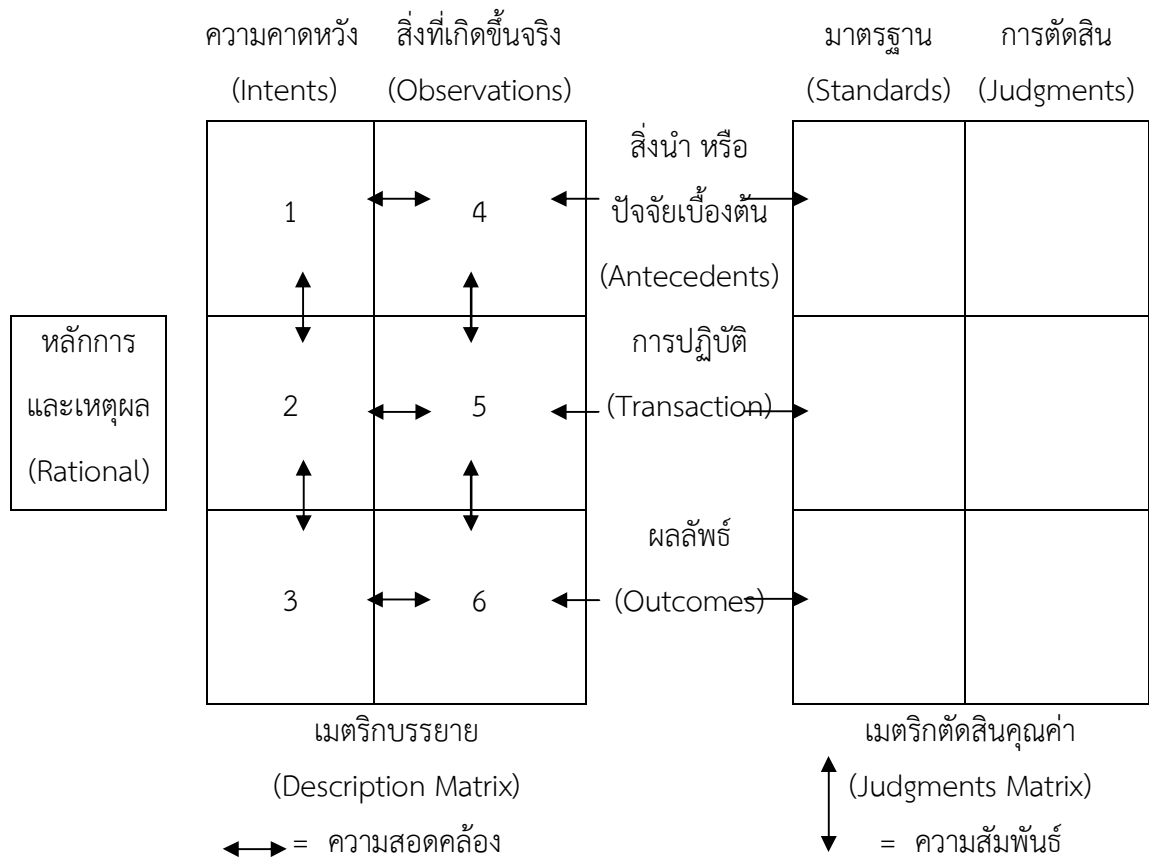
1) ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังไว้ จำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

2) สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

3) มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน คุณลักษณะที่ควรจะมีหรือควรจะได้รับเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

4) การตัดสินใจ (Judgments) หมายถึง การพิจารณาผลการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาสรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและดำเนินงาน

ในการประเมิน ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยายและต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวัง กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ และมาตรฐานที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ แนวคิดของสเตคแสดงไว้ในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของสเตค

จากภาพที่ 3 สเตคเสนอวิธีการประเมินในรูปของเมตริก (Matrix) สองประเภทคือ เมตริกบรรยาย และเมตริกตัดสินคุณค่า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ในเมตริกบรรยาย แบ่งออกเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวการณ์ที่คาดหวังว่าต้องมีอยู่ก่อนที่การดำเนินงานโครงการเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลที่คาดหวังไว้

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือก่อให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลลัพธ์ที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยเบื้องต้นที่มีอยู่จริงก่อนที่เริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามที่สังเกตได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ หลังจากโครงการจบแล้ว

ตั้งแต่ช่องที่ 1 ถึง 6 ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลใน 2 แนว คือ ในแนวตั้ง ได้แก่

ช่อง 1 – 2 – 3 และ 4 – 5 – 6 ควรมีความสัมพันธ์กัน เพื่อดูว่าปัจจัยเบื้องต้นเอื้ออำนวยต่อกระบวนการ หรือไม่และในแนวนอน ได้แก่ 1 – 4, 2 – 5 และ 3 – 6 ต้องมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อต้องการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริง ๆ ในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้นมีความสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังไว้ หรือไม่ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งในแนวตั้ง และในแนวนอนแล้วพบว่า มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน แสดงว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่บรรลุผลตามที่คาดหวังเอาไว้

2) ในเมตริกการตัดสินใจคุณค่า จำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกบรรยาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่ โดยคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วย คือ ต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า โครงการการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อโครงการ

แนวคิดของสเตคแตกต่างไปจากแนวคิดของคนอื่น ๆ ตรงที่ถ้าพบว่า ผลลัพธ์ยังไม่ดี ไม่ได้หมายความว่า การวางแผนไม่ดีหรือหลักสูตรไม่ดี แต่อาจบกพร่องที่องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การจัดเวลาสภาพแวดล้อม ผู้สอน ผู้บริหาร ผู้เรียน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ก็ได้

6. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม ซึ่งผู้ประเมินได้นำมาใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Daneil L. Stufflebeam, 1971) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน เรียกว่า แบบชิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมินคือการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ คำว่า CIPP เป็นคำย่อมาจากคำว่า Context, Input, Process และ Product สตัฟเฟิลบีม ได้ให้ความหมายว่า การประเมิน

เป็นกระบวนการของการบรรยายการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ซึ่งการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ มุ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่างๆ เช่น

- เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่
- วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่
- เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ หรือไม่

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการเหมาะสมหรือไม่ โดยดูว่าปัจจัยที่ใช้ จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดหมายของโครงการหรือไม่ เป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

- ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่
- กิจกรรม/ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการ มีความเป็นไปได้เพียงใด

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการทำโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

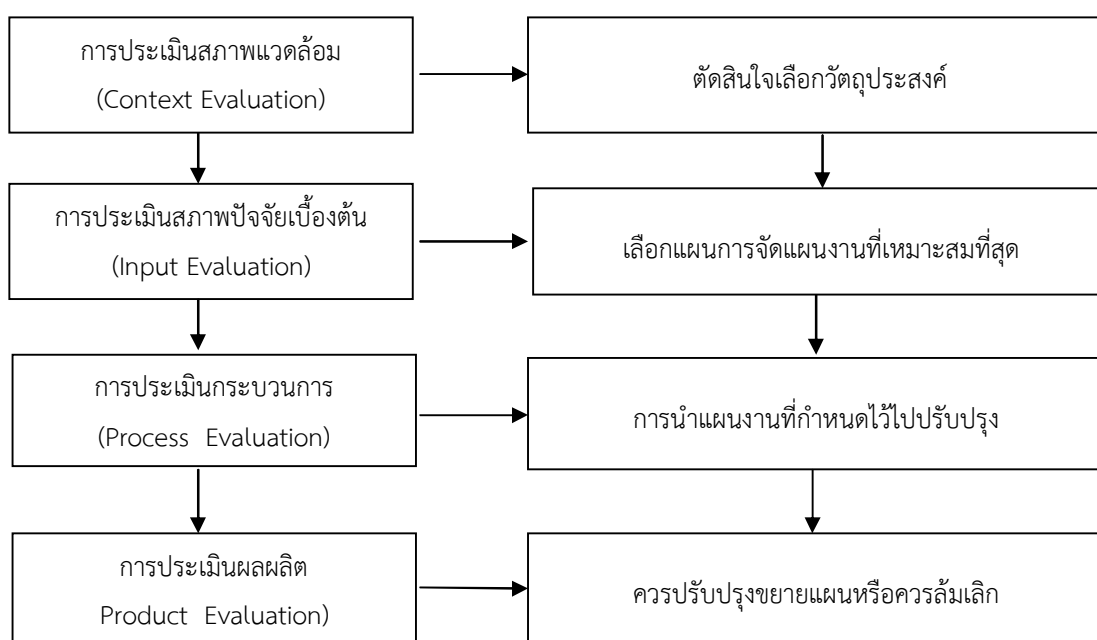
- การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือทำไม่ได้ เพราะเหตุใด
- เกิดปัญหา อุปสรรค ไม่ราบรื่น ไม่คล่องตัว หรือไม่อย่างไร
- มีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจาก

การรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย ซึ่งเป็น การตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ๆ เช่น

- เกิดผล / ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไร
- เกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

ประเภทการประเมินและการตัดสินใจ ตามกรอบความคิดของรูปแบบการประเมินชีพ แสดงได้ดังแผนภาพ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4 แสดงประเภทของการประเมินและการตัดสินใจของสตีฟเฟิลบีม

ที่มา: ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมณเลิศ, 2556: 95

7. รูปแบบการประเมินของ เคริก แพตทริก (Kirkpatrick)

โดนัลด์ แอล เคริกแพตทริก (Donald L. Kirkpatrick, 1975) แห่งมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา อดีตประธาน ASTD (The American Society for Training and Development) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใดๆ

ควรจะต้องให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด”

การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมปกติ ที่เกิดขึ้นในทุกโครงการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน โดยมุ่งหวังให้ผู้ผ่านการอบรมได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแนวทางการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เคริก แพตทริก เห็นว่าการประเมินผลการอบรมจะทำให้ได้ความรู้อย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) การฝึกอบรมนั้นได้ให้อะไร หรือเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานในลักษณะใดบ้าง
- 2) ควรยุติโครงการชั่วคราวก่อน หรือควรดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ
- 3) ควรปรับปรุงหรือพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมในส่วนใดบ้างอย่างไร

ในการประเมินผลโครงการฝึกอบรม เคริกแพตทริก เสนอไว้ว่า ควรดำเนินการประเมินประสิทธิภาพของการอบรม 4 ลักษณะ คือ

- 1) ประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) เป็นการตรวจสอบความรู้สึก หรือความพอใจของผู้เข้ารับการอบรม
- 2) ประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) เป็นการตรวจสอบผลการเรียนโดยตรวจสอบให้ครอบคลุม ทั้งด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และเจตคติ (Attitude)
- 3) ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่าผู้ผ่านการฝึกอบรมได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามคาดหวังของโครงการหรือไม่
- 4) ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อองค์กร (Results Evaluation) เป็นการตรวจสอบว่า ผลจากการอบรมได้เกิดผลดีต่อองค์กรหรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรในลักษณะใดบ้าง คุณภาพขององค์กรดีขึ้นหรือมีคุณภาพขึ้นหรือไม่

รายละเอียดแนวทางการดำเนินการประเมินแต่ละรายการเป็นดังนี้

- 1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง การประเมินขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่ให้ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรม นั้นมีความรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม เช่น ผู้เข้ารับการอบรมพอใจ หรือไม่ต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมและมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนั้น ต้องการได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีความหมายและความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพของการฝึกอบรมอันดับแรก เคริก แพตทริก กล่าวว่า มีอยู่บ่อยครั้งที่

ผู้บริหารตัดสินใจให้ล้มเลิกโปรแกรมการฝึกอบรมเสีย หรือไม่ก็ตัดสินใจให้ดำเนินการฝึกอบรมต่อไป โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองเป็นพื้นฐาน

วิธีการที่จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองที่มีความหมาย / และตรงตามความจริงจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่

(1) กำหนดให้แน่นอนชัดเจนลงไปว่าต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกิริยาตอบสนองของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม บรรยากาศฝึกอบรม ฯลฯ

(2) ออกแบบของเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูล

(3) ข้อคำถามที่ใช้ ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้

(4) กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้เขียนแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถามต่างๆ

(5) เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง ผ่านแบบสอบถาม ตามความเป็นจริงจึงสมควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เขียนชื่อตนเองไปในแบบสอบถาม

อนึ่งในการแจกแบบสอบถามเพื่อประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนี้ผู้ประเมิน ต้องแน่ใจว่าได้ให้เวลาผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างเพียงพอที่จะให้คำตอบทุกข้อ ควรอธิบายก่อนที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะออกจากห้องฝึกอบรมเมื่อสิ้นสุดโปรแกรม พึงหลีกเลี่ยงการปล่อยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำแบบสอบถามติดตัวออกไป และส่งคืน กลับมาในภายหลัง

2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ และทักษะอะไรบ้าง และมีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ เจตคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ ที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมในโอกาสต่อไป เคริกแพตทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินการเรียนรู้ไว้ดังนี้

(1) ต้องการวัดความรู้ ทักษะและเจตคติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

(2) วิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อและคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

(3) ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม แล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และเจตคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

สำหรับเครื่องมือที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และเจตคติมี 2 แบบคือ

- 1) ใช้แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่เป็นแบบวัดมาตรฐาน
- 2) สร้างแบบสอบขึ้นใช้เอง แบบสอบวัดความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สร้างขึ้นเองนี้อาจจะใช้รูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง หรือทุกอย่างต่อไปนี้ก็ได้ เช่น
 - แบบ “ถูก” หรือ “ผิด”
 - แบบ “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” ซึ่งอาจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 หรือ 5 หรือ 6 สเกลก็ได้
 - แบบเลือกคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด
 - แบบเติมคำ / ข้อความลงในช่องว่าง

3) การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่

การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายาก และใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรก เพราะจะต้องออกไปติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริงๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งจะมีคำถามอยู่หลายข้อ ที่ผู้ประเมินต้องตอบให้ได้เสียก่อน เช่น

- ควรจะออกไปประเมินผลเมื่อไร (1 เดือน หรือ 3 เดือน หรือครึ่งปี หรือ 1 ปี ภายหลังจากการฝึกอบรม)

- จะเก็บข้อมูลจากใครจึงจะเชื่อถือได้มากที่สุด (จากผู้บังคับบัญชา จากเพื่อนร่วมงานจากผู้ใต้บังคับบัญชา หรือจากผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมเอง)

(1) ควรจะได้วัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อน และหลังการฝึกอบรม

(2) ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้นควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงๆ ทางที่ดีควรจะประเมินหลายๆ ครั้งเป็นระยะๆ ไปเช่นประเมินทุก 3 เดือน เป็นต้น

(3) ควรจะได้เก็บข้อมูลจากหลายๆ แหล่ง เช่น จากผู้บังคับบัญชาจากเพื่อนร่วมงาน และจากกลุ่มผู้ที่ผ่านการอบรมเคริกแพตทริก เห็นว่าการประเมินผลในขั้นการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการทำงานตามข้อเสนอที่กล่าวมานั้นจะนำไปใช้จริงๆ จะต้องใช้เวลา และอาศัยความชำนาญของผู้ประเมินผลเป็นอย่างมาก เขาจึงได้เสนอให้ทำกับโปรแกรมการฝึกอบรมขนาดใหญ่ และโปรแกรมที่จำเป็นต้องจัดหลายๆ ครั้งต่อไปในอนาคตเท่านั้น ส่วนโปรแกรมการฝึกอบรมขนาดเล็กต่างๆ ไปอาจใช้วิธีการง่ายๆ ดังนี้

- กำหนดว่ามีพฤติกรรมการทำงานอะไรบ้าง ที่คาดหวังจะให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
- เตรียมคำถามที่จะใช้สำหรับการสัมภาษณ์
- ทำการสัมภาษณ์บุคคลหลายๆ กลุ่มภายหลังการฝึกอบรมสักระยะหนึ่ง เพื่อให้รู้ว่าพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้เหล่านั้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงจริงๆ หรือไม่
- ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ควรจะได้นำมาทำการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ และวิเคราะห์เนื้อหา

อนึ่งถ้าเป็นการสัมภาษณ์ผู้ใต้บังคับบัญชาของผู้เข้ารับการฝึกอบรมควรจะต้องแน่ใจว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม จะไม่มีอิทธิพลต่อการตอบ หรือสัมภาษณ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

4) การประเมินผลผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Results Evaluation)

การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง เป็นการประเมินผลที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มปริมาณการขายและการผลิตอัตราการลาออกลดลง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้น มีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมายนอกจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อหน่วยงานและตัวแปร “เหล่านั้น” บางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดีจึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกอบรม เคริกแพตทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลขั้นนี้ไว้ ดังนี้

(1) ควรวัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่างๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์ภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้ หรือวัดได้

(2) พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งที่ทำได้คือ การใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง

8. รูปแบบการประเมินของแพตตัน (Patton)

เอ็ม คิว แพตตัน (M.Q. Patton, 1978) ได้เสนอแนวคิดและรูปแบบการประเมินที่ยึดประโยชน์ใช้สอย (Utilization-Focused Evaluation) เพื่อแก้ปัญหาของงานประเมิน โดยเฉพาะในประเด็นที่มักจะได้รับการวิจารณ์ว่าประเมินแล้วไม่ได้ผลการประเมินไปใช้ หรือผู้บริหารมองว่าผลการประเมินไม่ตรงกับข้อมูลที่ต้องการใช้ประกอบการตัดสินใจแพตตัน จึงได้เสนอแนวคิดและแนวทางในการประเมิน ดังนี้

1) หลักการในการประเมิน การประเมินโครงการ นักประเมินควรให้ความสำคัญกับผู้บริหาร หรือกลุ่มลูกค้าที่จะใช้ผลการประเมินนั้นๆ คำถามเพื่อการประเมินหรือตรวจสอบควรเกิดจากกลุ่มผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้น หรือต้องเป็นความอยากรู้อยากเห็น หรืออยากใช้ข้อมูลผลการประเมินของผู้เกี่ยวข้อง ไม่ใช่ใช้ความอยากรู้อยากเห็น ของนักประเมินเป็นกรอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน ซึ่งการประเมินตามแนวคิดนี้ จะทำให้ผลการประเมินมีโอกาสถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามากขึ้น

2) ขั้นตอนการดำเนินการประเมิน แพตตัน ได้เสนอแนวทางในการประเมินโดยเฉพาะการดำเนินการ เพื่อให้ได้วัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 ขั้นตอน คือ

(1) จำแนกประเภทหรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ในขั้นตอนนี้ นักประเมินจะต้องพิจารณาว่า มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่จะประเมิน หรือเป็นผู้ที่ต้องการใช้ผลประเมิน เช่น ผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการคนอื่นๆ

(2) สัมภาษณ์ / สอบถามผู้เกี่ยวข้องที่ได้จากข้อ (1) เพื่อรวบรวมความเห็น หรือความต้องการว่ากลุ่มบุคคลเหล่านั้นต้องการทราบผลการดำเนินงานโครงการในลักษณะใดบ้าง ต้องการใช้อะไรในการประเมินในเรื่องใด หรืออยากรู้อะไร

(3) จัดหมวดหมู่คำถาม หรือความอยากรู้อยากเห็น หรือความต้องการใช้อะไรของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ แล้วกำหนดเป็นรายการ คำถามหลักๆ เพื่อการประเมิน เช่น การดำเนินงานโครงการทำได้ตามแผนเพียงใด เกิดปัญหาในลักษณะใดบ้าง ผลการดำเนินงานของโครงการทำได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจการอบรมครั้งนี้หรือไม่ ผู้เข้าอบรมมีความรู้และเจตคติเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด หรือการดำเนินโครงการก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

หลังจากดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอนแล้ว นักประเมินจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมประเมินคำถามการประเมินของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ส่วนการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ก็ดำเนินการตามกระบวนการประเมินตามปกติ

9. รูปแบบการประเมินของเดวิด เฟตเทอร์แมน (David Fetterman)

เดวิด เฟตเทอร์แมน (David Fetterman, 1994) ได้เสนอแนวคิดการประเมินแบบเสริมพลัง (Empowerment) ซึ่งอยู่บนพื้นฐานความคิดของการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการใช้โน้ตทัศน์ของการประเมิน เทคนิคการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมิน ไปกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุง การกำกับตนเอง โดยใช้วิธีการทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพในการดำเนินงาน เป็นกระบวนการที่กระทำ เพื่อช่วยให้กลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้ ช่วยตนเองพัฒนาตนเองโดยใช้วิธีการประเมินตนเอง และสะท้อนผลแก่ตนเอง กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องในการประเมินแบบเสริมพลังจึงประกอบด้วยบุคคลภายในที่ทำการประเมินผลด้วยตนเอง และนักประเมินแบบเสริมพลังจึงประกอบด้วยบุคคลภายในที่ทำการประเมินผลด้วยตนเอง และนักประเมินภายนอกที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ (Coach) หรือผู้อำนวยการความสะดวกในการประเมิน (Facilitator) การประเมินแบบเสริมพลังเป็นการนำผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ของผลการประเมิน มีการร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อเพิ่มการใช้ประโยชน์ของผลการประเมิน มีการให้ความรู้ในการประเมินแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้มีส่วนร่วม ผู้ประเมินมีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวก หรือผู้ให้คำแนะนำ ไม่ใช่ผู้ตัดสินเกี่ยวกับการประเมิน เป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้ประเมินและผู้มีส่วนร่วม ผู้ประเมินมีหน้าที่แนะนำช่วยเหลือเทคนิค และสร้างพลังการประเมินร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การประเมินแบบนี้มิได้จับลงแค่การทราบคุณค่าของการประเมินเหมือนการประเมินแบบเก่า แต่การประเมินต้องเป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่อง ดำเนินต่อไปตลอดระยะเวลาของการพัฒนาโครงการ

ขั้นตอนการประเมิน

เฟตเทอร์แมนได้เสนอขั้นตอนการประเมินแบบเสริมพลังเพื่อพัฒนาบุคลากรในโครงการให้สามารถประเมินได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการประเมิน 4 ขั้นตอน คือ

1) การรวบรวมข้อมูล (taking stock) เป็นการตรวจสอบสภาพของโครงการว่าอยู่ ณ จุดใด รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งของโครงการ

2) การกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ (setting goals) เป้าหมายที่กำหนดนั้นต้องมีความท้าทาย แสดงถึงศักยภาพ เป็นไปได้ ลักษณะสัมพันธ์กับกิจกรรมโครงการแหล่งทรัพยากรในขั้นตอนนี้ผู้มีส่วนร่วมในโครงการร่วมกันกำหนดเป้าหมาย อาจจะใช้วิธีการระดมสมอง โดยจัดบรรยากาศให้มีลักษณะแบบประชาธิปไตย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จนได้เป้าหมายที่ทุกคนเห็นสอดคล้องกัน หรือเป็นเป้าหมายสำคัญที่ต้องการบรรลุ

3) การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย (developing strategies) ขั้นตอนนี้ผู้มีส่วนร่วมในโครงการร่วมกันรับผิดชอบและพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้กิจกรรมในโครงการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ การพัฒนากลยุทธ์อาจใช้การระดมสมอง การพิจารณาทบทวนอย่างรอบคอบ การตกลงร่วมกันฉันทามติ (consensual agreement) กลยุทธ์ที่พัฒนาจะถูกนำไปปฏิบัติแล้วมีการทบทวน ตรวจสอบเกี่ยวกับประสิทธิผล และความเหมาะสม

4) การจัดหาหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน (documenting progress) ในขั้นตอนนี้ผู้มีส่วนร่วมในโครงการพิจารณาถึงหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นถึงหลักฐานที่จะแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับเป้าหมายของโครงการ มีความตรงประเด็น และหลักฐานต้องมีความน่าเชื่อถือ

ในแต่ละขั้นตอนที่กล่าวข้างต้นนักประเมินภายนอกและผู้มีส่วนร่วม (นักประเมินภายใน) ในโครงการจะทำงานร่วมกัน โดยตัวนักประเมินภายนอกมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาของการทำงานมากกว่าที่จะทำบทบาทของผู้ประเมิน ทั้งนี้บทบาทของนักประเมินภายนอกอาจเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการให้ข้อมูลป้อนกลับ

ลักษณะของการประเมินแบบเสริมพลัง

จุดเน้นของการประเมินแบบเสริมพลัง คือ การพัฒนาปรับปรุงโครงการ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในบริบทของการประเมินแบบเสริมพลัง นักประเมินภายนอกจะมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรหลายลักษณะดังนี้

1) การฝึกอบรม (Training) เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรภายในให้สามารถทำการประเมินตนเองได้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมิน เทคนิคการประเมินทำให้บุคลากรภายในเกิดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนของการทำงานมุ่งให้บุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจในวิธีการมากกว่าให้ความรู้ต่างๆ ดังที่ เพทเธอร์แมน ได้กล่าวในเชิงเปรียบเทียบว่า “ถ้าสอนวิธีจับปลาแก่เขา เขาจะสามารถเลี้ยงชีพได้ตลอดชีวิต”

2) การอำนวยความสะดวก (Facilitation) โดยบทบาทนักประเมินเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการประเมิน กระตุ้นกำกับการทำงาน พยายามขจัดอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ากระบวนการประเมินไม่ล้มเหลว

3) การได้รับการสนับสนุน (Advocacy) เป็นขั้นตอนของการนำผลการประเมินตนเองไปใช้ประโยชน์ โดยการนำผลการประเมินสนองผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะผู้บริหาร หรือแหล่งทุนสนับสนุน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านทรัพยากรในการดำเนินงาน โดยผลที่ได้จากการประเมินอาจจะเป็นไปได้ทางบวก คือ บรรลุผลตามที่ต้องการก็สามารถของการสนับสนุนเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ

4) การสร้างความกระจ่าง (Illumination) เป็นการสร้างความกระจ่างให้เกิดกับบุคลากรภายในที่ผ่านประสบการณ์การทำงานประเมินผลตนเอง ผลที่ได้จากการประเมินแบบเสริมพลังเป็นกระบวนการที่ช่วยเปิดหูเปิดตา ทำให้เกิดประสบการณ์ ในการเรียนรู้ กระบวนการนี้ถือว่าเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความชัดเจนในตนเอง ทำให้เกิดการสร้างชุมชนของผู้รู้ขึ้น

5) การมีเสรีภาพในการกำหนดอนาคตของตนเอง (Liberation) เกิดขึ้นหลังจากที่กระบวนการประเมินแบบเสริมพลังช่วยทำให้บุคลากรเกิดการพัฒนา และทำให้เขาเหล่านั้นสามารถมองเห็นอนาคตของตนเองว่าควรพัฒนาไปในทิศทางใดถือเป็นการให้เสรีภาพกับคณะทำงานในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และพัฒนางานของตนเองกล่าวคือ เป็นการทำให้บุคลากรสามารถใช้ความคิดที่อิสระจากกรอบความคิดแบบเดิมสามารถสร้างและกำหนดแนวทางของตนเองได้

การประเมินแบบเสริมพลังมีประโยชน์หลายประการ ดังนี้ 1) ช่วยสร้างทั้งเทคนิควิธีการประเมินและความรู้เกี่ยวกับการประเมิน 2) ช่วยเพิ่มการบูรณาการวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน 3) การร่วมมือรวมพลังในกระบวนการประเมิน ช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรู้สึกเป็นเจ้าของในกระบวนการประเมิน 4) การตัดสินใจด้วยตนเองในกระบวนการประเมินจะช่วยเพิ่มความตระหนักในคุณค่า หรือความต้องการของการประเมิน 5) ช่วยสนับสนุนในการพัฒนาเป้าหมายและวิธีวิทยาการวิจัยช่วยสร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกแบบ และการดำเนินการประเมินได้อย่างดี

10. รูปแบบการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis Approach)

นิตา ชูโต (2547: 20-22) กล่าวถึงการประเมินรูปแบบการวิเคราะห์ระบบ ไว้ว่า ในการวิเคราะห์นั้นจะต้องมุ่งถึงผลที่ได้จากโครงการ และพยายามหาความเกี่ยวข้องของรูปแบบของแผนงานที่วางในโครงการกับตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ข้อมูลต่าง ๆ และผลที่จะเกิดจากโครงการต้องวัดในเชิง

ปริมาณ และสาเหตุที่เป็นเรื่องของเหตุและผลได้ ใช้การวิเคราะห์ทางสถิติและวิธีการประเมินส่วนใหญ่มักจะเป็นเทคนิคการทดลองเพื่อดูผลของการวางแผนแบบต่าง ๆ ในสภาพการณ์ทางธรรมชาติ รูปแบบนี้ได้นำแนวคิดและเทคนิคของการวางแผนการจัดการให้สอดคล้องกับการกำหนดงบประมาณ เทคนิคนี้เรียกว่า PPB (Planning Programing and Budgeting) เพื่อการสร้างผลผลิตสูงสุด โดยมีความเชื่อที่ว่า ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีความสัมพันธ์กันในลักษณะฟังก์ชันการผลิตที่สม่ำเสมอและมั่นคง และสามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณ การประเมินตามแนวคิดนี้นิยมใช้การทดลอง มีการออกแบบกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อหาข้อสรุปเชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยเบื้องต้นและผลผลิต พร้อมทั้งสรุปผลที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ รูปแบบการวิเคราะห์ระบบสามารถประเมินได้ 3 ด้าน ได้แก่

1. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) เป็นการประเมินว่า ปัจจัยที่ต้องการมีอะไรบ้างพอเพียงหรือไม่ ภายใต้ปัจจัยนี้มีทางเลือกใด หรือโปรแกรมใดที่เราควรดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการ การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ จะช่วยให้ผู้ดำเนินโครงการเลือกแผนจัดโปรแกรมได้อย่างเหมาะสม หรือถ้าประเมินโครงการที่ดำเนินไปแล้วผลจากการประเมินปัจจัยก็จะให้คำตอบว่าการดำเนินโครงการที่ทำไปนั้นได้ดำเนินไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่

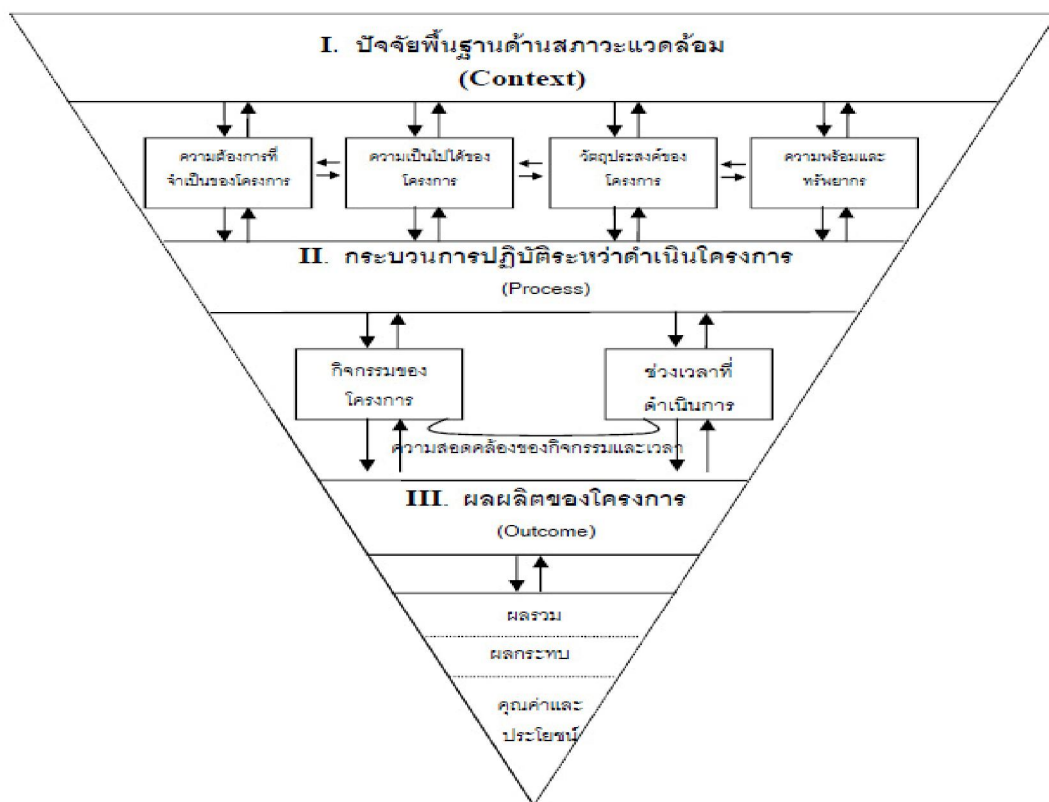
2. การประเมินกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินว่า ได้นำโครงการไปปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินกระบวนการสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ มีการประเมินก่อนการนำไปปฏิบัติจริง ซึ่งอาจได้เสนอแนะให้ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติได้ ในลักษณะที่สอง คือการประเมินกระบวนการขณะปฏิบัติอยู่โดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมจะช่วยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คณะกรรมการดำเนินโครงการอย่างมาก

3. การประเมินผลผลิต (Output) เป็นการประเมินผลว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งอาจทำได้ทันทีที่โครงการสิ้นสุด และมีการติดตามผลการปฏิบัติงานต่อมาอีกภายหลังในช่วง 6 เดือน เป็นต้น การประเมินช่วยให้การตัดสินใจการรับรอง ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการ

11. รูปแบบการประเมิน “CPO” ของเยาวตี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี

เยาวตี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548: 187-189) ได้ชี้ให้เห็นว่า “การประเมิน” เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งของสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักคือการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งจะประเมิน ซึ่งอาจจะเป็นทรัพยากรและความพร้อม กิจกรรม โครงการและแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน สถาบัน

องค์กร หรือสังคมนั้นๆ เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายของการปรับปรุงหรือพัฒนาคุณค่าของสิ่งที่มีงจะประเมิน ดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาสังคมโดยรวม “การประเมินโครงการ” นั้น เป็นกระบวนการรวบรวม ข้อมูล และสารสนเทศที่จำเป็นอันจะนำไปสู่การตัดสินใจความสำเร็จ รวมทั้งการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา ตลอดจนการสร้างและการกำหนดทางเลือกใหม่ในการดำเนินโครงการ ดังนั้นกิจกรรมการประเมินโครงการ จึงเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศที่จำเป็นเกี่ยวกับปัจจัยขั้นพื้นฐานของโครงการ ตลอดจนกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ และผลผลิตของโครงการ ภายใต้กิจกรรม และช่วงเวลาที่ได้กำหนดหรือวางแผนไว้ ดังนั้นเพื่อช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ดังกล่าวได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เยาวดี วิบูลย์ศรี จึงได้พัฒนาเป็นรูปแบบหรือแบบจำลองของการประเมินโครงการขึ้น ซึ่งคิดว่าน่าจะเหมาะที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยโดยตรง ดังปรากฏในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แบบจำลองการประเมิน “CPO” (CPO’S Evaluation Model)

หมายเหตุ : สัญลักษณ์ที่ใช้มีดังนี้

1. ----- หมายถึง เส้นแบ่งระหว่างองค์ประกอบ ซึ่งแยกกันไม่ได้ขาด
2. —————> หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์ประกอบในลักษณะของ
- ←————— การสื่อสารแบบสองทางอย่างครบวงจร

3. C หมายถึง Context

4. P หมายถึง Process

5. O หมายถึง Outcome

ตัวแบบ CPO ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนใหญ่ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องตามลำดับ คือ

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะแวดล้อมของโครงการ (Context) ปัจจัยด้านนี้หมายถึง “บริบท” ต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวกับโครงการทั้งหมด เช่น ปัจจัยทางการเมือง ทางสังคม ทางวัฒนธรรม รวมทั้งปัจจัยทางกายภาพ และทางด้านจิตใจ เป็นต้น การประเมินในส่วนนี้ เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมหรือ “บริบท” ต่างๆ ของโครงการนั้นๆ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณาถึง

1.1 ความต้องการของโครงการ (Needs Assessment) เพื่อให้ทราบถึงความจำเป็น หรือความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโครงการ

1.2 ความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility) เพื่อให้ทราบถึงโอกาสในการจัดทำโครงการ

1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อระบุถึงสิ่งที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นจากโครงการ

1.4 ความพร้อมและทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เช่น เงินทุนหรืองบประมาณ วัสดุอุปกรณ์

บุคลากร เป็นต้น

2. กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (Process) คำว่า “กระบวนการ” หมายถึง ขั้นตอนหรือกรรมวิธีที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังอย่างเป็นระบบ และครบวงจรในระหว่างดำเนินโครงการ กระบวนการดังกล่าวอาจจะแตกต่างกันไปตามเป้าหมายในเชิงปรัชญาของแต่ละโครงการ เช่น โครงการธุรกิจ เป้าหมายหลักก็คือ การแสวงหากำไรจากการดำเนินธุรกิจนั้นๆ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยลดต้นทุนการดำเนินงานให้เหลือน้อยที่สุด ส่วนโครงการทางการศึกษาของรัฐ เป้าหมายหลักก็คือ การปลูกฝังความรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเด็กเยาวชน และบุคคลทั่วไป โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติในระยะยาว โครงการบางประเภทนี้จะไม่มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเป็นหลัก เป็นต้น ถึงแม้ว่ากระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการอาจจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายในเชิงปรัชญาของแต่ละโครงการนั้นๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว แต่สำหรับการประเมินโครงการโดยทั่วไปมีองค์ประกอบสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นพิเศษ ก็คือ ความสอดคล้องของกิจกรรมและช่วงเวลา โดยพิจารณาถึง

2.1 กิจกรรม (Activity) เพื่อให้ทราบว่า กิจกรรมนั้นๆ มีความสอดคล้องหรือตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ และมีการจัดลำดับที่เหมาะสมต่อเนื่องกันมากน้อยเพียงใด

2.2 ช่วงเวลา (Timing) เพื่อให้ทราบว่า ช่วงเวลาที่จะดำเนินโครงการทางด้านกิจกรรมนั้นๆ มีความเหมาะสมเพียงไร มีข้อจำกัดประการใด และช่วงเวลาที่กำหนดไว้นั้น สามารถจะปรับเปลี่ยนไปจากเดิมได้ตามความจำเป็นหรือไม่ และเพราะเหตุใด

3. ผลผลิตของโครงการ (Outcome) คำว่า “ผลผลิต” (Outcome) นั้น นักประเมินบางท่านใช้คำว่า “ผลผลิต” (Product) ซึ่งหมายถึง ผลที่ได้รับจากการกระทำใด ๆ แต่บางท่านใช้คำว่า “ผลลัพธ์” (Output) ซึ่งหมายถึง ผลงานหรือสิ่งที่ปรากฏออกมาภายหลัง ดังนั้น คำว่า “ผลผลิต” ที่ใช้นี้ จึงมีความหมายครอบคลุมคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้ง 3 คำ ดังที่กล่าวมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ คำว่า “ผลผลิตของโครงการ” จึงหมายถึง ผลงานหรือผลที่ได้รับจากการกระทำกิจกรรมใด ๆ ของแต่ละโครงการ โดยสามารถแบ่งผลงานดังกล่าวเป็น 3 ประเภท คือ ผลรวม (Overall) ผลกระทบ (Impact) และคุณค่าหรือประโยชน์ (Utility) ตามลำดับในการประเมินผลผลิตของโครงการใด ๆ ก็ตาม เป็นการประเมินเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการนั้น ๆ โดยพิจารณาถึง

3.1 ผลรวม (Overall) เพื่อให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดจากกิจกรรมของโครงการ ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

3.2 ผลกระทบ (Impact) เพื่อให้ทราบถึงผลที่ตามมาจากการดำเนินโครงการนั้นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งจากที่คาดหวังไว้ และมีได้คาดหวังไว้ด้วยคุณค่าหรือประโยชน์ (Utility) เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าหรือความสำคัญของผลที่ได้มาจากการประเมิน ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ หรือเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไป

สมถวิล วิจิตรวรรณ (2552: 23-25) ได้อธิบายถึงรูปแบบการประเมินโครงการไว้ว่า โมเดลการประเมินหรือรูปแบบการประเมินคือ กรอบความคิดในการประเมินที่เสนอโดยนักประเมินที่มีชื่อเสียง มีผู้เสนอรูปแบบการประเมินหลากหลาย ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะรูปแบบที่นิยมใช้จำนวน 7 รูปแบบ มีแต่ละรูปแบบการประเมินมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน รูปแบบการประเมินโครงการตั้งแต่ 1 ถึง 5 เป็นรูปแบบการประเมินดั้งเดิมก่อน ค.ศ.1989 ต่อมาการประเมินตั้งแต่ ค.ศ.1989 พัฒนาไปในแนวทางการเน้นการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน การประเมินแบบมีส่วนร่วม และการประเมินที่ให้ความสำคัญกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประเมิน (Stakeholder) ทำให้เกิดรูปแบบการประเมิน 6 ถึง 7 ในที่นี้จะกล่าวสรุป ทั้ง 7 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมาย (Objective model หรือรูปแบบ Tyler) นิยามการประเมินรูปแบบนี้ คือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับจุดมุ่งหมายของโครงการ โครงการที่ประสบผลสำเร็จ คือ โครงการที่บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการการเลือกรูปแบบนี้ จุดมุ่งหมายของโครงการ ต้องเขียนอย่างชัดเจน ครอบคลุม และสามารถทำการวัดได้

2. รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP model) นำเสนอโดยสตีฟเฟิลบีม นิยามการประเมินรูปแบบนี้ คือ กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ มีรูปแบบการประเมิน 4 ด้าน คือ

2.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (context Evaluation : C) เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมก่อนการกำหนดโครงการ เช่น ประเมินสภาพสังคม เศรษฐกิจ ความต้องการจำเป็น เพื่อกำหนดโครงการขึ้นมา

2.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินก่อนเริ่มการปฏิบัติงาน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมพอเพียงของทรัพยากร เพื่อให้ นำทรัพยากรมาใช้ เพื่อให้โครงการบรรลุผล

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินในระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการปฏิบัติการณ์นี้ ข้อมูลที่ได้จะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาแก้ไขการดำเนินการในแต่ละช่วงให้ทันเวลาต่อไป

2.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นบรรลุจุดประสงค์โครงการเพียงใด การประเมินจะต้องปรับปรุงหรือขยาย หรือยกเลิกในเรื่องใดบ้าง

3. รูปแบบการประเมินเชิงระบบ (System Approach) คือ การประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต การประเมินปัจจัยนำเข้าเป็นการประเมินทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ เช่น งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เนื้อหา หลักสูตร เป็นต้น กระบวนการเป็นการประเมินการดำเนินงาน เช่น ความถูกต้อง รวดเร็วของการดำเนินงาน การประสานงาน การให้บริการ เป็นต้น สำหรับผลผลิตเป็นการประเมินผลที่ได้จากการดำเนินงาน

4. รูปแบบการประเมินการฝึกอบรมแบบเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick model) เป็นรูปแบบที่ออกแบบเพื่อประเมินการอบรม ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

- 4.1 ประเมินปฏิกิริยา ความพึงพอใจด้านบริการต่างๆ ของผู้รับการอบรม
 - 4.2 ประเมินความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมผู้รับการอบรม
 - 4.3 ประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของผู้รับการอบรม และการนำความรู้ไปใช้ในองค์การ
 - 4.4 ประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับองค์การของผู้รับการอบรม อาทิ การเพิ่มคุณภาพการผลิต การลดค่าใช้จ่าย การลดความผิดพลาด เป็นต้น
5. รูปแบบการประเมินแบบเคาน์ทิแนนซ์ของสเตค (Stake's Countenance model) การประเมินประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 2 ประการ คือ การบรรยายและการตัดสินใจ ประกอบด้วย
- 5.1 บรรยายลักษณะตัวแปร 3 ด้าน (สิ่งที่มีอยู่ก่อน กระบวนการ ผลผลิต) ของโครงการบรรยายความสัมพันธ์ (เชิงเหตุผล) ในสิ่งที่วัดระหว่างตัวแปรทั้ง 3 ด้าน บรรยายความสัมพันธ์ (เชิงประจักษ์) ที่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงระหว่างตัวแปร บรรยาย ความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละตัวแปร
 - 5.2 ตัดสินคุณค่าจากข้อมูลของตัวแปรที่เป็นส่วนของมาตรฐานกับข้อมูลส่วนที่เป็นการตัดสินใจ
6. รูปแบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Collaborative Evaluation) เป็นรูปแบบที่ผู้วิจัยเปลี่ยนบทบาทจากผู้ควบคุมการประเมินมาเป็นผู้ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษาหารือที่สร้างสรรค์ ให้ความรู้วิธีที่จะปรับปรุงโครงการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทำงานประเมินร่วมกัน และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจ (เดิมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นเพียงแหล่งข้อมูลการประเมิน) ทำให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของทั้งในกระบวนการประเมิน และข้อค้นพบจากการประเมิน ซึ่งมีประโยชน์ระยะยาวแก่ผู้มีส่วนร่วมมากกว่าการใช้ผลการประเมินเท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยมีบทบาทเป็นตัวกลางในกระบวนการเจรจาต่อรองระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ แต่ทั้งนี้ ระดับของการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน มีตั้งแต่มีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย จนถึงระดับที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ทุกขั้นตอน
7. รูปแบบการประเมินของแพตตันที่มุ่งใช้ประโยชน์จากการประเมิน (Patton's Utilization model) การประเมินโครงการที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมินแบบเดิมที่ใช้รูปแบบหรือแบบจำลองต่างๆ เช่น CIPP มักมีข้อจำกัดว่าไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์เท่าที่ควร แต่เป็นการประเมินตามหน้าที่เท่านั้น ดังนั้น Patton จึงเกิดแนวคิดที่ว่า ถ้าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประเมิน (Stakeholder) ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินตั้งแต่ต้น ก็จะทำให้ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับและมี

การนำผลไปใช้ และผู้วิจัยควรเปลี่ยนบทบาทจากการดำเนินการประเมินอย่างเข้มงวดเหมือนการจับผิดมาเป็นบทบาทในบรรยากาศที่สนับสนุน แนะนำประสานงานกับผู้ดำเนินโครงการ มีการแลกเปลี่ยนความเห็น ปรึกษานำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาโครงการเป็นระยะ การประเมินในรูปแบบนี้มีลักษณะโน้มเอียงเป็นการประเมินเชิงคุณภาพ (Qualitative)

ศิริชัย กาญจนวาสี (2553: 113 – 127) ได้สรุปรูปแบบการประเมินไว้ 28 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้วิธีเชิงระบบ (SD Models)

รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ประกอบด้วย

1.1 System Analysis

กระทรวงกลาโหมของสหรัฐ (1956) ได้นำเทคนิค Planning, Programming and budgeting System (PPBS) ซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มาใช้ในหน่วยงานของทางรัฐบาลเพื่อการสร้างผลผลิตสูงสุด โดยมีความเชื่อว่า ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) มีความสัมพันธ์กันในลักษณะฟังก์ชันการผลิตที่สม่ำเสมอ และมั่นคง และสามารถวัดผลได้ในเชิงปริมาณ การประเมินตามแนวคิดนี้นิยมใช้การทดลอง มีการออกแบบกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเพื่อหาข้อสรุปเชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยเบื้องต้น และผลผลิต พร้อมทั้งสรุปผลที่ได้ว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ตลอดจนนิยมเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับโครงการอื่นๆ ในแง่ผลผลิตตามที่คาดหวังโดยใช้เกณฑ์การสิ้นเปลืองทรัพยากรน้อยที่สุด

1.2 Cost – related Analysis

รูปแบบนี้ได้ประยุกต์การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการประเมิน โดยเสนอแนวคิด และเทคนิคในการวิเคราะห์ที่สำคัญ ได้แก่ Cost – effectiveness Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผลที่ได้รับ Cost – benefit Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของตัวเงิน Cost – utility Analysis เป็นการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับผลประโยชน์ของการใช้สอย และ Cost – feasibility Analysis เป็นการคาดคะเนค่าใช้จ่ายของทางเลือกต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าทางเลือก หรือโครงการนั้นมีค่าใช้จ่ายอยู่ในวงเงินที่มีอยู่และเป็นไปได้

1.3 Program Evaluation and Review Techniques (PERT)

PERT เป็นเทคนิคการทบทวนและประเมินการจัดกิจกรรมขององค์กร เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และเสร็จทันเวลาที่กำหนด โดยอาศัยการสร้างแผนผังการ

ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน และประมาณเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรม เพื่อหาเส้นทางการดำเนินกิจกรรมที่วิกฤติ จะได้ระดมทรัพยากรตามความเหมาะสม โดยให้ความสำคัญต่อเส้นทางวิกฤติ เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายและเสร็จทันกำหนดเวลา

1.4 Rossi, Freeman, and Wright's Approach (RFWA)

เป็นรูปแบบการประเมินอย่างเป็นระบบที่พยายามเน้นการประเมินที่มีการวางแผน กำหนดวิธีการที่เป็นมาตรฐานและชัดเจน เพื่อให้ผลการประเมินมีความเที่ยงตรง และเป็นปรนัย RFW เสนอว่า วัตถุประสงค์ของการประเมินควรเน้นที่การดำเนินงานว่า เข้าถึงประชากรเป้าหมายเพียงไร? เป็นไปตามแผนหรือไม่? มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพเพียงไร? โดยการประเมินนั้น จะต้องให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการติดตามควบคุมผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาศาสตร์การดำเนินงาน

1.5 Experimental Approach

รูปแบบนี้ได้นำหลักการวัด และการทดลองมาใช้เป็นแนวทางหนึ่งของการประเมิน การประเมินควรออกแบบอย่างรัดกุม (ถ้าเป็นไปได้) ควรใช้แบบแผนการทดลอง หรือกึ่งทดลอง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างได้มาตรฐาน การตัดสินใจควรอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มากกว่าที่จะใช้มาตรฐานส่วนตัว แล้วพยายามสรุปผลในรูปของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อจะได้นำผลไปใช้อ้างอิงได้กับโครงการอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ผลการประเมินควรมีบทบาทในการกระตุ้นการอภิปรายทางการเมืองและสร้างอิทธิพลทางความคิดในการตัดสินใจของผู้บริหาร

1.6 Goal – based (Behavioral objectives) Approach

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบการประเมินที่ยึดวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ประเมินเป็นหลักในการประเมินความสำเร็จ วัตถุประสงค์ของสิ่งที่ประเมินจึงเป็นทั้งเป้าหมายของการประเมิน และผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งสามารถนำมาเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตัดสินใจสำเร็จของการดำเนินงานในการ กำหนดวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ประเมิน จึงต้องมีความชัดเจนในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อที่นักประเมินจะวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นการตัดสินใจสำเร็จของการดำเนินกิจกรรม

1.7 Discrepancy Approach

รูปแบบการประเมินที่เน้นการตรวจสอบความไม่สอดคล้องระหว่างสิ่งที่คาดหวัง และสิ่งที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นการชี้จุดเด่น/จุดด้อยของการดำเนินงาน โดยการบรรยายเอกสารที่

เกี่ยวข้องกับสังเกตการณ์ในสนาม ประเมินการบรรลุเป้าหมายระหว่างทาง ประเมินการบรรลุเป้าหมายปลายทาง และเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างโครงการ/กิจกรรม นักประเมินจะต้องตั้งเกณฑ์มาตรฐานความสอดคล้องของแต่ละขั้นตอนของการประเมิน ถ้าความสอดคล้องเกิดขึ้นไม่ถึงระดับที่ยอมรับได้ จะต้องมีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน หรือเปลี่ยนเกณฑ์ หรือยุติโครงการ / กิจกรรม

1.8 Context – Input – Output Approach (CIPP)

เป็นการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย / จุดมุ่งหมายของโครงการ/การดำเนินงาน (planning decisions) การกำหนดยุทธวิธี แผนงานและการดำเนินงาน (structuring decisions) การปรับเปลี่ยนยุทธวิธี / แผนงาน / การดำเนินงานให้เหมาะสม (implementing decisions) และการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยน / คง - ขยาย / ยุบ - เลิกโครงการ (recycling decisions) นักประเมินจะต้องออกแบบการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพการตัดสินใจของผู้บริหารโดยการระบุประเภท ระดับ และคาดคะเนสถานการณ์ของการตัดสินใจที่จะเกิดขึ้น กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจในแต่ละสถานการณ์และวางแนวทางการประเมิน จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์ข้อมูล และรายงานผล

1.9 Center for the Study of Evaluation Approach

รูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CSE Approach เป็นการประเมินกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการประเมินจึงเป็นการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการประเมินจึงเป็นการเสนอสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร โดยการประเมินควรประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ คือ การประเมินความต้องการของระบบ (System Assessment) ประเมินการวางแผนโครงการ (Program planning) ประเมินการดำเนินงานตามแผน (Implementation Evaluation) ประเมินความก้าวหน้า (Progress Evaluation) และประเมินผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) นักประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ และให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหาร โดยจะต้องทราบว่าใครมีอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องการข้อมูลอะไร และนักประเมินควรเป็นคนกลางที่ไม่มีส่วนร่วมในโครงการ

2. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจ โดยใช้วิธีเชิงธรรมชาติ (ND Models)

รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ ประกอบด้วย

2.1 Utilization – Focused Approach (UFA)

รูปแบบการประเมินที่เน้นการนำผลไปใช้ประโยชน์ Patton ให้แนวทางว่า บุคลิกภาพของนักประเมินเป็นกุญแจสู่การใช้ประโยชน์ของผลการประเมิน นักประเมินจะต้องสร้างสัมพันธ์กับผู้ต้องการใช้ข้อมูลโดยตรง พัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อล่วงรู้ความต้องการข้อมูล การตัดสินใจที่ต้องการทำ และป้อนข้อมูลที่เขาต้องการ การดำเนินงานสามารถกระทำได้ โดยระบุผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่ต้องการใช้ผลการประเมิน กำหนดประเด็นของการประเมินให้ชัดเจน เลือกวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และใช้เกณฑ์การตัดสินใจอันเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ผลการประเมิน เสนอผลการประเมินโดยให้ผู้ใช่ผลการประเมินเป็นผู้สรุป และตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน จากนั้นจึงทำการเผยแพร่ผลการประเมิน

2.2 Stakeholder – Based Approach

เป็นรูปแบบการประเมินที่ให้ความสำคัญและเน้นการสนองตอบความต้องการทราบผลการประเมินของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มผู้สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมิน (multiple stakeholder groups) กลุ่มผู้สนใจและเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินถูกนำมาให้มีส่วนร่วมในการกำหนด จุดมุ่งหมายของการประเมิน เกณฑ์การประเมิน เครื่องมือ การแปลผลการให้ข้อมูล ย้อนกลับเกี่ยวกับร่างรายงาน ซึ่งต่อมา ได้เสนอแนวคิดในการเลือกกลุ่มผู้สนใจ และเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมินโดยพิจารณาเป้าหมายของการมีส่วนร่วม ถ้าเพื่อเป็นการส่งเสริมการใช้ผลการประเมิน (utilization) ควรเลือกกลุ่มที่มีอำนาจในการตัดสินใจด้านนโยบายและควรให้มีส่วนร่วมอย่างจริงจัง กลุ่มดังกล่าว เช่น ผู้บริหาร ผู้จัดดำเนินการที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย แต่ถ้าเพื่อเป็นตัวแทนของกระบวนการตัดสินใจ (decision making process) ควรเลือกกลุ่มที่มีอำนาจในการตัดสินใจ และไม่จำเป็นต้องให้มีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด แต่ถ้าเพื่อการสร้างพลังในการตัดสินใจ (empowerment) ที่สอดคล้องกับกระบวนการประชาธิปไตย ควรเลือกกลุ่มที่มีอำนาจน้อยในการตัดสินใจ แต่มีบทบาทของการต่อรองสูง เช่น ผู้ใช้บริการกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มพลังต่างๆ เป็นต้น

2.3 Responsive (Countenance) Model

รูปแบบการประเมินที่สนองความต้องการสารสนเทศของผู้สนใจใช้ผลการประเมิน โดยพยายามสะท้อนคุณค่าของการดำเนินงานตามทัศนะของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายอย่างกว้างขวาง Stake เสนอให้ใช้วิธีการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) รวบรวมข้อมูลโดยเน้นการสังเกตและสัมภาษณ์ตามสภาพธรรมชาติ โดยใช้ทั้งสังเกตหลายๆ คนทำการสังเกตกลุ่มผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ กลุ่ม

เน้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้กระบวนการและผลกระทบในด้านการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยพิจารณาองค์ประกอบของการประเมิน 3 ส่วน คือ Antecedents, Transaction และ Outcomes วิธีการประเมินเน้นการบรรยายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบตามที่คาดหวังและเกิดขึ้นจริง และตัดสินคุณค่าโดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานในทัศนะของผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ส่วนการตัดสินคุณค่าสุดท้ายให้เป็นหน้าที่ของผู้ใช้ผลการประเมิน จะกำหนดเกณฑ์และทำการชั่งน้ำหนักคุณค่าของฝ่ายต่างๆ เอาเอง

2.4 Creative Approach

รูปแบบนี้ได้เห็นว่า ไม่มีวิธีที่ดีที่สุดเพียงวิธีเดียวในการประเมินเนื่องจากทุกสถานการณ์ของการประเมินมีความสลับซับซ้อน และมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็ นคุณลักษณะ เงื่อนไข ทรัพยากร ข้อจำกัด กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ค่านิยม และการเมือง ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีการประเมินแตกต่างกัน การประเมินที่ดีควรสอดคล้องกับสถานการณ์ (situation ally responsive) เน้นผลที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ (utilization – focused) และมีวิธีการที่ยืดหยุ่น (methodologically flexible) Patton ได้เสนอว่า creative evaluation เป็นการประเมินที่ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการปรับเปลี่ยนสถานการณ์ และการประเมินให้เหมาะสมกัน โดยอาศัยความสามารถส่วนตัวของนักประเมินในการสังเกตเจาะจาดำรง ปฏิสัมพันธ์กับองค์ประกอบแวดล้อม เพื่อออกแบบการประเมินจึงต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และกล้าหาญ มีความกระตือรือร้น ตอบสนองได้ไว ปรับตัวได้ดี และสามารถให้ความรู้ผู้เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจในกระบวนการประเมิน และการใช้ผลการประเมินโดยมีสไตล์ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

2.5 Transactional Approach

รูปแบบนี้ ใช้แก้ไขความแตกแยกหรือขัดแย้งอันเนื่องมาจากการดำเนินโครงการ และประสานรอยร้าวด้วยหลักการบริหารความขัดแย้งรูปแบบการประเมินนี้เริ่มด้วยการประชุมเพื่อรับทราบปัญหาของกลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สร้างเครื่องมือติดตามข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เกี่ยวกับการรับรู้ปัญหา ความคาดหวังของกลุ่มต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนโครงการให้เหมาะสมโดยสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน ติดตามควบคุม และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่

2.6 Illuminative Approach

รูปแบบนี้ เน้นการใช้เทคนิคการสังเกตแบบปลายเปิด (open – ended observation) เกี่ยวกับคุณลักษณะสำคัญของโครงการ ข้อตกลงเบื้องต้น สถานการณ์แวดล้อม

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อโครงการ เพื่อบรรยาย แปลความหมาย และจัดทำเอกสารรายงานเกี่ยวกับผลดี / ผลเสียของสถานการณ์แวดล้อม นวัตกรรม การเปลี่ยนแปลง และผลลัพธ์ที่สำคัญตลอดจนการแสวงหาหลักการทั่วไป

2.7 Democratic Approach

เป็นแนวทางการประเมินแบบประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญต่อผู้มีผลประโยชน์จากการดำเนินงานทุกฝ่ายให้มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน นักประเมินทำหน้าที่ติดต่อเจรจา / ประสานงานระหว่างแหล่งทุน ผู้บริหาร ผู้ร่วมโครงการ และผู้ได้รับผลจากโครงการ / ประชาชนทั่วไป ตลอดจนทำหน้าที่ศึกษาข้อมูลของโครงการ เสนอ และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ การตัดสินใจคุณค่า และข้อเสนอแนะขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่าย

3. การประเมินที่เน้นการตัดสินใจคุณค่าโดยใช้เชิงระบบ (SV Models)

3.1 Consumer – oriented Approach

รูปแบบการประเมินที่เน้นความสำคัญของผู้บริโภค เป็นการตัดสินใจคุณค่าเชิงสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ การประเมินมีจุดมุ่งหมายให้เกิดประโยชน์ต่อผู้บริโภคสำหรับตัดสินใจเลือกการบริโภคที่คุ้มค่า หรือสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของการบริการหรือผลิตภัณฑ์ก็ตามควรตัดสินใจคุณค่าตามมาตรฐานของผู้บริโภคเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริโภคอาจเป็น ผู้ซื้อสินค้า ผู้ใช้บริการ ผู้เข้าโครงการฝึกอบรม ผู้เลือกสถานศึกษา นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้เสียภาษี เป็นต้น การประเมินในลักษณะนี้ นักประเมินควรเป็นผู้ประเมินภายนอกที่มีความเป็นอิสระ คำถามการประเมินที่สำคัญ คือ อะไรเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด? หรือคุ้มค่าที่สุด? ภายใต้ความแตกต่างของบริบท ด้านราคา ความต้องการ คุณค่าของสังคม ผลกระทบทางบวก / ลบ ที่อาจเกิดขึ้นตามมา ขั้นตอนการประเมินที่สำคัญควรประกอบด้วยรายการกิจกรรมของการวัดการตีค่า การจัดลำดับความสำคัญ การชั่งน้ำหนักผลตอบแทนและสังเคราะห์เพื่อสรุปผล

3.2 Judicial (Adversarial) Approach

รูปแบบนี้ได้้นำการพิพาทคดีมาใช้เป็นวิธีการบรรลุข้อยุติเกี่ยวกับการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน ด้วยการนำสืบพยาน / หลักฐานของทีมนักประเมิน 2 ฝ่ายที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของโครงการแตกต่างกัน เพื่อเปิดโอกาสให้นักประเมินแต่ละฝ่ายแสดงหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่สุดของฝ่ายตน โดยมีการซักถามพยานของตนและฝ่ายตรงกันข้าม ผู้พิพากษาและลูกขุนฟังการเสนอข้อเท็จจริง และการสืบสวนพยานจากทีมนักประเมินแต่ละฝ่าย เพื่อตัดสินใจคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะโดยมีขั้นตอนในการประเมิน คือ กำหนดประเด็นปัญหาเพื่อใช้เป็นกรอบของการสืบสวน คัดเลือกประเด็นและเรียงลำดับความสำคัญ เปิดโอกาสให้ทีมนักประเมินแต่ละฝ่ายเสนอข้อมูล หลักฐานของผลการประเมินนำสืบพยานและเสนอข้อโต้แย้ง คณะลูกขุนสรุปผลตัดสินคุณค่า และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางนี้อยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการสืบสวนสอบสวนกับมนุษย์ถือว่าเป็นหลักฐานที่สำคัญที่สุด เพราะนอกจากจะได้ข้อเท็จจริงแล้ว ยังสามารถครอบคลุมถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม สีนัยท่าทาง ซึ่งจะเป็นส่วนประกอบที่นำไปสู่การตัดสินคุณค่าที่เหมาะสม

3.3 Accreditation (Professional Review) Approach

ตอนต้นศตวรรษที่ 20 ได้เกิดการตื่นตัวในการรวมกลุ่มของนักวิชาชีพเป็นสมาคมวิชาชีพต่างๆ เพื่อคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ์การประกอบวิชาชีพของสมาชิก ในขณะเดียวกัน สมาคมวิชาชีพดังกล่าวยังได้ทำหน้าที่กำหนดจรรยาบรรณมาตรฐานของวิชาชีพ การพิจารณาผลงานทางวิชาการ โดยใช้รูปแบบการประเมินที่เรียกว่า Professional Review รูปแบบการประเมินดังกล่าวประกอบด้วยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาชีพนั้นๆ ทำการประชุม กำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติ และใช้เป็นแนวทางในการตัดสินคุณภาพของผลการปฏิบัติ ผลงานทางวิชาการ การรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) การให้วุฒิปัตร เป็นต้น

3.4 Goal – free Approach

เป็นรูปแบบหนึ่งที่ยุทธยามลดความลำเอียงของการประเมินที่เน้นการประเมินผลที่เกิดขึ้นจริง (actual effects) หรือผลทั้งหมดของโครงการทั้งในแง่ผลที่คาดหวัง และผลที่มีได้คาดหวัง เช่น ผลข้างเคียง ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งทางบวกและทางลบ เป็นต้น มีการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เพื่อใช้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการตัดสินคุณค่าของโครงการประเมินโครงการแบบไม่อิงวัตถุประสงค์ของโครงการมีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบผลทั้งหมดของโครงการ เปรียบเทียบการดำเนินโครงการกับโครงการอื่นๆ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการดำเนินงานวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย เพื่อศึกษาอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล จากนั้นจึงสรุปผลการประเมินบุคลากร การดำเนินงาน และคุณค่าสรุปของโครงการ

3.5 Training Approach

รูปแบบการประเมินผลการฝึกอบรมว่าให้ผลอะไรบ้างแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และหน่วยงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าให้ผลอะไรบ้างแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และหน่วยงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา / ปรับปรุงโครงการฝึกอบรม หรือตัดสินใจยุติ

หรือดำเนินโครงการต่อไป Kirkpatrick ได้เสนอว่าควรทำการประเมินผลของการฝึกอบรมเป็น 4 ลำดับขั้น ได้แก่ 1) การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) อันเป็นความรู้สึกตอบสนองต่อโครงการของผู้เข้ารับการอบรม เช่น หลักสูตร เนื้อหา สาระ วิทยากร เอกสาร สถานที่โสตทัศนูปกรณ์ ระยะเวลา เป็นต้น 2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) อันเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการอบรม เช่น การเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ ทักษะ ก่อน - หลังการฝึกอบรม เป็นต้น 3) การประเมินพฤติกรรม (Behavior) อันเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับการอบรมเมื่อกลับไปปฏิบัติงาน เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ก่อน - หลังการฝึกอบรมและหลังจากกลับไปปฏิบัติงาน เป็นต้น และ 4) การประเมินผลต่อองค์การ (Results) เป็นการประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดต่อองค์การ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม เช่น การลดลงของปัจจัยเสี่ยง การเพิ่มขึ้นของผลผลิต ประสิทธิภาพ เป็นต้น

3.6 Theory – Based Approach

รูปแบบการประเมินแบบอิงการขับเคลื่อนทางทฤษฎี โดยใช้ทฤษฎีโครงการเป็นเครื่องนำทางสำหรับตัดสินว่า โครงการนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่? และปัจจัยใดเป็นสาเหตุของผลของโครงการที่เกิดขึ้น เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาโครงการลักษณะนั้นต่อไป การประเมินตามแนวคิดนี้เริ่มจากการใช้ตรรกศาสตร์ของโครงการ ด้วยการพัฒนาทฤษฎีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ มีความเที่ยงตรงภายใต้บริบทของโครงการ แนวคิดทางทฤษฎีจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างปัจจัย กิจกรรมการดำเนินงาน และผลลัพธ์อันเป็นผลสำเร็จของโครงการมีการระบุตัวแปรต้น และตัวแปรตาม พร้อมทั้งการเชื่อมโยงเชิงสาเหตุ ผลการประเมินทำให้ทราบว่าปัจจัยต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมการดำเนินงาน นำไปสู่ผลลัพธ์ตามคำทำนายของทฤษฎีหรือไม่ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นประสบความสำเร็จเพียงใด? และปัจจัยใดเป็นส่วนสำคัญต่อการเกิดผลสำเร็จ / ไม่สำเร็จนั้น ความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการประเมินนี้อยู่ที่ความสามารถในการสร้างทฤษฎีโครงการที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ถ้าทฤษฎีมีความสอดคล้องกับโครงการ และบริบทของโครงการ ทฤษฎีนั้นช่วยนำทาง ทำให้สามารถตรวจสอบผลของโครงการได้อย่างน่าเชื่อถือ

3.7 Value – Added Approach

รูปแบบการประเมินแบบเน้นผลลัพธ์ที่เป็นมูลค่าเพิ่ม ซึ่งเป็นการติดตามกำกับผลลัพธ์อย่างเป็นระบบ (Outcome monitoring) สำหรับประเมินความองงาม พัฒนาการหรือคะแนนเพิ่ม โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐานเป็นเครื่องมือติดตามประเมินความก้าวหน้า / แนวโน้ม

ของผลสัมฤทธิ์ / พัฒนาการของระบบการศึกษา สถานศึกษาหรือผู้เรียนในระดับชั้นต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องว่ามีพัฒนาการเพิ่มขึ้นเพียงไร สำหรับเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษา ขนาด ประเภท สังกัด เพื่อจัดกลุ่มคุณภาพและจัดทำรายงานข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาระบบ การศึกษาในภาพรวม นักประเมินอาจใช้ตัวบ่งชี้เชิงระบบเป็นกรอบของการติดตามความก้าวหน้า หรือพัฒนาการ คำถามเชิงประเมินที่สำคัญของรูปแบบการประเมินนี้ เช่น ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นมูลค่าเพิ่มเท่าใด? แนวโน้มพัฒนาการของผลสัมฤทธิ์เป็นอย่างไร? ส่วนใดของระบบที่มีผลลัพธ์ที่ดีที่สุด? ส่วนใดแย่ที่สุด? ส่วนใดบ้างที่ควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไข ระบบโดยภาพรวมประสบความสำเร็จหรือไม่สำเร็จเพียงใด? เป็นต้น

4. การประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่าโดยวิธีเชิงธรรมชาติ (NV Models)

รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ ประกอบด้วย

4.1 Effective Approach

รูปแบบนี้พยายามเพิ่มโอกาสของการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ เรียกว่า Effective Evaluation ซึ่งเป็นวิธีที่ผสมผสานระหว่างแนวคิดการประเมินแบบตอบสนองความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ (responsive evaluation) กับวิธีการประเมินแบบธรรมชาติ (naturalistic methodologies) ซึ่งเน้นวิธีการที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์โดยเริ่มต้นจากการระบุผู้อยู่ในข่ายที่จะใช้สารสนเทศจากการประเมิน ระบุองค์ประกอบที่ต้องการประเมิน กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้ชัดเจนว่า ต้องการประเมินคุณค่าภายในและ / หรือคุณค่าภายนอก ประเมินแบบ formative และ/หรือ summative จากนั้นจึงเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครอบคลุมประเด็นปัญหา คุณค่าที่ต้องการประเมินและเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล แปลผล ตัดสินคุณค่าภายใน / ภายนอก ตลอดจนจัดทำรายงานผลและข้อเสนอแนะ

4.2 Criticism Approach

รูปแบบนี้ได้ประยุกต์มโนทัศน์ของศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism) มาใช้เป็นรูปแบบของการประเมิน โดยให้แนวคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์เป็นการใช้วิจารณ์ญาณในการบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (descriptive aspect) ตีความหมายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษา (interpretive aspect) ออกมาในเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เชี่ยวชาญและตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น (evaluative aspect) Eisner เสนอว่าการประเมินตามแนวทางของศิลปะวิจารณ์ ประกอบด้วยศิลปะของการรับรู้อันประณีต ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและประสบการณ์ กับศิลปะของการเปิดเผยคุณภาพของการถ่ายทอดความรู้สึก

ที่กลั่นกรองผ่านเกณฑ์มาตรฐานเพื่อสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมา วิธีการประเมินแนวนี้จึงขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และการฝึกหัดที่เหมาะสมของนักประเมิน เพื่อให้มีการรับรู้ที่ไว และสามารถสะท้อนคุณค่าของสิ่งนั้นออกมาได้

4.3 Authentic Approach

รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง การประเมินตามสภาพจริงได้เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ ค.ศ.1900 เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของการทดสอบด้วย ข้อสอบเขียนตอบแบบหลายตัวเลือกให้เกิดความสมดุล ยืดหยุ่นที่จะใช้กับการประเมินภาคปฏิบัติ (Performance assessment) ที่ใกล้เคียงกับสภาพที่เป็นจริงทางสังคม เช่น การประเมินตามสภาพปัญหาจริงเกี่ยวกับความคิด การทำงานร่วมกัน ชิ้นงาน งานเขียน แฟ้มสะสมงาน (portfolio) ทักษะชีวิต เป็นต้น โดยการพิจารณาตัดสินตามมิติคุณภาพ (rubrics) ซึ่งเป็นระดับมาตรฐานที่ยอมรับสำหรับใช้เปรียบเทียบภายในกลุ่มระหว่างกลุ่ม ขั้นตอนของการประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามสภาพจริงประกอบด้วย กำหนดทักษะหรือคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน เลือกสถานการณ์ และเครื่องมือประเมินที่เป็นสภาพจริง จัดกิจกรรมปฏิบัติการกำหนดมิติคุณภาพเพื่อใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมิน ทำการประเมินผลการปฏิบัติ ตรวจสอบความถูกต้อง และรายงานผล

4.4 Constructivist Approach

รูปแบบการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย ซึ่งเป็นการประเมินที่อยู่บนพื้นฐานของการให้บริการที่ตอบสนองต่อความห่วงใยของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย พื้นฐานความคิดมาจากความเชื่อว่า ความจริงไม่ใช่สิ่งสากลที่ยั่งยืน แต่ยึดถือว่าความจริงเป็นเพียงปฏิบัติการตามอัตวิสัยของผู้เกี่ยวข้องผู้ประเมินจึงมีบทบาทในการควบคุมการประเมินและทำการประเมินร่วมกับผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือมนุษย์ที่สามารถทำให้เกิดฉันทามติร่วมกันได้ ผู้เกี่ยวข้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดประเด็นการประเมิน และตัวแปรของการประเมิน ส่วนผู้ประเมินมีหน้าที่ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึกของตัวเองให้เกิดพลังของความร่วมมือที่จะพัฒนาสังคมกลุ่ม และตนเอง รวมทั้งรักษาคุณภาพระหว่างวิธีการเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เมื่อผู้ประเมินและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเห็นด้วยกับแนวทางนี้ และตกลงใจที่จะร่วมมือกันจนเกิดฉันทามติของการประเมิน โดยผู้ประเมินจะต้องมีคุณธรรม มีบารมี และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.5 Empowerment Approach

รูปแบบการประเมินแบบสร้างพลังการประเมิน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานตามแนวคิดของการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่ายการประเมินตามรูปแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย

การประเมินตามรูปแบบสร้างพลังนี้ มุ่งตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (Stakeholders) ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ให้มาร่วมกันดำเนินงานจนเกิดเป็นพลังความรู้ ความเข้าใจ ในการประเมินและสามารถดำเนินการประเมินได้เอง ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างการประเมินแบบสร้างพลังการประเมิน กับการประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย อยู่ตรงที่ การประเมินแบบสร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย ผู้ประเมินมีบทบาทของการควบคุมการประเมินและดำเนินการประเมินจนเกิดการยอมรับการประเมิน และผลการประเมินร่วมกัน แต่การประเมินแบบสร้างพลังการประเมิน ผู้ประเมินไม่ได้มีบทบาทเป็นผู้ควบคุมการประเมิน ผู้ประเมินมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือเชิงเทคนิคและสร้างพลังการประเมินร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง

จากการศึกษารูปแบบการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินหรือโมเดลการประเมิน คือ กรอบความคิด แนวความคิดในการประเมินที่เสนอโดยนักประเมินที่มีความรู้และมีชื่อเสียง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้น โดยมีนักวิชาการทางด้านการประเมินได้เสนอกรอบความคิดให้นักประเมินได้เลือกใช้ สรุปโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler : 1943) ครอนบาค (Cronbach : 1973) และเคิร์กแพตริค (Kirkpatrick)
2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judemental Evaluation Model) ได้แก่รูปแบบการประเมินของสเตค (Stake : 1967) สคริฟเว่น (Scriven : 1967) โพรวัส (Provus : 1971)
3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision – Oriented Evaluation Model) ได้แก่ รูปแบบการประเมิน ของเวลช์ (Welch : 1967) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam : CIPP : 1968) อัลคิน (Alkin : 1967)

ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาครั้งนี้ ผู้ประเมินเลือกใช้รูปแบบการประเมินตามแนวคิดของประชุม รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบซีป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971)

โดยการประเมิน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) 3) ด้านกระบวนการ (Process) 4) ด้านผลผลิต (Product) และ 5) ด้านผลกระทบ (Impact) ซึ่งผลจากการประเมินจะทำให้ได้ข้อสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นทางเลือกต่าง ๆ อันนำไปสู่การตัดสินใจ ที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ให้เกิดการพัฒนาหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำหรับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ และตัดสินใจคุณค่าของโครงการ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

การจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เป็นเรื่องสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย เพราะสถานประกอบการและชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการศึกษา สถานศึกษาประสบความสำเร็จ เพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - โรงเรียน - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครองและประชาชนมาเกี่ยวข้องในกิจการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในสถานศึกษา มีความเชื่อถือและศรัทธาในสถานศึกษา หลักสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนคือให้ผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชนมิได้มีจุดหมายเพียงส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาอีกด้วย โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการสอน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ การจัดปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน สถานประกอบการ และสถานศึกษา (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2549:107-109 และ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552: 183 - 184)

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้หลากหลายแนวคิด เช่น

ประยูร ศรีประสาธน์ และคณะ (2551: 3) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการบริหารการศึกษาว่าเป็นการเปิดโอกาส หรือจัดให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็นกรรมการของหน่วยงาน หรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงาน หรือเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัด และบริหารการศึกษาในระดับกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด อำเภอ และสถานศึกษา

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2549: 107) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาที่ประชาชน หรือผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจ ในการร่วมดำเนินการในการร่วมสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษา และการมีสิทธิร่วมรับประโยชน์ในการจัดการศึกษา ทั้งที่เป็นการเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยทางอ้อม

กรเกล้า แก้วโชติ (2553: 9) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วม พอสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง การที่ผู้ปกครองตั้งใจเข้ามาให้ความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบในการให้ข้อเสนอแนะ การแสดงความคิดเห็น การร่วมวางแผนร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน และร่วมประเมินผลด้วยเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่สถานศึกษาตั้งไว้

สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้น หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนภายนอกสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน การสนับสนุนส่งเสริม การประสานงาน และการติดตามประเมินผลในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้หลายหลากหลายแนวคิด เช่น

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2552: 180-181) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคม (social institution) เช่นเดียวกับบ้าน เป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว หรือจัดเป็นตัวแทนของสถาบัน

ศาสนา โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่สังคมจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้น ๆ ดังนั้น ภารกิจของโรงเรียน คือ การให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมวิธีการหนึ่งที่จะทราบความต้องการของสังคมก็คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

ดังนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความสนใจของประชาชน (Public interest) ซึ่งความสนใจของประชาชนมีความหมายรวมถึงความต้องการของเยาวชน ความต้องการของชุมชน และความต้องการของสังคม ปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นเรื่องที่ซับซ้อน เมื่อความสนใจของประชาชนมีความสำคัญ ผู้บริหารจึงจำเป็นจะต้องหาข้อมูลต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหาร คือ จัดหา จัดระบบ และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่คณะครู ชุมชนเป็นแห่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการจัดการศึกษา โรงเรียนประสบความสำเร็จเพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องด้วยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ในโรงเรียนที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน -โรงเรียน - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครอง และประชาชนมาเกี่ยวข้องในกิจการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในโรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาโรงเรียน

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2548: 10-15) กล่าวถึง ความสำคัญของการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องผูกพันกับงานขององค์การ ความรู้สึกผูกพันเกี่ยวข้องนี้ หากมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันแล้วจะเป็นผลให้เกิดข้อผูกมัดหรือสิ่งที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งกำหนดความสำคัญได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด และอภิปรายร่วมกันระหว่าง ผู้ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความคิดเห็นหลากหลาย การปฏิบัติมีความเป็นไปได้น่ามากกว่าการคิดเพียงคนเดียว
2. การมีส่วนร่วมในการบริหารมีผลทางจิตวิทยา คือ ทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง ในขณะที่ เดียวกันเกิดการยอมรับมากขึ้น
3. เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดีกว่า สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสใช้ความสามารถ และทักษะในการทำงานร่วมกัน เกิดความมีน้ำใจ (Team spirit) และความจงรักภักดี ต่อหน่วยงานมากขึ้น

5. การมีส่วนร่วมทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น การตัดสินใจมีคุณภาพมากขึ้น และส่งเสริมให้การปรับปรุงงานมีความเป็นไปได้สูง ตลอดจนผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย

ชาญชัย อาจิสมาจารย์ (2553: 40-42) ได้กล่าวว่า ความสำคัญหรือประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถ้าดำเนินงานโดยประสบความสำเร็จ กระบวนการกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการบริหารบางอย่างได้โดยใช้องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการต่อสถาบันหรือระบบการศึกษา คือ

1. ความกระจ่างในจุดประสงค์/เป้าหมายที่ให้คำจำกัดความอย่างชัดเจน จะส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันของการตกลงและความผูกพันภายใน คณะครูจะเข้าใจเป้าหมายและมีความผูกพันกับการนำออกใช้เพราะเขามีส่วนร่วมในการรวบรวม การมีส่วนร่วมในการออกแบบกลยุทธ์นำไปสู่เป้าหมายที่ท้าทายยิ่งขึ้น และระดับการจูงใจสู่การทำเป้าหมายเหล่านั้นให้บรรลุผล

2. มีความผูกพันและการประสานงานมากขึ้นต่อการตัดสินใจ เป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับสามารถใช้เพื่อประสานการตัดสินใจและการกระทำของครูและผู้บริหารในขอบข่ายจำนวนหนึ่ง เป้าหมายที่สร้างขึ้นร่วมกันจะเป็นจุดรวมที่สำคัญและเป็นจุดอ้างอิงสำหรับการตัดสินใจในอนาคต เมื่อเอกบุคคคลเข้าใจจุดประสงค์ขององค์กร เขาก็มีแนวโน้มที่จะมีความผูกพันมากขึ้นต่อการตัดสินใจเหล่านั้น

3. การแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่เห็นพ้องต้องกันให้กลไกสำหรับแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานหรือเอกบุคคคลขององค์กร เป้าหมายให้กรอบของข้อตกลงภายในทั้งหมดซึ่งสามารถจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

4. ความสามารถในการปรับตัวสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่ตัดสินใจร่วมกันช่วยเพิ่มความสามารถขององค์กรเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง กระบวนการจัดตั้งเป้าหมายอย่างต่อเนื่องที่โรงเรียนเข้าร่วมในการประเมินตนเองในการตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า และประสิทธิผลของโปรแกรมเป็นตัวนำที่มีประโยชน์ สำหรับผู้บริหารและคณะครูเพื่อวิเคราะห์กันในฐานะการเปลี่ยนแปลงและเพื่อหาคำตอบของปัญหาร่วมกัน

5. ปรับปรุงใหม่ กระบวนการตั้งเป้าหมายแบบมีส่วนร่วมให้โอกาสอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงระดับพนักงานขององค์กรเสียใหม่ โดยใช้การประเมินเพื่อความเป็นเลิศ จะเห็นได้ว่าประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและกำลังใจ

ของพนักงาน อันจะเป็นผลให้เกิดการยอมรับและมีความผูกพันระหว่างบุคลากรด้วยกันและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

สรุปความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นการมีส่วนร่วมของสังคม และประชาชนในการบริหารการศึกษาเป็นวิธีการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาการศึกษาของชาติ สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคม (Social Institution) เช่นเดียวกับบ้าน เป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว หรือจัดเป็นตัวแทนของสถาบันศาสนา สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่สังคมจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้นๆ ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - สถานศึกษา - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครอง และประชาชนมาเกี่ยวข้องในกิจการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในสถานศึกษา มีความเชื่อถือและศรัทธาสถานศึกษา

2.3.2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประชาชนได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 (2) มาตรา 9 (6) มาตรา 24 (6) มาตรา 29 ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง บุคคล ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2549, :107-109) ที่กล่าวว่าผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนทั่วไปได้เข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมโดยการร่วมมือ หรือการร่วมสนับสนุน โดยการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการศึกษาภายในโรงเรียน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2552: 183 - 184) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาของชาติดั่งนั้น โรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันหนึ่งในสังคม (Social Institution) เช่นเดียวกับบ้าน เป็นตัวแทนของสถาบันครอบครัว โรงเรียนจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของสังคมในด้านการบริการทางการศึกษาแก่สมาชิกของสังคมนั้นๆ ภารกิจของโรงเรียนคือ การให้บริการทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมวิธีการหนึ่งที่จะทราบความต้องการของสังคม คือ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนเป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อโรงเรียนเป็นอย่างมาก ดั่งนั้นโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อประชาชนในการจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของชุมชนนั้น ด้วยเหตุผลนี้ประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายของโรงเรียน

นักการศึกษายอมรับว่า การศึกษาเป็นหน้าที่ของท้องถิ่นดังนั้นประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมในการบริหาร ในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ประชาชนต้องเสียภาษีการศึกษา เป็นภาษีโดยตรงที่เสียให้ท้องถิ่น ประชาชนจึงต้องเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการการศึกษา (Board of Education) เพื่อกำหนดนโยบาย ควบคุม ติดตาม และประเมินการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในการบริหาร การศึกษานั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องตระหนักถึงความสนใจของประชาชน (Public Interest) ซึ่ง ความสนใจของประชาชนนี้มีความหมายรวมถึงความต้องการของเยาวชน ความต้องการของชุมชน และความต้องการของสังคม ปัญหาความต้องการของประชาชนเป็นเรื่อง ซับซ้อน เมื่อความสนใจของประชาชนมีความสำคัญดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นจะต้องหาข้อมูลต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือจากชุมชน โดยให้ประชาชนมีส่วนในการบริหาร หน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของ ผู้บริหารคือ จัดหา จัดระบบ และ จัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่คณะครู ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น ทรัพยากรที่สำคัญในการจัดการศึกษา โรงเรียนประสบความสำเร็จ เพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้อง ด้วย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ใน โรงเรียนมีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - โรงเรียน - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครองและประชาชนมาเกี่ยวข้อง ในกิจการของโรงเรียน การมีส่วนร่วมทำให้ผู้ปกครองมีความพอใจในโรงเรียน มีความเชื่อถือและศรัทธาในโรงเรียน หลักสำคัญในการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนคือให้ ผู้ปกครองและชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนที่ปราศจากความร่วมมือ และสนับสนุนจากประชาชนจะประสบความสำเร็จได้ยาก การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้มีจุดหมายเพียงส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนเท่านั้น แต่ยังเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาอีกด้วย อุทัย บุญประเสริฐ (2551: 1 - 4) ได้วิเคราะห์ถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ ในการปฏิรูประบบบริหาร การศึกษา ในประเทศไทยปัจจุบันนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน การศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การดำเนินงาน ตามนัยดังกล่าวจะเป็นการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ไปยังองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนโดยมุ่งหวังให้เป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้อง และเป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และชุมชน มากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามทัศนะของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีสิทธิหน้าที่ และส่วนเลือกที่จะเข้ารับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาของบุตรหลานของตนเองให้มากขึ้น

2. การเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาทั้งในรูปของบุคคล คณะบุคคล และองค์กร ต่างๆ ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน องค์กรในท้องถิ่น องค์กรบริหารธุรกิจ และ หน่วยงานอื่นในชุมชน ส่วนการดำเนินงานให้กระทำในรูปการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการโดยเลือกตัวแทนแต่ละฝ่ายมารับผิดชอบร่วมกัน

3. เป็นการจัดการศึกษาสำหรับประชาชนซึ่งก็คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดนโยบาย ปรัชญา และแนวทางในการบริหารด้วยกลุ่มของตนเองซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกัน แต่ก็จะมีจุดร่วมเดียวกันคือ ดำเนินการตามนโยบายด้านการจัดการศึกษา

4. ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือสนับสนุนโรงเรียนให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามขอบข่ายภาระงานของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการสอน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การจัดปรับปรุงสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ให้มี ความพร้อมในการดำเนินงาน ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2557) กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นที่ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมร่วมวางแผนทาง นโยบาย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่วางเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา 6) หลีกเลี้ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่น

แสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา 3) การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา 4) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา และ 5) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้ 1) สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา 3) การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ 4) กิจกรรมการปฏิบัติคือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ 5) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ และ 6) การสรุปผลการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครู ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อสถานศึกษาที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในสถานศึกษา รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

อนันต์ ธิดำ (2554: 17) กล่าวว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง/ ถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานดี การมีส่วนร่วมตามทฤษฎีนี้ มิได้เปิดโอกาสให้ผู้ตามได้เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจขององค์การอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่างๆ ที่เสนอตัวเข้ารับการเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงแค่ไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participation Democracy) ทฤษฎีนี้เน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกำหนดทางการเมือง และสังคมที่มีความรับผิดชอบ นั่นก็คือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วม นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม

เฮ้าส์และมิทเชลล์ (House and Mitchell อ้างถึงในเสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2552: 186) กล่าวถึงทฤษฎีวิถีทางเป้าหมาย ซึ่งได้แบ่งพฤติกรรมผู้นำออกเป็น 4 แบบคือ

- 1) ภาวะผู้นำแบบสั่งการ
- 2) ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน
- 3) ภาวะผู้นำแบบสนับสนุน
- 4) ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม

ทฤษฎีวิถีทาง – เป้าหมาย อธิบายความเหมาะสมของผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม เป็นพฤติกรรมที่มุ่งปรึกษาหารือกับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ใช้ข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง ประกอบการตัดสินใจ

โคเฮนและฮัพฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980: 213-235) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบาย และประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานความร่วมมือ ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้คำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดย วิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึง

การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคล และสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล นั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

จากทฤษฎีการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีการมีส่วนร่วมสามารถแบ่ง ออก เป็น 2 กลุ่ม ใหญ่ ๆ คือ ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) และทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participation Democracy) และขั้นตอนการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งได้เป็น 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

2.3.3 การจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม กับชุมชนและสถานประกอบการไว้ดังนี้

อนันท์ งามสะอาด (2553) กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อาชีวศึกษาไว้ดังนี้

1) กิจกรรมพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาและการเรียนรู้ด้านวิชาชีพตลอดชีวิต พัฒนามาตรฐานอาชีพ พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะทาง หลักสูตรวิชาชีพทั้งในและนอกระบบให้มีความหลากหลาย เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพ อาชีวศึกษาบ่มเพาะให้ผู้เรียนเฝ้าหาความรู้ มีค่านิยมใฝ่สูงสู่การเรียนรู้อาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น เสริมสร้างให้มีสมรรถนะ ด้านการสื่อสาร ภาษา IT การคิดวิเคราะห์ ทักษะอาชีพ รองรับการแข่งขันด้าน เศรษฐกิจของประเทศ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ (Public Mind) และวุฒิภาวะทาง อารมณ์

2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ สร้างระบบการเรียนรู้อาชีวศึกษา ส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้วิชาชีพตลอดชีวิต วัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการมีงานทำ การสร้าง ผู้ประกอบการใหม่ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมอาชีพ

3) กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนความรู้ด้านวิชาชีพ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาชีพในชุมชน ร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บ้าน สถาบันศาสนา สถาบันทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

พินสุดา สิริธรงค์ศรี (2558) กล่าวว่า สำหรับประเทศไทยการจัดการศึกษาที่เป็นเพียงการดำเนินงานของรัฐ เอกชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพียงกลุ่มเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้การศึกษากระจายอย่างทั่วถึงตรงตามความต้องการของผู้เรียนและประชาชน แนวคิดการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรต่าง ๆ เริ่มมีมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะเมื่อมีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มีเจตนารมณ์ให้การศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนและทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยได้บัญญัติไว้ในหลักการจัดการศึกษาประการหนึ่งว่า “ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา” และการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดเรื่องของการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ดังนั้น กระแสของการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กร หรือสถาบันต่างๆ ในสังคมจึงมีมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการกำหนดตัวบ่งชี้ของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา และการกำหนดเป็นนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในกรณีนี้ พบว่า การมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษาและประชาชน เป็นกลไกสำคัญของการกระจายอำนาจการบริหารจัดการสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ทั้งการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุนและร่วมติดตามผลการจัดการศึกษาในทุกๆระดับทั้งระดับนโยบาย/ส่วนกลาง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา

ประเด็นสำคัญของระบบการศึกษาคือ การสร้างความเข้มแข็งที่ฐานรากที่จำเป็นต้องเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา เอกชน และองค์กรเอกชน สถานประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นของประชาชน มีการสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่เป็นความร่วมมือของครอบครัว วัด/ศาสนสถาน โรงเรียน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันเติมเต็มการจัดการศึกษาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันในรูปแบบของการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะองค์กรหรือสถาบันสังคมที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่น ในการจัด

การศึกษาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังกล่าวนี้ ใครจะเป็นผู้จัดก็ได้ ไม่ว่าจะเรียน บ้าน วัด/ศาสนสถาน ชุมชน องค์กรชุมชน แหล่งเรียนรู้ สถาบันสังคม สถานประกอบการ เอกชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ต้องเป็นความร่วมมือและผนึกกำลังกัน ขององค์กรที่มีในท้องถิ่น/ชุมชนนั้น ๆ

แนวคิดและหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว ยึดแนวคิดว่าเป็นการจัดการศึกษา เพื่อคนไทยที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง (ผู้เรียนเป็นสำคัญ) ด้วยการมีส่วนร่วมและบูรณาการทรัพยากรในท้องถิ่นร่วมกันบนพื้นฐานของการกระจายอำนาจโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้เกิดความเข้มแข็งจากฐานราก ด้วยความร่วมมือขององค์กรในชุมชน ทั้งการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมแก้ปัญหา และร่วมชื่นชม ที่ให้อิสระความยืดหยุ่นและความคล่องตัวกับผู้จัดการศึกษา บนความหลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นและสังคมไทย

อภิญา เวชชัย (2549: 25) มีแนวคิดว่าครอบครัวและชุมชน ต่างเป็นเครือข่ายสำคัญของสถานศึกษาบนพื้นฐานความสัมพันธ์ซึ่งเท่าเทียมกัน ครอบครัวและชุมชนช่วยเหลือสถานศึกษาทั้งในด้านเงินบริจาค ทรัพยากรและข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ ขณะเดียวกันก็เป็นผู้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาดังกล่าว แม้ว่าอาจจะไม่ใช่ผู้รับผลประโยชน์โดยตรงก็ตาม สภาพปัจจุบันพบว่าครอบครัวและชุมชน ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาเท่านั้น หากแต่ยังเป็นต้นทุนทางสังคมที่สำคัญยิ่งของสถานศึกษา เพราะเป็นต้นทุนทางความคิด ทุนทางกาย ความเสียสละ เอื้ออาทรที่สถานศึกษาสามารถพึ่งพิงได้ตลอดเวลา ดังนั้นแต่ละสถานศึกษาควรถือเป็นภารกิจที่ต้องรักษาเครือข่ายทางสังคมนี้ให้แข็งแรง และต้องเร่งพัฒนาความเข้มแข็งของต้นทุนทางสังคมนี้ไปพร้อมกัน

กมล สุดประเสริฐ (2548: 13) ให้ทัศนะว่า การจัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียน ในส่วนผู้บริหารสถานศึกษา และสถานศึกษาควรดำเนินการประสานงานกับผู้ปกครองดังนี้

- 1) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน
- 2) ชี้แจงและสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองให้เห็นคุณค่าของการศึกษา และความสำคัญของการเรียนของสถานศึกษา และความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองในการพัฒนาบุตรหลานของตนเองให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ

3) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน ได้รับการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่

4) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพย์เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาของสถานศึกษา ตามศักยภาพและความสนใจ

การมีส่วนร่วมในแง่ที่ว่าการศึกษาเพื่อคนทั้งมวลนั้น เป็นการศึกษาของสาธารณะที่คนจำนวนมากที่สุดสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีได้หมายถึงเข้ามาทำหน้าที่ทดแทนรัฐ หากแต่เข้ามาร่วมกับรัฐ ผนึกกำลังกับรัฐในกระบวนการศึกษาอย่างใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากประสบการณ์ และแหล่งเรียนรู้อันหลากหลายนอกห้องเรียน โดยหน่วยงานด้านการศึกษาของรัฐ โรงเรียนและครูจะต้องเปิดใจกว้างแก่การมีส่วนร่วมระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ตัวผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษาซึ่งก็คือชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง สถาบันทางสังคมอื่นๆ ให้มีบทบาท (การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย, 2553: 2 – 17) ดังนี้

1) การมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาตามตำราเรียนแบบเก่า นอกจากจะทำให้ผู้เรียนขาดการมีส่วนร่วมทางสติปัญญาและอารมณ์ เพราะเนื้อหาวิชาการที่ตายตัว ไม่ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวรู้สึกสนุกทั้งยังไม่เชื่อมโยงกับความจริงในชีวิตและชุมชน ดังนั้น การเปิดโอกาสให้สังคมและชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแหล่งเรียนรู้อันหลากหลาย มีชีวิตชีวาแก่ผู้เรียน เป็นเนื้อหาวิชาชีวิตที่เพิ่มทักษะความสามารถในการคิดอย่างรอบด้านและเชื่อมโยง ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมนี้คือ ความเข้าใจอย่างใหม่ที่จะมองให้เห็นถึงศักยภาพและความรู้ที่ชุมชนมี

2) การมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อดำเนินงานได้แก่ การวางแผนนโยบาย การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารหรือจัดหางบประมาณ การตรวจสอบติดตามผลการทำงาน ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้เรียนคือลูกหลานของชุมชนมีความสุขกับการเรียนรู้ ชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ไวท์ (White, 1982: 18) ได้ให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชนและสถานประกอบการ ประกอบด้วยมุมมอง 4 มิติ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า อะไรควรทำและทำอย่างไร

2) การมีส่วนร่วม เสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ

3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน

4) การมีส่วนร่วม ในการประเมินผล

ประเวศ วะสี (2549: 73) ได้แสดงทัศนะต่อการจัดการศึกษาได้ว่า การศึกษาไม่ใช่เรื่องของครูและโรงเรียนเท่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมควรเป็นไปเพื่อการเรียนรู้ของทุกคนไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน โรงเรียน โรงงาน และสถานประกอบการ เพราะการศึกษาเป็นของทุกคน สังคมทุกมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) นอกจากนี้ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ (2554: 175) ยังได้กล่าวไว้ในทางสอดคล้องกันว่า การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะความจำกัดด้านทรัพยากรของรัฐบาลที่ดี ความไร้ประสิทธิภาพของระบบราชการที่ดี ทำให้การผูกขาดในการจัดการศึกษาของรัฐบาลไม่เป็นผลดีต่อใคร ๆ ในสังคมส่วนรวม สมควรที่จะระดมสรรพกำลังของคนในชาติมาใช้ประโยชน์ เพราะการศึกษายังเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาของสังคม การดึงชุมชน สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม

สิปปนนท์ เกตุทัต (2549: 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเป็นภารกิจร่วมกันของปวงชนทุกสถาบัน ทุกองค์กรเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน กล่าวโดยสรุป ผู้ปกครองมีความสำคัญที่จะต้องให้การศึกษาแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพโดยผู้ปกครองจะต้องให้โอกาส ส่งเสริม สนับสนุน และช่วยแก้ไขปัญหากับนักเรียนเพราะผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีบทบาทที่จะต้องร่วมมือกับสถานศึกษา ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้พัฒนาไปตามศักยภาพ

สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาโดยองค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วม เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของหลากหลายฝ่ายเข้ามาร่วมกันสนับสนุน และจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ซึ่งจากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องกันอย่างเห็นได้ชัดประการหนึ่งคือต้องปรับปรุงการจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยต้องจัดการศึกษาให้มีการประสานสัมพันธ์ เชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมให้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะส่วนของผู้ปกครองการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนได้ทราบเกิดความตระหนักและรับผิดชอบร่วมกันเพราะการจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน

ดังนั้นปวงชนจึงต้องร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคม ผู้ปกครอง และชุมชนควรส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 8(2) และ (6) กำหนดให้สังคม บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นการร่วมพัฒนาที่จะนำไปสู่ความสามารถในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ และมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.3.4 กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนิน การดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้ อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน

มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคล

ดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวว่าสังคมทุกวันนี้และในอนาคตเป็นสังคมฐานความรู้ที่การเรียนรู้ ความรู้ และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพและขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเองและชุมชนท้องถิ่น การสนับสนุนให้สังคมทุกส่วนและทุกระดับได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อความสำเร็จ ในการปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้เกิดพลังชุมชนท้องถิ่นที่เข้มแข็ง อันจะเป็นฐานรากที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนตลอดไป โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการในด้านสถานศึกษา สนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ นักบวช ผู้นำทางศาสนา และผู้ประกอบ

อาชีพต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

3. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-2555)

3.1 ต้องให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตอบสนองความต้องการและอำนาจประโยชน์ ลดขั้นตอนและภาระในการติดต่อของประชาชน มีระบบการแก้ไขปัญหาและรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนเป็นที่พึ่งของประชาชนในยามมีปัญหาและความเดือดร้อน

3.2 สร้างระบบธรรมาภิบาลในการกำกับดูแลตนเองที่ดีเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความเชื่อมั่นศรัทธา เปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ลดการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ รวมทั้งต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นแบบอย่างของการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ใช่เป็นผู้สร้างปัญหาหรือภาระแก่สังคมเสียเอง

3.3 ปรับรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

3.4 สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการโดย

3.4.1 สร้างความรู้และความเข้าใจแก่เครือข่ายภาคประชาสังคม และภาคประชาชนในการพัฒนาระบบราชการ เน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง (Action Learning) เพื่อให้ภาคประชาชน มีศักยภาพในการเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมมากขึ้นจนถึงระดับของการเข้ามาเป็นหุ้นส่วน และร่วมติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการภาครัฐได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความรู้และความตระหนักในสำนึกพลเมืองว่าจะต้องเข้ามาเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ รวมถึงองค์กรส่วนท้องถิ่น

3.4.2 พัฒนารูปแบบ กลไก ระบบ และวิธีทำงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น วางหลักเกณฑ์ให้แต่ละส่วนราชการจัดให้มีระบบการปรึกษาหารือกับประชาชน สำรวจความต้องการของประชาชนในโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและให้ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการช่วยกันทำให้เกิดการบริการสาธารณะที่ดียิ่งขึ้น

3.4.3 ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการภาคประชาชน (Lay Board) ในทุกระดับ และจัดให้มีอาสาสมัครภาคประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐรวมถึง การริเริ่มให้มีการวางแผนและจัดทางงบประมาณแบบมีส่วนร่วม

4. ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569)

การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนา กำลังคนอาชีวศึกษาของคณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษาด้านการกำหนดนโยบาย เป้าหมายการผลิต และแผนพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ โดยมุ่ง ปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนและกระบวนการจัดอาชีวศึกษาให้เกิดคุณภาพ ในการนี้คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนา ประกอบด้วย 4 นโยบาย 10 ยุทธศาสตร์ 28 กลยุทธ์ และ โครงการ 93 โครงการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนและ สถานประกอบการ ได้แก่

นโยบายที่ 1 : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงาน

เป้าหมาย : ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาภายใต้ บริบทความร่วมมือกับ สถานประกอบการให้ได้ตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองและฝึกอบรมวิชาชีพ กำลังคนอาชีวศึกษาที่อยู่นอกระบบให้เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการ ของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนากิจการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วย รูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการ จัดอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือ ผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษา ระบบทวิภาคี และการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพตามสาขาวิชาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน

กลยุทธ์ที่ 4 ปรับภาพลักษณ์ ทศนคติและสร้างการยอมรับของสังคมที่มีต่อการเรียนสายอาชีพด้วยกระบวนการเชิงคุณภาพให้กับนักเรียน กลุ่มผู้ประกอบการและชุมชน

โดยสรุปกฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีหลายฉบับที่เน้นการจัดการศึกษาให้เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่หลากหลาย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดไว้ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้มีมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) เน้นการพัฒนาคุณภาพ และขีดความสามารถของคนส่วนใหญ่ในประเทศ ให้ยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และชุมชนท้องถิ่น โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการในด้านสถานศึกษา สนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ นักบวช ผู้นำทางศาสนา และผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

2.4 บริบทของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแล งานการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและส่งเสริมการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ดำเนินการจัดการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตกำลังคนในระดับกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ ช่างเทคนิค และนักเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพใน 9 ประเภทวิชาหลัก ได้แก่ 1) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม 2) ประเภทวิชาศิลปกรรม 3) ประเภทวิชาคหกรรม 4) ประเภทวิชาพาณิชยกรรม 5) ประเภทวิชาเกษตรกรรม 6) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 7) ประเภทวิชาประมง 8) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมสิ่งทอ 9) ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักมาตรฐาน

การอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2552: 2) วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เป็นสถานศึกษาประเภทหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีบริบทและบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาและการบริหารสถานศึกษาที่คล้ายคลึงกับสถานศึกษาอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.4.1 การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ. ศ. 2546 โดยการปรับเปลี่ยนมาจากกรมอาชีวศึกษาเดิม ซึ่งเป็นไปตามบทบาทและภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ. ศ. 2545 ในมาตราที่ 32 และ 34 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กรระดับชาติรับผิดชอบงานการศึกษาด้านวิชาชีพ การกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องการพัฒนาศักยภาพของแรงงาน ที่เกิดจากความซ้ำซ้อน ล้นเบื่องและขาดการประสานในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยมีเป้าหมายของการพัฒนา คือ การนำประเทศไทยไปสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552: 4)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2552) ได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 ซึ่งได้มีการวางระเบียบไว้สรุปได้ดังนี้

สถานศึกษา หมายความว่า วิทยาลัย ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้อำนวยการวิทยาลัย หมายความว่ารวมถึง ผู้อำนวยการศูนย์ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย รวมทั้งผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย

รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หมายความว่ารวมถึง รองผู้อำนวยการศูนย์หรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย รวมทั้งผู้รักษาการในตำแหน่งหรือผู้ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ดังกล่าวด้วย

นักเรียน นักศึกษา หมายความว่า ผู้ที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บุคลากรในสถานศึกษา หมายความว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการในสถานศึกษา

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หมายความว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้เรียน หมายความว่า นักเรียน นักศึกษา และผู้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สถานศึกษามีหน้าที่จัดการการศึกษา ฝึกอบรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามนโยบายของรัฐบาล และ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อ

สถานศึกษาแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ 1) ฝ่ายบริหารทรัพยากร 2) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ 3) ฝ่ายพัฒนาการนักเรียน นักศึกษา 4) ฝ่ายวิชาการ

2.4.2 บริบทและการบริหารในวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตามแผนพัฒนาอาชีวศึกษาฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ของกรมอาชีวศึกษามีนโยบายกระจายโอกาส ทางการศึกษาวิชาชีพไปยังภูมิภาค และชนบท นายบุญเทียม เจริญยิ่ง อธิบดีกรมอาชีวศึกษา มีดำริให้พิจารณาจัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มขึ้นในจังหวัดน่าน ซึ่งจังหวัดน่าน มีสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษาเพียงแห่งเดียว คือวิทยาลัยเทคนิคน่านแบ่งเป็น 2 วิทยาเขต โดยมอบนโยบายให้กับนายอัมพร ภัคศิชาติ ผู้อำนวยการกองการศึกษาอาชีพและคณะ ศึกษาความเป็นไปได้ ร่วมกับ อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน มีนายสุนทร คำวังจันทร์ ผู้อำนวยการวิทยาลัย ว่าที่ร้อยตรีสมเดช อภิขยกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการและคณะอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคน่าน เป็นผู้ร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถานศึกษา แห่งที่ 2 ขึ้น ผลสรุปของคณะทำงานพิจารณาให้ใช้พื้นที่วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาเขต 1 ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 150 ต. ในเวียง อ. เมือง จ. น่าน มีเนื้อที่ 10 ไร่ 45.3 ตารางวา มีลักษณะสภาพชุมชน ทิศเหนือ จรดหมู่บ้านอรัญญาวาส ทิศใต้จรด โรงเรียนอรัญญาวาส ทิศตะวันออกจรด ถนน สุมณเทวราช ทิศตะวันตกจรด หมู่บ้านอรัญญาวาส เป็นสถานที่จัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างน่านขึ้น

ต่อมากรมอาชีวศึกษามีคำสั่งที่ 3290/2534 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2534 ให้ ว่าที่ร้อยตรี สมเดช อภิขยกุล ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคน่าน เป็นผู้ประสานงานการจัดตั้ง วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน พร้อมกันนี้กรมอาชีวศึกษา มีคำสั่งที่ 1255/2536 ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2536

ให้นายทิวา เทพเสนา อาจารย์ 1 ระดับ 5 วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา และนายหนที ปวงคำ ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 วิทยาลัยเทคนิคน่าน เป็นผู้ช่วยผู้ประสานงานการจัดตั้ง กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2535 ลงนาม ดร.ก่อ สวัสดิพานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และทำพิธีเปิดป้ายอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2535 โดยมีนายบุญเทียม เจริญยิ่ง อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เป็นประธานพิธีเปิดและได้ทำการ เปิดการเรียนการสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2536 ในหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรหลากหลาย หลักสูตรมัธยมขยายโอกาส เป็นเบื้องต้นก่อน โดยวิทยาลัยเทคนิคน่านได้โอนอาคารเรียน โรงฝึกงานและอาคารประกอบทั้งหมดในบริเวณวิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาเขต 1 เดิมทั้งหมด ต่อมาในปีการศึกษา 2537 ได้เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพิ่มขึ้นอีก 2 สาขา คือ สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาพาณิชยกรรม

การบริหารงานของสถานศึกษา

ปรัชญา

“มุ่งมั่นพัฒนา สร้างทักษะฝีมือ ยึดถือคุณธรรม น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

วิสัยทัศน์

วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมี ทักษะฝีมือ คุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล สอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและตลาดแรงงาน

พันธกิจ

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนสายอาชีพ
2. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
3. พัฒนาประชากรในสังคมให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล
4. พัฒนาการบริหารจัดการตามข้อเสนอแนะ สมศ. โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าหมาย

ผลิตบุคลากรระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิคที่มีความรู้ มีทักษะ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ตามความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังนี้

ด้าน	เป้าหมายความสำเร็จ	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
1. การบริหารจัดการสถานศึกษา	ไม่น้อยกว่า 85	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาระบบสารสนเทศให้ทันสมัยครอบคลุมทุกงาน - จัดสภาพแวดล้อมให้มีความร่มรื่นและสร้างบรรยากาศที่ดีภายในสถานศึกษา - จัดห้องแสดงผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์
2. การพัฒนาผู้เรียน	ไม่น้อยกว่า 85	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกระบวนการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ - จัดกระบวนการอบรม ต่อยอดความรู้พัฒนาทักษะให้กับผู้สำเร็จการศึกษา - ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงามในวิชาชีพ การมีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่เหมาะสม
3. การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ไม่น้อยกว่า 85	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรการสอนให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการและผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้ครบทุกสาขาวิชา - เปิดสอนหลักสูตรเพิ่มให้มีความ หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนสถานประกอบการและผู้เข้ารับการฝึกอบรม - พัฒนาทักษะในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม - ส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาทักษะในการหางานทำ การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพอิสระ

ด้าน	เป้าหมายความสำเร็จ	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
4. การวิจัยและพัฒนา ผลงานโครงการทาง วิชาชีพ สิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมและงานวิจัย	ไม่น้อยกว่า 85	-ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู อาจารย์และ นักศึกษาพัฒนานวัตกรรม งานวิจัย และ สิ่งประดิษฐ์
5. การบริการทาง วิชาการวิชาชีพแก่ชุมชน และสังคม	ไม่น้อยกว่า 85	-บริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการ ของชุมชน สังคม องค์กร ทั้งภาครัฐและ เอกชน เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง -ติดตามและประเมินผลโครงการให้บริการ ชุมชนอย่างเป็นระบบ
6. การจัดหาทรัพยากร และแหล่งการเรียนรู้	ไม่น้อยกว่า 85	จัดระบบสืบค้นหนังสือและตำราในห้องสมุด ให้สามารถใช้งานได้ง่ายขึ้น
7. การพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษา	ไม่น้อยกว่า 85	จัดทำแผนนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อพัฒนาคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการ ของบุคลากรอย่างเป็นระบบ
8. การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือในการจัด การศึกษา	ไม่น้อยกว่า 85	-เปิดโอกาสให้นายจ้างหรือผู้ประกอบการ มาร่วมเสนอข้อคิดเห็นในการจัดการเรียนการ สอนเพื่อเสนอและจัดทำข้อสอบมาตรฐาน วิชาชีพการจัดการเรียนการสอนตอบสนอง ตามความต้องการของผู้ประกอบการ

ปัจจุบันวิทยาลัยสารพัดช่างน่านได้ดำเนินการเปิดสอน หลักสูตรต่าง ๆ ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เทียบโอน/สะสมหน่วยกิต แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาพาณิชยการ แผนกวิชาไฟฟ้า แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์
2. หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)
3. หลักสูตรมัธยมศึกษา
4. หลักสูตรพิเศษการศึกษานอกระบบ

- โครงการศึกษานพินที่สูง
- โครงการอบรมวิชาชีพ หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-ลาว
- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5. หลักสูตรระบบทวิภาคี (DVT)

6. หลักสูตรวิชาชีพพระยະສິນ แผนกวิชาช่างยนต์ แผนกวิชาพาณิชยกรรม แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาไฟฟ้ากำลัง แผนกวิชาช่างเชื่อม แผนกวิชาศิลปกรรม แผนกวิชาคหกรรม

ในอนาคตวิทยาลัยสารพัดช่างน่านมีโครงการที่จะเปิดสอนสาขาที่ขาดแคลนและระดับสูง ขึ้นเพื่อสนองนโยบายการพัฒนาประเทศชาติต่อไป วิทยาลัยสารพัดช่างน่านมีอาคารเรียน อาคารประกอบการเรียน โรงฝึกงานทั้งที่เป็นของเก่าและปลูกสร้างขึ้นใหม่

หลักสูตรการเรียนการสอนในปัจจุบัน

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

- ระบบปกติ
- ระบบทวิภาคีและทวิศึกษา
- ระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพ

1.1 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

- 1.1.1 สาขาวิชาเครื่องกล -สาขางานยานยนต์
- 1.1.2 สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ -สาขางานไฟฟ้ากำลัง
-สาขางานอิเล็กทรอนิกส์

1.2 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

- 1.2.1 สาขาวิชาพาณิชยกรรม -สาขางานการบัญชี -สาขางานการขาย

2. หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

- ระบบปกติ
- ระบบทวิภาคี
- ระบบเทียบโอนความรู้และประสบการณ์อาชีพ

2.1 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม

- 2.1.1 สาขาวิชาเครื่องกล - สาขางานเทคนิคยานยนต์
- 2.1.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง - สาขางานติดตั้งไฟฟ้า

- 2.1.3 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ - สาขางานอิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม
- 2.2 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
- 2.2.1 สาขาวิชาการบัญชี -สาขางานการบัญชี
- 2.2.2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ -สาขางานการพัฒนาโปรแกรม
- 2.2.3 สาขาวิชาการตลาด -สาขางานการตลาด
3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
- ระบบแกนมัธยม
 - ระบบระยะสั้นหลากหลาย 9+1,12+1
- 3.1 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
- 3.1.1 สาขาวิชาช่างยนต์ -กลุ่มงานจักรยานยนต์ -กลุ่มงานเครื่องยนต์เล็ก
- 3.1.2 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า -กลุ่มงานช่างไฟฟ้า
- 3.1.3 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ -กลุ่มงานพื้นฐานช่างอิเล็กทรอนิกส์
- 3.1.4 สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ -กลุ่มงานช่างเชื่อมโลหะ
- 3.2 ประเภทวิชาคหกรรม
- 3.2.1 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย -กลุ่มงานเสื้อผ้าสตรี
- 3.2.2 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ -กลุ่มงานขนมอบ
-กลุ่มงานอาหารไทยและขนมไทย
- 3.2.3 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป -กลุ่มงานเสริมสวย -กลุ่มงานประดิษฐ์
- 3.3 ประเภทวิชาศิลปกรรม
- 3.3.1 สาขาวิชาดนตรี -กลุ่มงานดนตรีสากล
- 3.4 ประเภทวิชาเกษตรกรรม
- 3.4.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีเกษตรและการจัดการ - กลุ่มงานเทคโนโลยีพืชศาสตร์
- 3.5 ประเภทวิชาพาณิชยกรรม
- 3.5.1 สาขาวิชาบัญชี - กลุ่มงานบัญชี
- 3.5.2 สาขาวิชาการขาย - กลุ่มงานการขาย
- 3.5.3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ - กลุ่มงานคอมพิวเตอร์
- 3.5.4 สาขาวิชาการเลขานุการ - กลุ่มงานเลขานุการ

สภาพการดำเนินงานและผลการประเมินคุณภาพภายใน (ตามเป้าหมายแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา)

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 ได้รับการแก้ไขพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบและได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระหว่างวันที่ 11 – 21 กุมภาพันธ์ 2546 โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทบทวนบทบาท ภาระหน้าที่ เครื่องมือ กรรมการประเมิน วิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานผลการประเมิน ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารอย่างใกล้ชิด

จุดเด่น-จุดที่ต้องพัฒนา

จุดเด่นของสถานศึกษา

1. ผู้เข้ารับการอบรมวิชาชีพระยะสั้นปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษาในการใช้ห้องปฏิบัติงาน โรงฝึกงาน การใช้เครื่องมือตลอดจนการแต่งกายสุภาพ
2. ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น
3. ผู้รับการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประกอบอาชีพและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพของตนได้ดีและมีคุณภาพมากขึ้น
4. มีครุภัณฑ์ที่ทันสมัยเพียงพอ เหมาะสมกับหลักสูตรการฝึกอบรมและหลักสูตรระยะสั้นทุกรายวิชา
5. มีห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงานและอาคารสถานที่สำหรับการฝึกอบรมเพียงพอเหมาะสมต่อจำนวนผู้เข้าอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการฝึกอบรมของสถานศึกษาในระดับดี
6. สามารถระดมทรัพยากรบุคคล เงิน เครื่องมือ เครื่องจักรทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษามาสนับสนุนการจัดการศึกษาได้เป็นจำนวนมาก
7. มีสถานประกอบการเข้าร่วมจัดการศึกษากับสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก
8. มีการจัดหาผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมในการพัฒนาผู้เรียนครบทุกสาขา
9. มีการสรุปรูปเล่มการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอน PDCA
10. มีผลงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์คนรุ่นใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีและได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ

11. มีผู้สำเร็จการศึกษาผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพทั้งระดับ ปวช. และ ปวส.
12. มีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และบูรณาการความรู้จากรายวิชาต่าง ๆ โดยมีการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการในแต่ละรายวิชา
13. สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อนักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
14. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ บุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของชุมชน สังคม
15. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ในการบริหารงานให้เป็นไปตามแผนพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้
16. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ก่อให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องคิดเป็นร้อยละ 100 และประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100
17. มีการบริการวิชาชีพและฝึกทักษะวิชาชีพให้กับประชาชนจำนวนมากและสถานศึกษาได้จัดสรรงบประมาณในการบริการวิชาชีพได้เพียงพออยู่ในเกณฑ์ดี

จุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา

1. ควรจัดเก็บข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษาให้ทั้งระบบชัดเจนมากขึ้น
2. ควรจัดเก็บข้อมูลความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการฝึกอบรมให้ครบทุกหลักสูตรรายวิชา
3. ควรพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมชุมชน
4. ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ-อุปกรณ์สำหรับการจัดการเรียนการสอนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
5. ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด
6. ข้อมูลต่าง ๆ ในรายงานประเมินตนเอง (SAR) ของแผนกวิชาต่าง ๆ ควรสอดคล้องกับรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาและควรจัดข้อมูลให้ครบ 3 มิติ
7. ควรพัฒนาระบบการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงานตามที่สถานศึกษามอบหมายให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติ

8. ควรนำผลการประเมินทุกโครงการ/กิจกรรมมาปรับปรุง พัฒนางานให้
ประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาในอนาคต

1. ด้านการพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

1.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะวิชาชีพตามหลักสูตรที่เหมาะสมกับ
เศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในหลักการด้านคณิตศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานอาชีพได้

1.3 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

1.4 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษา
ค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

1.5 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงามในสาขาวิชาชีพ การมี
บุคลิกภาพที่เหมาะสมและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

1.6 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ และหลักสูตรสำหรับ
ผู้สำเร็จการศึกษา

1.7 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะในการหางานทำ การศึกษาต่อและการ
ประกอบอาชีพอิสระ

1.8 พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาที่สถานประกอบการหรือ
หน่วยงานพึงพอใจ

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนร่วมมือกับสถานประกอบการ

ในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจัดกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตาม
ศักยภาพจัดระบบคอมพิวเตอร์ให้เหมาะสมและเพียงพอในแต่ละสาขาวิชาจัดสถานที่เรียน สถานที่ฝึก
ปฏิบัติงาน สถานที่ศึกษาค้นคว้าให้เหมาะสมกับ สาขาวิชา ทั้งในสถานศึกษา สถานประกอบการ และ
แหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ จัดระบบความปลอดภัยของสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้พัฒนาบุคลากรทุกคนของสถานศึกษาในงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องระดม

ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันจัดการศึกษาทั้งในระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดระบบการดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ รวมทั้งด้านบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์จัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณีและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

4. ด้านการบริการวิชาชีพสู่สังคมบริการวิชาชีพที่เหมาะสมตามความต้องการของชุมชน สังคม องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริการวิชาชีพอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับแผนการบริการวิชาชีพที่กำหนด

5. ด้านการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยส่งเสริม สนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคม และประเทศชาติจัดสรรงบประมาณในการสร้าง พัฒนาและเผยแพร่ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และโครงการนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคมและประเทศชาติจัดการเผยแพร่ ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานวิจัยและโครงการที่นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

2.5 โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. ลักษณะโครงการ เป็นโครงการพิเศษตามภาระงานประจำ

2. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพกำลังคน

2.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาการอาชีวศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 6 สนับสนุนการพัฒนาเพื่อ สร้างทุนปัญญาชาติ และยุทธศาสตร์ที่ 7 เพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการ เปิดเสรีประชาคม

2.3 ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ยุทธศาสตร์ ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศ และระดับสากล ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับ กลุ่มผู้อยู่นอกระบบ

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

4. ระยะเวลาปฏิบัติการ ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559

5. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข มาตรา 8 การจัดการศึกษายึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วม มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลาย ในการปฏิบัติ การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 กำหนดให้การจัดการ อาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนใน ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพ ให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากล และภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะ ผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 การ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัย เรียนและวัยทำงานตามความถนัดและ ความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบาย การผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนด

มาตรฐานการอาชีวศึกษา การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคล การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วม ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

ซึ่งวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาโดยให้เครือข่ายในสังคมที่ หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ดังกล่าว จึงดำเนินการ จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาขึ้น เพื่อให้การจัดการ เรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีคุณภาพยิ่งขึ้น

6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 6.2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้และทักษะโดยระบบทวิภาคี จากเครือข่าย บุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ
- 6.3 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีสุทนต์ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
- 6.4 เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- 6.5 เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กร ต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. เป้าหมาย

- 7.1 ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกอบรมปฏิบัติงานร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 7.2 ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้และทักษะโดยระบบทวิภาคี จากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ
- 7.3 มีการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีสุทนต์ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
- 7.4 ได้รับความร่วมมือจากเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อการจัดการ เรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

8. วิธีดำเนินการ

- 8.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง เครือข่ายความร่วมมือ
- 8.2 เขียนโครงการและเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
- 8.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการ
- 8.4 ประชุมคณะกรรมการวิทยาลัย ครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนผู้เรียน ตัวแทนเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการ
- 8.5 ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา
- 8.6 ดำเนินโครงการย่อยภายใต้โครงการหลัก/กิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการ
- 8.7 นิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินโครงการ
- 8.8 ประเมินผลการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินโครงการและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

9. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
1. สสำรวจความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานประกอบการเพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน		1- 31 สิงหาคม 2558	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน
2. แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน		สิงหาคม- ตุลาคม 2558	- ผู้บริหารสถานศึกษา
3. ผู้บริหารประชุมครู ตัวแทนผู้ปกครอง และสถานประกอบการร่วมวางแผนกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายในการใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียน		สิงหาคม- ตุลาคม 2558	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน

กิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
<p>4. ดำเนินกิจกรรมโดยประสานงานกับบุคคล กลุ่มบุคคลในชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการใช้เครือข่ายความร่วมมือ ร่วมกันจัดทำโครงการย่อยดังนี้</p>			
<p>4.1 โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการประชุมร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อร่วมกันจัดทำหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อดำเนินงานตามโครงการ ที่ประกอบด้วยบุคลากรจากวิทยาลัยสารพัดช่างน่านและผู้แทนจากชุมชน สถานประกอบการ 	20,000	ตุลาคม 2558- มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - ชุมชนและสถานประกอบการ - ผู้เรียน
<p>4.2 โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดการประชุมร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางสร้างความร่วมมือ ในการให้นักเรียน นักศึกษา เรียนรู้และฝึกทักษะของชุมชน 	40,000	ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน - ผู้แทนชุมชน และปราชญ์ชุมชน - ผู้เรียน

กิจกรรม	งบประมาณ	ระยะเวลา	ผู้ปฏิบัติ
- จัดนักเรียน นักศึกษาเข้าฝึกอบรม ความรู้และทักษะกับชุมชน			
4.3 โครงการนิเทศติดตามการ ฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคี ในสถานประกอบการ	35,000	ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูผู้สอน
- จัดประชุมผู้รับผิดชอบและ ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ - ประสานสัมพันธ์การฝึกงานและ การเรียนระบบทวิภาคี - นิเทศติดตามความประพฤติและ ประเมินผลการฝึกงานของผู้เรียน			

10. งบประมาณ

งบประมาณ รวมทั้งสิ้น 95,000 บาท

11. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ/เกณฑ์ การประเมิน
1. ร้อยละของผู้เรียนที่ได้รับการ พัฒนาคุณภาพจากการใช้ เครือข่ายความร่วมมือ	- สอบถามครู ชุมชน และ สถานประกอบการ ด้วย แบบสอบถาม	- แบบสอบถาม
2. ร้อยละของผู้ที่มีส่วนร่วมใน การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการ ใช้เครือข่ายความร่วมมือเพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	- สอบถามครู ชุมชน และ สถานประกอบการ ด้วย แบบสอบถาม	- แบบสอบถาม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือ/เกณฑ์การประเมิน
3. ระดับความพึงพอใจของผู้เรียน ครู เครือข่ายชุมชน สถานประกอบการ	- สอบถามครู ชุมชน และสถานประกอบการ ด้วยแบบสอบถาม	- แบบสอบถาม
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน มีเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เช่น เครือข่ายบุคคล เครือข่ายกลุ่มบุคคล เครือข่ายสถานประกอบการ และเครือข่ายองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

12.2 เครือข่ายบุคคล เครือข่ายกลุ่มบุคคล เครือข่ายสถานประกอบการ และเครือข่ายองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษาเพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

12.3 ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีศักยภาพ และสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12.4 ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายละเอียดของโครงการย่อยภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

1. โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

1. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ
2. ผู้รับผิดชอบ งานวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
3. แผนงาน ส่งเสริมและสนับสนุน
4. ระยะเวลา ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559

5. หลักการและเหตุผล

การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในปัจจุบันโดยการนำชุมชนและสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตกำลังคนอาชีวะ เพื่อไปตอบสนองต่อโจทย์การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ได้รับการยอมรับในทุกภาคส่วน เพราะที่ผ่านมาต้องยอมรับว่าภาคอุตสาหกรรมกับภาคการศึกษาต่างคนต่างเดิน ต่างคนต่างทำในส่วนของตนเอง แต่ในระยะหลังจึงมีความร่วมมือร่วมกันมากขึ้น ตั้งแต่ระบบอาชีวศึกษาทวิภาคี ที่มีการส่งนักเรียนนักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติจริงในโรงงานหรือสถานบริการ โครงการสานพลังประชารัฐ ที่ก่อให้เกิดโครงการ "Excellent Model School (EMS):สถานศึกษาต้นแบบทวิภาคี สานพลังประชารัฐ" เป็นต้น

สำหรับโครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการนี้เป็นความร่วมมือร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันให้มีประสิทธิภาพและตรงตามความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ และตลาดแรงงานของประเทศให้เป็นหลักสูตรที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน

6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ และตลาดแรงงาน
- 6.2 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันให้มีความหลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน
- 6.3 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันให้มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ
- 6.4 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะอย่างมีคุณภาพด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน
- 6.5 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่ายกับชุมชนและสถานประกอบการ

7. เป้าหมาย

7.1 เชิงปริมาณ

จำนวนหลักสูตรวิชาชีพพระยาสันที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ได้รับการพัฒนา

7.2 เชิงคุณภาพ

- 1) หลักสูตรวิชาชีพพระยาสันมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ และตลาดแรงงาน

2) หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัสน์ให้มีความหลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียน และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ

3) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะอย่างมีคุณภาพด้วยการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัสน์ที่พัฒนาขึ้น

4) ชุมชนและสถานประกอบการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่ายกับสถานศึกษา

8. สถานที่ดำเนินงาน วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สถานที่ฝึกอบรมในชุมชน และสถานประกอบการ

9. แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. เสนอขออนุมัติโครงการ	สิงหาคม 2558	งานวิชาการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการ	ตุลาคม 2558	
3. จัดเตรียมข้อมูลชุมชนและสถานประกอบการ	พฤศจิกายน – ธันวาคม 2558	
4. ดำเนินการจัดประชุมร่วมกันพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัสน์	มกราคม 2558 – มีนาคม 2559	
5. สรุปและรายงานผล	มีนาคม 2559	

10. งบประมาณที่ใช้

10.1 รายรับ เงิน งบประมาณ เงินรายได้ เงินอุดหนุนฯ เงินอื่นๆ.....

10.2 รายละเอียดการใช้งบประมาณ

รายการ	แหล่งการ ใช้เงิน	จำแนกตามหมวดรายจ่าย				รวม
		ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าครุภัณฑ์	
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	เงิน งบประมาณ		20,000			20,000
รวม			20,000			20,000

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 ผู้เรียนได้เลือกเรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีสาขาวิชาชีพที่หลากหลายเพิ่มขึ้นและเป็นสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สถานประกอบการ และตลาดแรงงาน

11.2 ชุมชนและสถานประกอบการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่ายกับสถานศึกษาโดยเฉพาะด้านการจัดการอาชีวศึกษา

12. การติดตามและประเมินผล

การรายงานสรุปผลการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

2. โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ชื่อโครงการ โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ผู้รับผิดชอบ งานวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

3. แผนงาน ส่งเสริมและสนับสนุน

4. ระยะเวลา ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559

5. หลักการและเหตุผล

ศิลปหัตถกรรมของปราชญ์ชุมชนเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สะท้อนถึงควมมีอารยธรรมตนเองที่ได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ที่จะสามารถสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่ตนเองและสังคม ศิลปะ หัตถกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในท้องถิ่นชุมชน แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ลักษณะที่ตั้งภูมิประเทศ และวิถีการดำรงชีวิต เชื้อชาติ ภาษา แต่สิ่งสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมนั้นเป็นไปเพื่อการยกระดับความเป็นอยู่ของคนเราทั้งสิ้น

วิทยาลัยสารพัดช่างน่านโดยงานวิชาการเห็นความสำคัญของปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่านได้รับความรู้และทักษะประสบการณ์กับการได้ฝึกอบรมจากชุมชนนำไปต่อยอดและเป็นการอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

6. วัตถุประสงค์

- 6.1 เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกรอบความรู้และทักษะกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 6.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้
- 6.3 เพื่อให้ผู้เรียนได้นำแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนพึ่งตนเองที่ได้รับจากชุมชนมาบูรณาการกับการเรียนและใช้ในชีวิตประจำวัน
- 6.4 เพื่อสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายชุมชนในการจัดการเรียนรู้กับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 6.5 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการและต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. เป้าหมาย

7.1 เชิงปริมาณ

จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการเรียนและฝึกรอบความรู้ร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.2 เชิงคุณภาพ

- 1) ผู้เรียนได้เข้าฝึกรอบความรู้และทักษะกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้
- 3) ผู้เรียนได้นำแนวทางตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนพึ่งตนเองที่ได้รับจากชุมชนมาบูรณาการกับการเรียนและใช้ในชีวิตประจำวัน
- 4) เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือการจัดการเรียนกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) ผู้เรียนนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการและต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. สถานที่ดำเนินงาน วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และสถานที่ฝึกรอบความรู้ในชุมชน

9. แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. เสนอขออนุมัติโครงการ	สิงหาคม 2558	งานวิชาการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับ ปราชญ์ชุมชน	พฤศจิกายน 2558	
3. จัดหาและเตรียมข้อมูลปราชญ์ชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	พฤศจิกายน 2558	
4. ดำเนินการจัดประชุมร่วมกันปราชญ์ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น	ธันวาคม 2558	
5. ดำเนินงานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกอบรม ร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ธันวาคม 2558- มีนาคม 2559	
5. สรุปและรายงานผล	มีนาคม 2559	

10. งบประมาณที่ใช้

10.1 รายรับ เงิน งบประมาณ เงินรายได้ เงินอุดหนุนฯ เงินอื่นๆ.....

10.2 รายละเอียดการใช้งบประมาณ

รายการ	แหล่งการ ใช้เงิน	จำแนกตามหมวดรายจ่าย				รวม
		ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าครุภัณฑ์	
ค่าใช้สอยและค่าวัสดุ	เงิน งบประมาณ		30,000	10,000		40,000
รวม			30,000	10,000		40,000

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่านได้เข้าฝึกอบรมความรู้และทักษะกับปราชญ์
ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

11.2 ผู้เรียนได้นำแนวทางแก้ปัญหาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้รับจาก
ชุมชนมาบูรณาการกับการเรียนและใช้ในชีวิตประจำวัน

11.3 มีเครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้กับประชาชนชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

12. การติดตามและประเมินผล

12.1 สอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่ร่วมโครงการร่วมกับประชาชนชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

12.2 พิจารณาจากความก้าวหน้าของผลงานผู้เรียน

3. โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

1. ชื่อโครงการ โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

2. ผู้รับผิดชอบ งานวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

3. แผนงาน ส่งเสริมและสนับสนุน

4. ระยะเวลา ตุลาคม 2558 – มีนาคม 2559

5. หลักการและเหตุผล

ตามโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. 2545 ปรับปรุง 2546 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดให้ผู้เรียนในสายอาชีพทุกคนต้องออกฝึกงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน เพื่อเป็นการสร้างเสริมประสบการณ์ตรงในการเรียนวิชาชีพจากสถานประกอบการจริง ผู้เรียนจะได้นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากที่เรียนในสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการฝึกงาน มีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมทำงานกับบุคคลภายนอก เป็นการเตรียมตัวสู่อาชีพอย่างมีคุณภาพ

ดังนั้นงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ได้เล็งเห็นความสำคัญของการนิเทศ จึงได้จัดทำโครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ เพื่อการป้องกันปัญหาและลดปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างที่นักศึกษาออกฝึกงาน และช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการต่อไป

6. วัตถุประสงค์

6.1 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน จากการฝึกงานในสถานการณจริง

6.2 เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ

6.3 เพื่อฝึกผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

6.4 เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

6.5 เพื่อส่งเสริมการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น

7. เป้าหมาย

7.1 เชิงปริมาณ

ผู้เรียนทุกคนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่เรียนในระบบทวิภาคี

7.2 เชิงคุณภาพ

1) ผู้เรียนได้รับความรู้และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน จากการฝึกงานในสถานการณจริง

2) ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ

3) ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม

4) เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

5) เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น

8. สถานที่ดำเนินงาน วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และสถานประกอบการ

9. แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1. เสนอขออนุมัติโครงการ	สิงหาคม 2558	งานวิชาการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการ	พฤศจิกายน 2558	
3. ทำคำสั่งและเอกสารประกอบ	พฤศจิกายน 2558	
4. แบ่งสายการนิเทศ	พฤศจิกายน 2558	

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
5. ดำเนินการนิเทศนิเทศติดตามการฝึกงาน ของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	ธันวาคม 2558- กุมภาพันธ์ 2559	
6. สรุปและรายงานผล	มีนาคม 2559	

10. งบประมาณที่ใช้

10.1 รายรับ เงิน งบประมาณ เงินรายได้ เงินอุดหนุนฯ เงินอื่นๆ.....

10.2 รายละเอียดการใช้งบประมาณ

รายการ	แหล่งการ ใช้เงิน	จำแนกตามหมวดรายจ่าย				รวม
		ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าครุภัณฑ์	
ค่าใช้จ่ายในดำเนินนิเทศ ติดตามการฝึกงานของผู้เรียน ระบบทวิภาคีในสถาน ประกอบการ	งบม.	5,000	30,000			
รวม		5,000	30,000			35,000

11. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

11.1 ครูได้รับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ

11.2 ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้กับครูฝึก ผู้จัดการร้าน ได้รับทราบปัญหาและประชุม
ร่วมกับสถานประกอบการ

12. การติดตามและประเมินผล

12.1 ประเมินผลการฝึกงานและฝึกอาชีพ

12.2 รายงานการประเมินผลการนิเทศต่อผู้บริหารสถานศึกษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ มีดังนี้

ธีรารุช ชมใจ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสังเคราะห์รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี 2) การสร้างรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี และ 3) การประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบ แหล่งข้อมูลประกอบด้วย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน สร้างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน และกำหนดรูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 22 คน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ประกอบด้วยความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ 2) ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการระดมทรัพยากร ซึ่งแต่ละด้านมีโอกาสความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก

พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก การวิจัยมี 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยการศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายในกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 3 คน ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบกระบวนการสร้างเครือข่ายและองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพ ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ จำนวน 2 โรงเรียน และ ระยะที่ 4 การประเมินการใช้รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นตระหนักถึง ความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขึ้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขึ้นสร้างพันธมิตรผู้เข้าร่วมกัน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง ส่วนองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัด

การศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ลักษณะหรือกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของเครือข่าย 2) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิก เครือข่าย 4) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ของเครือข่าย 5) คุณลักษณะที่ดี ของผู้นำเครือข่าย และ 6) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล

พจนานวรรณ อนุพันธ์ (2556) ได้วิจัยเรื่อง การสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณสมบัติผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรของสถานประกอบการที่มีการว่าจ้างผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุดทั้งหมด 6 แห่ง จำนวน 110 คน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อคุณสมบัติผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ 4) ด้านบุคลิกภาพ 5) ด้านทักษะในการประกอบอาชีพ และ 6) ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา 2) พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์เครือข่ายความร่วมมือ โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะที่ 2 การพัฒนา

รูปแบบ โดยสังเคราะห์ข้อมูลแนวคิดและทฤษฎี ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เครือข่ายความร่วมมือ และการศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่ ดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือที่ปฏิบัติดีเลิศ และประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ระยะที่ 3 นำรูปแบบไปใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบันเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2. รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน 2) กระบวนการสร้างเครือข่าย 3) ความร่วมมือ 4) องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย และ 5) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3. ผลการศึกษาการใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จะเห็นได้จากผลการทดสอบปลายภาคเรียนที่ 1 และปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า ภาคเรียนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบปลายภาคที่ 2 ของนักเรียนสูงขึ้น และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าภาคเรียนที่ 1 และนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ร้อยละ 100

จิรภัทร มหาวงศ์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพ และแนวทางการบริหารของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง 2) การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง และ 3) การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของเครือข่าย ประกอบด้วยหลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ 2) ลักษณะของเครือข่าย 3) คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษา คณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่าย 4) ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย ความร่วมมือในการพัฒนาครู ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้และ ความร่วมมือการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 5) กระบวนการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน การดำเนินงาน และการปรับปรุง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า รูปแบบ การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นสูง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูงมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

เซฟเวอร์ (Shaver, 1991) ได้ศึกษาการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสอนการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการเรียนการสอน เป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ช่วยให้การเรียนได้ผลดี ได้เรียนจากของจริง มีความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น ช่วยให้หลักสูตรมีความหมาย และมีประสิทธิภาพดีขึ้น นักเรียนได้รับประสบการณ์มากกว่าการเรียนในห้องเรียน ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนในโครงการต่าง ๆ ที่จัดให้มีและที่นักเรียนได้มีส่วนร่วมในโครงการเหล่านั้นทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม

เฟอร์กูสัน (Ferguson, 1997) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาของเด็กในชนบทของรัฐเนบราสกา ในการศึกษาดังกล่าว จะมีทั้งโปรแกรมการพัฒนาภูมิปัญญาและคิดสร้างสรรค์ โดยการนำเด็กออกไปหาประสบการณ์นอกสถานที่ พบกับผู้ประกอบอาชีพระดับท้องถิ่น พบกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิของชุมชน เพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ แปรลกและก้าวไกลด้านภูมิปัญญา หลังจากทำการทดลองดังกล่าวรวม 5 สัปดาห์ แล้วทำการประเมินผลพบว่า เด็กสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับความคิดของตนเองได้ดีกว่าการศึกษาอยู่ภายในโรงเรียน

ลอเรย์ (Lawey, 1998) ได้ศึกษาการพัฒนาสังคมในท้องถิ่นพบว่า การให้ความสำคัญกับท้องถิ่น โดยดึงเอาภูมิปัญญาระดับท้องถิ่นที่มีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เข้ามาสู่โรงเรียนจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชน โรงเรียนได้ใน 3 ด้าน คือ 1) การใช้พื้นที่ชุมชนเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า 2) องค์กรในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษา

โลเปซ (Lopez, 1998) ได้ทำการศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี พบว่า ชุมชนให้บุตรหลานได้เรียนหลากหลายวัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน โดยทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมให้การเรียนรู้แก่บุตรหลานของตนเองเพื่อเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกทั้งมีความต้องการให้บุตรหลานที่จบการศึกษาแล้วสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้

2.6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบซิป (CIPP Model)

รายงานประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบซิป (CIPP Model) มีดังนี้

สุภี เวียงชัยภูมิ (2553) ได้ประเมินโครงการ เรื่อง การประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการดำเนินการโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ โดยใช้รูปแบบซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน ได้แก่ ด้านสถานะแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูจำนวน 25 คน เจ้าหน้าที่ จำนวน 7 คน นักศึกษา จำนวน 80 คน ประชาชนผู้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ช่างซ่อมประจำศูนย์ จำนวน 25 คนรวมทั้งสิ้น 140 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายงานและ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสรุปผลการดำเนินงานของแต่ละศูนย์ มีผลการประเมินปรากฏดังนี้

1. ด้านสถานะแวดล้อม พบว่า การปฏิบัติงานโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และสถานศึกษา โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ด้านการแก้ปัญหาความยากจน และเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์ในการบริการประชาชนพื้นที่ที่ตั้งศูนย์ และการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการไว้อย่างชัดเจน และที่ตั้งศูนย์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ผลการดำเนินงานตามโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนของวิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ ได้สร้างความพึงพอใจให้ผู้ใช้บริการในระดับมาก ในด้านผลการซ่อม และมีวัสดุ อุปกรณ์มีความเพียงพอ มีแผนการดำเนินงานโครงการชัดเจนและเหมาะสม มีการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ และมีบุคลากรในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ มีครุภัณฑ์เพียงพอในระดับปานกลาง บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงาน และสถานที่ในการปฏิบัติงานของแต่ละศูนย์มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการ พบว่า รายการที่มีการที่มีความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการสรุปผลและรายงานผลโครงการ ได้รวดเร็ว มีการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการปรับปรุงพัฒนา อยู่ในระดับดี มีการนิเทศติดตามระหว่างดำเนินโครงการ มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรผู้ปฏิบัติทุกฝ่ายรับทราบ และมีรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามระบบ มีการจัดระบบให้บริการในศูนย์แต่ละศูนย์ และการประสานงานกับหน่วยงานอื่นอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านผลผลิต พบว่า ผลการดำเนินงานที่มีการให้บริการประชาชนมีความเหมาะสมในระดับมากเกือบทุกรายการ ได้แก่ ช่วยทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการนำเครื่องจักรเครื่องกลไปซ่อมในตัวเมือง ประหยัดเวลาในการให้บริการ และารู้ได้เห็นการซ่อมทุกขั้นตอนทำให้ได้รับความรู้ในด้านการบำรุงรักษาที่ถูกวิธีและถูกต้องตามหลักการ และเชื่อว่าสามารถให้บริการซ่อมได้จริง ผู้ใช้บริการมีความเชื่อมั่นในผลผลิตจากการซ่อมของศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน สามารถใช้งานได้ เชื่อมั่นในการให้บริการและการรับประกันการซ่อม และต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์ในพื้นที่นี้อีกในระดับมาก

ทวี อุปลุขิน (2554) ได้รายงานการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำพูน เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบท ปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Daniel Stufflebeam กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 306 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 306 คน ครูผู้สอน จำนวน 148 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 21 คน และ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 147 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 928 คน ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมิน พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด 2) ผลการประเมินด้านปัจจัย โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด 4) ผลการประเมินด้านผลผลิต ในด้านผลที่เกิดกับนักเรียนในด้านอาชีพ โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด 5) สรุปผลการประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

ขวัญภา อุณหกานต์ (2554) ได้ประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี ของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิป (CIPP Model) และเพื่อหาแบบปฏิบัติที่ดี (best practice) ของโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี กลุ่มตัวอย่างของการประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี จำนวน 1,134 คน กลุ่มตัวอย่างในการหาแบบปฏิบัติที่ดี จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ตอนที่ 1 การประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี 1. ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และของโรงเรียน สอดคล้องกับสภาพปัญหาของโรงเรียน มีความชัดเจน เห็นความสำคัญของโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โรงเรียนมีการแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการ บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีจำนวนเพียงพอ กิจกรรมมีความเหมาะสม มีการประสานงาน ร่วมมือ

กับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3. ด้านกระบวนการ พบว่า โรงเรียนดำเนินการโครงการตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้ มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานครบทุกกิจกรรมและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด มีการประเมินผลและสรุปผลการดำเนินงาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4. ด้านผลผลิต ประกอบด้วยการประเมิน 2 ด้าน ดังนี้ 4.1 ด้านผลการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมตามหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4.2 ด้านผลกระทบ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เพิ่มมากขึ้น และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 การหาแบบปฏิบัติที่ดีของโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี โรงเรียนที่เป็นแบบปฏิบัติที่ดีของโครงการคุณธรรมนำความรู้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเขากำแพง 1. ด้านบริบท พบว่า โรงเรียน บุคลากรของโรงเรียนและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามโครงการมีความตระหนัก ในความสำคัญของโครงการและมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง 2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานมีอย่างเพียงพอ มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน 3. ด้านกระบวนการ พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการจะดำเนินการตามแผนที่วางไว้ มีการนิเทศติดตาม และประเมินผลเป็นระยะตลอดการดำเนินกิจกรรม 4. ด้านผลผลิต แบ่งเป็น 2 ด้านดังนี้ 4.1 ด้านผลการดำเนินงาน พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มมากขึ้น 4.2 ด้านผลกระทบ พบว่า ชุมชนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดำเนินการกิจกรรมตามโครงการ ให้การยอมรับ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อโรงเรียนเป็นอย่างมาก

นนทนา ไกล่ชิต (2554) ได้ประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ 3) ประเมินกระบวนการของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวง

ศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ 4) ประเมินผลผลิตของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ กลุ่มเป้าหมายคือ ครูผู้สอน จำนวน 13 คน ผู้เรียน จำนวน 21 คน คณะกรรมการบริหารโครงการปีการศึกษา 2547 จำนวน 9 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินด้านบริบทของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก 2) ประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก 3) ประเมินด้านกระบวนการของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก 4) ประเมินด้านผลผลิตของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก

พะเยาว์ กังวล (2555) ได้ประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น หลักสูตรการเลี้ยงโคนมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการประเมินโครงการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น หลักสูตรการเลี้ยงโคนมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ดำเนินการวิจัยเชิงประเมินจากประชากรที่เป็นวิทยากรฝึกอบรมจำนวน 11 คน และผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับวิทยากรฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 เท่ากัน ทั้ง 2 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ด้านบริบท วิทยากรฝึกอบรมมีความเห็นว่า โครงการฝึกอบรมส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้และสามารถนำไปประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมได้มากที่สุด สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้มากที่สุด มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันและส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพมาก 2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า วิทยากรและผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่า โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งมีการแบ่งจำนวนของหัวข้อวิชาของการฝึกอบรมออกเป็น 7 กลุ่มวิชา และกำหนดการของการจัดฝึกอบรมมีความเหมาะสมมาก แต่จำนวนเวลาเรียนที่ใช้เรียนตลอดหลักสูตร มีความเหมาะสมมากเป็นอันดับสุดท้าย เนื้อหาและหัวข้อวิชาวิทยากรมีความเห็นว่า มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ของหลักสูตร วิทยากรมีการเตรียมการสอนมาล่วงหน้ามากที่สุด ระยะเวลาที่จัดให้มีความ

เหมาะสมกับการบรรยายในแต่ละหัวข้อมากที่สุด สื่อการสอนมีคุณภาพและทันสมัยมาก และสถานที่ฝึกอบรมมีแสงสว่างเพียงพอมากที่สุด 3. ด้านกระบวนการ พบว่า วิทยากรฝึกอบรมและผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน วิทยากรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมแสดงความคิดเห็นมากที่สุด มีการเชื่อมโยงเนื้อหากับการนำไปใช้จริงมาก มีการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชามาก มีการนำผลจากการวัดผลประเมินผลมาปรับปรุงการฝึกอบรม และมีการวัดผลประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน 4. ด้านผลผลิต พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นว่าคุณเขามีความรู้เกี่ยวกับการรีดนมมากเป็นลำดับที่ 1 มีความรู้เกี่ยวกับพืชอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงโคนมมาก มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำนมที่มีคุณค่ามาก และสามารถรีดนมด้วยเครื่องได้มาก และสามารถเลี้ยงลูกโคได้มาก แต่สามารถทำเครื่องหมายโคนมได้ปานกลาง สามารถคำนวณสูตรอาหารชั้นและซ่อมเครื่องรีดนมได้ปานกลาง

วิไลพรรณ เสรีวัฒน์ (2555) ได้วิจัยเรื่อง การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี 2553-2554 ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed method) ระหว่าง การวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) ประชากร คือ โรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 381 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า และการวิจัยพหุกรณีศึกษา (multi-cases study) พื้นที่ในการศึกษา เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล 6 โรงเรียน ใน 6 ภูมิภาค เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความคาดหวังให้นักเรียนมีความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก มีความเหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งสู่คุณภาพในระดับมาก แต่ควรที่จะปรับเป็นมาตรฐานสากลทั้งระบบ และทำทุกระดับชั้นทั่วประเทศ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าครูผู้สอน ผู้บริหาร และปัจจัยพื้นฐานในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีคุณภาพ อยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนและผู้บริหารขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ควรปรับปรุงให้มีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย ทุกกลุ่มสาระ และอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงทั่วประเทศ

3. ด้านกระบวนการ พบว่า การปฏิบัติตามแนวนโยบายการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านการปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารคุณภาพ 7 หมวด มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ด้านผลผลิต พบว่า นักเรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความเป็นเลิศวิชาการสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก อยู่ในระดับมาก

5. ด้านผลกระทบ พบว่า ครูมีการวิจัยและพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ครูและนักเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้น โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนได้รับเกียรติบัตร รางวัล และได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สำคัญต่างๆ ในทุกระดับเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้ความไว้วางใจและเห็นความสำคัญในการเตรียมบุตรหลานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558

ปัญญาสุทธิ์ จันทรวงศา (2555) ได้ประเมินโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลดเป็นกองทุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินสภาพปัจจุบัน ปัญหา และการดำเนินงานตามโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลดเป็นกองทุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต 2) แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลดเป็นกองทุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทหารกองประจำการที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ จำนวน 30 คน ครูฝึก 5 คน เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการประเมินพบว่า

1) ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบพบว่า ความต้องการความจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการและความพร้อมของทรัพยากรทั้งสามองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่วัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมาก

2) ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการพบว่า ภาพรวมมีความสอดคล้อง เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ความเห็นของครูฝึกต้องการให้ภาครัฐหรือเอกชนมีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมของโครงการอยู่ในระดับมาก

3) ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ ทหารกองประจำการได้รับความรู้อยู่ในระดับมาก การปฐมนิเทศช่วยให้ทหารกองประจำการมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

4) ด้านผลผลิต ผลทางตรงมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลของการดำเนินงานโครงการฝึกวิชาชีพแล้วสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ชนิศกานต์ ลภะวงศ์ (2556) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก ต้นแบบการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อประเมินบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย จำนวน 208 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม 3 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย 1) ผลการประเมินบริบท พบว่า โครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและครูมีความต้องการการจัดการเรียนการสอนรูปแบบคละชั้น 2) ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า ด้านงบประมาณและสื่อเทคโนโลยี มีความเพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านบุคลากรส่วนใหญ่มีปัญหาขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้นเรียน 3) ผลการประเมินกระบวนการพบว่า โรงเรียนดำเนินงานตรงตามภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) ด้านการประเมินผลผลิตพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 และด้านความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า อยู่ในระดับมาก

นันทะ ศรีเจริญโชติ (2556) ได้ประเมินโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแม่แป๊ะ จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินบริบทของโครงการเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของสภาพแวดล้อมโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ประเมินปัจจัยป้อนเข้าของโครงการ เกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากร ผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ ความเพียงพอของงบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินงาน ประเมินกระบวนการของโครงการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การมีส่วนร่วมใช้แหล่งเรียนรู้ของนักเรียน ครู และการนิเทศติดตามโครงการ ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับปริมาณของแหล่งเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนา ทักษะการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทักษะการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการ

ผลการประเมินพบว่า ทุกด้านผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตผ่านเกณฑ์การประเมิน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อุไร จุ้ยกำจร (2557) ได้ทำการประเมินการจัดการเรียนการสอนเสริมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยใช้รูปแบบการประเมินซิป (CIPP) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอน 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และ 3) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประเมินการจัดการเรียนการสอน ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม และระยะที่ 3 การศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับวิชาที่ปรับปรุงใหม่ เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80/80

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยกับการจัดการเรียนการสอน 2) เมื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า นักเรียนต้องการให้พัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุง ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อผลการปรับปรุงอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการทดสอบประสิทธิผลการเรียนรู้เมื่อเปรียบเทียบเกณฑ์พบว่า คะแนนสอบของผู้เรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเท่ากับร้อยละ 85.18

แม็ส (Matz, 1981) ได้ประเมินโครงการการศึกษาด้านโภชนาศาสตร์ในโรงเรียนชนบทของรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกาโดยใช้รูปแบบการประเมินชิป (CIPP Model) ผลการประเมิน พบว่าด้านบริบท นักเรียนมีความต้องการที่จะศึกษาด้านโภชนาศาสตร์ในระดับมาก ด้านปัจจัยเบื้องต้น การพัฒนาโครงการได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง ชาวบ้าน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรที่อยู่ในหน่วยบริการ ในระดับมาก ด้านกระบวนการ ครูอาจารย์มีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนในระดับมาก ส่วนนักเรียนมีความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด และด้านผลผลิต นักเรียนมีความรู้ด้านโภชนาศาสตร์ในระดับมาก

เรนดูลิน (Rendulic, 1995: 70) ทำการวิจัยเรื่อง การตรวจหาวิธีการประเมินคุณค่าที่มีศักยภาพและความตรงของแบบจำลองการประเมินหลักสูตร (ICE model) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองการประเมินหลักสูตรจากหลาย ๆ แนวคิด ให้เป็นแบบการประเมินหลักสูตรโดยเฉพาะของวิทยาลัยชุมชน (Community College) และทำการทดสอบวิธีการตัดสินคุณค่าและความตรงของโมเดลที่วิจัยพัฒนาขึ้น นั่นคือ ICE model ซึ่งเป็นการสังเคราะห์แนวคิด จากแบบจำลองชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP model) และแบบจำลองเคาน์ทิแนนซ์ของสเตค (Stake's Countenance model) แบบจำลองที่พัฒนาขึ้น ได้นำไปใช้ในการประเมินหลักสูตรการศึกษาในมหาวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษานำร่อง และทำการวิเคราะห์ผลการประเมินพบว่า ICE model มีศักยภาพและมีความตรงในการประเมินหลักสูตร และยิ่งไปกว่านั้น สารสนเทศที่ได้จากการประเมินยังนำไปใช้ในการตัดสินใจในการปรับปรุงหลักสูตรได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ และรายงานประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบชิป (CIPP Model) ทั้งวิจัยประเมินโครงการในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ผลงานวิจัยส่วนใหญ่จะค้นพบรูปแบบหรือแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน สถานประกอบการ หรือองค์กรในชุมชน ที่ลักษณะเป็นการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในรูปแบบคณะกรรมการ หรือเครือข่ายของความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้านการประเมินโครงการ พบว่า การประเมินโครงการด้วยรูปแบบชิปได้รับความนิยม

อย่างมาก ผู้ประเมินจึงใช้รูปแบบที่พัฒนามาจากรูปแบบซิป (CIPP Model) คือรูปแบบซิปปี (CIPPI Model) มาใช้เป็นแนวทางการประเมินโครงการในครั้งนี้

2.7 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

จากที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน และต่อเนื่องเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านความรู้และทักษะ โดยเฉพาะทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้นผู้ประเมินจึงสนใจที่จะประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยนำรูปแบบการประเมินโครงการแบบซิปปี (CIPPI Model) ที่ได้บูรณาการแนวคิดของประจักษ์ รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตนะ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบซิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) มาใช้ในการประเมินโครงการ เนื่องจากการประเมินอย่างมีระบบ มีกระบวนการรวบรวมและสกัดข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจได้ถูกต้อง เป็นการประเมินโครงการที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการประเมิน 5 ด้าน คือ การประเมินบริบท (Context) การประเมินปัจจัยพื้นฐาน (Input) การประเมินกระบวนการ (Process) การประเมินผลผลิต (Product) และการประเมินผลกระทบ (Impact) เพื่อให้การประเมินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการ ตามประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด

ประเด็นการประเมิน/ ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
บริบท				
1. ความต้องการจำเป็นของ โครงการ	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
2. ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์	- ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน/ ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
3. ความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์	- ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
ปัจจัยเบื้องต้น				
1. ความพร้อมของ บุคลากร	- ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
2. ความพร้อมของอาคาร สถานที่	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
3. ความเหมาะสมของ งบประมาณ	- ผู้บริหาร และครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
4. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
กระบวนการ				
1. การวางแผน (Plan) - ความเหมาะสมของ แผนงาน ขั้นตอน และ รูปแบบการจัดกิจกรรม ภายใต้โครงการ	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
2. การดำเนินการ (Do) 2.1 ความเหมาะสมของ บุคลากร การใช้สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ 2.2 ความเหมาะสมของ ขั้นตอนกิจกรรม 2.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วน ร่วมกับผู้จัดกิจกรรม	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน/ ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
2.4 มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบ ล่วงหน้า				
3. การประเมินผล (Check) - มีวิธีการประเมินผลหลาย รูปแบบทั้งก่อนดำเนินการขณะ ดำเนินการประเมินผลสรุป หลังการจัดกิจกรรมเป็นไปตาม เป้าหมาย	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
4. การปรับปรุงแก้ไข (Act) - การนำผลการประเมินไป ปรับปรุงกิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น	- ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
ผลผลิต				
1. การประเมินผลที่เกิดขึ้น ตามวัตถุประสงค์ของ โครงการและประเมินความ พึงพอใจของผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง				
1.1 ผลที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินโครงการเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
1.2 ความพึงพอใจของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียในผลที่ เกิดขึ้นจากการดำเนิน โครงการ	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน/ ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์การ ประเมิน
1. คุณภาพผู้เรียนตาม มาตรฐานด้านผู้เรียน อาชีวศึกษา	- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบรายงาน	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		- แบบรายงาน	ร้อยละ, หลักฐานด้าน	\geq ร้อยละ 70
3. รางวัลต่าง ๆ ที่ได้รับของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และสถานศึกษา			รางวัลที่ได้รับ	

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมิน

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งนี้ เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือ 1.1 ประเมินบริบทของโครงการ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ 1.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ 1.3 ประเมินกระบวนการของโครงการ เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข 1.4 ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง 1.5 ประเมินผลกระทบของโครงการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา และความสำเร็จในด้านรางวัลต่าง ๆ 2. เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

มีขั้นตอนวิธีการประเมินโครงการและขั้นตอนการประเมินผล ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการประเมินโครงการและขั้นตอนการประเมินโครงการ
2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการประเมินโครงการและขั้นตอนการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการและขั้นตอนการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน คือ รูปแบบการประเมินโครงการ และขั้นตอนการประเมินโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) โดยบูรณาการแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547) และวิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) มีรายละเอียดของการประเมินดังนี้

1. การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation: C)
- 1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I)
- 1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P)

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P)

1.5 การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation: I)

จากกระบวนการทั้ง 5 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการนี้ ผู้ประเมินได้กำหนดกรอบแนวทางการประเมินโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 2 และได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 กรอบแนวทางการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวชี้วัด/ตัวแปรที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการเก็บข้อมูล/เครื่องมือ	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. ประเมินบริบทของโครงการ	1. ความต้องการจำเป็นของโครงการ	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	2. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์	- ผู้บริหาร สถานศึกษา และ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	3. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์	- ผู้บริหาร สถานศึกษา และ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
2. ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	1. ความพร้อมของบุคลากร	- ผู้บริหาร สถานศึกษาและ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	2. ความพร้อมของอาคาร/สถานที่	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	3. ความเหมาะสมของงบประมาณ	- ผู้บริหาร และ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวชี้วัด/ตัวแปรที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการเก็บข้อมูล/เครื่องมือ	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	4. ความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยี	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
3. ประเมินกระบวนการของโครงการ	1. การวางแผน (Plan) - ความเหมาะสมของแผนงาน ขั้นตอน และรูปแบบการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	2. การดำเนินการ (Do) 2.1 ความเหมาะสมของบุคลากร การใช้สถานที่ สื่อ อุปกรณ์ 2.2 ความเหมาะสมของขั้นตอนกิจกรรม 2.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมกับผู้จัดกิจกรรม 2.4 มีการชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบล่วงหน้า	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
	3. การประเมินผล (Check) - มีวิธีการประเมินผลหลายรูปแบบทั้งก่อนดำเนินการขณะดำเนินการประเมินผลสรุปหลังการจัดกิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมาย	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวชี้วัด/ตัวแปรที่มุ่งศึกษา	แหล่งข้อมูล/กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการเก็บข้อมูล/เครื่องมือ	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
	4. การแก้ปัญหาและอุปสรรค (Act) - การนำผลการประเมินไปปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น	- ผู้บริหาร สถานศึกษาและ ครูผู้สอน	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
4. ประเมินผลผลิต	1. การประเมินผลที่เกิดขึ้นจากโครงการตามวัตถุประสงค์ของโครงการและความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง 1.1 ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ 1.2 ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถาน ประกอบการ	- แบบสอบถาม - แบบสัมภาษณ์	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1
5. ประเมินผลกระทบ	1. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. รางวัลต่าง ๆ ที่ได้รับของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และสถานศึกษา	- ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียน	- แบบสอบถาม	\bar{X} , S.D.	$\bar{X} \geq 3.50$ S.D. ≤ 1

รายละเอียดของการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การประเมินด้านบริบท เป็นการตรวจสอบประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมกับบริบท นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและของสถานศึกษา

1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อันที่จะทำให้โครงการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ สำหรับการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร วัสดุ/อุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณ

1.3 การประเมินกระบวนการ เป็นการตรวจสอบประเมินของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับการประเมินโครงการครั้งนี้ เป็นการตรวจสอบกระบวนการวางแผนดำเนินงาน การดำเนินการจัดกิจกรรมของโครงการ การติดตามประเมินผล การแก้ปัญหาและอุปสรรค

1.4 การประเมินผลผลิต เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ และประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจในผลของการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.5 การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนา

คุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลังสิ้นสุดโครงการแล้ว ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ

2. การสัมภาษณ์ผลการประเมินโครงการเพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลจากแบบสอบถาม และเสริมข้อมูลเชิงประจักษ์ให้ชัดเจนขึ้น โดยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ

1.2 ขั้นตอนการประเมินโครงการ

ผู้ประเมินดำเนินการประเมินโครงการ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของการประเมินโครงการ คือ ประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามรูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (CIPPI Model) โดยบูรณาการแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547) และวิโรจน์ สารรัตนะ (2553) ซึ่งพัฒนามาจากรูปแบบชิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) ที่ประเมินในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบของโครงการ

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รูปแบบการประเมินโครงการ และการประเมินโครงการ

3. กำหนดโครงสร้างของการประเมิน โดยแสดงสิ่งที่จะศึกษาหรือตัวแปร แหล่งข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์ที่ใช้การประเมิน โดยใช้รูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปปี้ (CIPPI Model) เป็นกรอบการประเมิน

4. กำหนดขอบเขตและหัวข้อการประเมิน โดยกำหนดมิติที่ประเมิน ข้อคำถาม และผู้ให้ข้อมูล ตามความเหมาะสม

5. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามโครงสร้างของการประเมิน ที่กำหนดไว้แล้วมาขยายรายละเอียดของข้อคำถามตามมิติที่ประเมิน และสิ่งที่ประเมิน

6. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

8. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง

9. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย เพื่อยืนยันข้อมูลจากแบบสอบถาม และเพื่อเสริมข้อมูลให้ชัดเจนขึ้น

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้เรียน ของวิทยาลัยสารพัดช่าง น่านปีการศึกษา 2558 มีดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 54 คน

1.2 ผู้เรียน จำนวน 917 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้เรียน ของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ปีการศึกษา 2558 ชุมชนและสถานประกอบการ โดยกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้เรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-43) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ส่วนกลุ่มตัวอย่างของชุมชนและสถานประกอบการ ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 1) ต้องเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในโครงการนี้ 2) ต้องอยู่ในชุมชนหรือสถานประกอบการที่มีผู้เรียนไปฝึกงาน และ 3) ยินยอมให้ความร่วมมือให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมิน ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 48 คน

2.2 ผู้เรียน จำนวน 270 คน

2.3 ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 50 คน

3. กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชนและสถานประกอบการ โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่ร่วมดำเนินงานภายใต้กิจกรรมของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2 ผู้เรียน จำนวน 10 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ที่ร่วมดำเนินงานกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.3 ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติ คือ เป็นตัวแทนของชุมชนหรือสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินงานกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและยินดีให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมิน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่างและกลุ่ม เป้าหมายแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นที่ประเมิน
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน	ด้านบริบท (Context) ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นที่ประเมิน
	<p>ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)</p> <p>ความพร้อมของบุคลากร ความพร้อมของอาคารสถานที่ ความเพียงพอของงบประมาณ วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีของการดำเนินการ</p> <p>ด้านกระบวนการ (Process)</p> <p>การมีส่วนร่วมในการวางแผนงานกิจกรรมภายใต้ โครงการ และการนิเทศติดตามการทำงานของผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระหว่างการดำเนินโครงการ</p> <p>ด้านผลผลิต (Product)</p> <p>ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้เรียน รวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ</p> <p>ด้านผลกระทบ (Impact)</p> <p>คุณภาพผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ</p>
2. ผู้เรียน	<p>ด้านบริบท (Context)</p> <p>ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความรู้และทักษะ จากเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการ</p> <p>ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input)</p> <p>ความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ ความพร้อมของอาคารสถานที่ และความเหมาะสม ความพร้อมของวัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคโนโลยีสารสนเทศ</p>

ตารางที่ 3 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่าง	ประเด็นที่ประเมิน
	<p>ด้านกระบวนการ (Process)</p> <p>การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผน และการประเมินผล</p> <p>ด้านผลผลิต (Product)</p> <p>ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการนี้ ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากชุมชน และการฝึกงานในสถานประกอบการ และความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการ</p>
3. ชุมชนและสถานประกอบการ	<p>ด้านผลผลิต (Product)</p> <p>ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการย่อยต่าง ๆ ทั้ง 3 โครงการ ภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานกิจกรรมภายใต้โครงการ</p> <p>ด้านผลกระทบ (Impact)</p> <p>คุณภาพผู้เรียนที่เป็นผลสืบเนื่องหลังจากเสร็จสิ้นโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา</p>

ตารางที่ 4 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยแบบสัมภาษณ์

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นที่สัมภาษณ์
1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน	ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต
2. ผู้เรียน	ความคิดเห็นด้านผลผลิต ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ชุมชนและสถานประกอบการ	ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตและด้านผลกระทบ

รายละเอียดของเครื่องมือแต่ละชนิด

รายละเอียดของเครื่องมือแต่ละชนิด มีดังนี้

1. แบบสอบถาม ใช้สำหรับประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) โดยการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ จำนวน 9 ฉบับ ดังนี้

1.1 การประเมินบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ มีแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

- 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
 - 2) แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน
- 1.2 การประเมินด้านกระบวนการ มีแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้
- 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
 - 2) แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน
- 1.3 การประเมินด้านผลผลิต มีแบบสอบถาม จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้
- 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
 - 2) แบบสอบถามสำหรับผู้เรียน
 - 3) แบบสอบถามสำหรับชุมชนและสถานประกอบการ
- 1.4 การประเมินด้านผลกระทบ (คุณภาพผู้เรียน) มีแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้
- 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
 - 2) แบบสอบถามสำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

รายละเอียดของแบบสอบถามแต่ละฉบับ มีดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับบริบท และปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ ความพร้อมของบุคลากร สถานที่ วัสดุ/อุปกรณ์ และงบประมาณ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความพร้อมของสถานที่ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการดำเนินงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. การประเมินด้านกระบวนการ

ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการของโครงการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงานกิจกรรมภายใต้โครงการ การติดตามและประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 4 สำหรับผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการของโครงการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. การประเมินด้านผลผลิต

ฉบับที่ 5 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 6 สำหรับผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 7 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คำถาม

เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้น ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การประเมินด้านผลกระทบ

ฉบับที่ 8 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 9 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ ได้แก่ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ชุมชนและสถานประกอบการ

ซึ่งแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการและผลที่เกิดขึ้นของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นว่า โครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด ท่านประทับใจในโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์ชุมชนและสถานประกอบการ โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการและผลที่เกิดขึ้นของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. การสร้างแบบสอบถาม ผู้ประเมินสร้างแบบสอบถาม จำนวน 9 ฉบับ โดยแต่ละฉบับมีขั้นตอนการสร้าง ดังรายละเอียด ดังนี้

1) ศึกษาวัตถุประสงค์ในการประเมิน

2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การประเมินโครงการ และรูปแบบการประเมินโครงการ

3) กำหนดโครงสร้างของการประเมิน โดยแสดงถึงสิ่งที่จะศึกษา แหล่งข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ จำแนกตามโครงสร้างของการประเมินตามรูปแบบของแบบการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบ

4) กำหนดขอบเขตและประเด็นการประเมิน สร้างแบบสอบถามตามโครงสร้างของการประเมินที่กำหนดไว้ แล้วขยายรายละเอียดของข้อความตามมิติที่ประเมิน สิ่งที่ประเมิน และกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นประเด็นในการสร้างแบบสอบถาม

ต่อจากนั้นผู้ประเมินนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารสถานศึกษา หรือด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้านความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ครอบคลุม และความครบถ้วนของรายการที่ถามในสิ่งที่ต้องการจะวัด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) รศ.ดร.คมสัน อำนวยสิทธิ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ล้านนา น่าน จังหวัดน่าน
- 2) รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน
สมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ
- 3) ผศ.ดร.นพคุณ ชูทัน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร
- 4) ดร.สงวน หอกคำ ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3
จังหวัดพิษณุโลก
- 5) ดร.ดิเรก สุวรรณฤทธิ์ ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ จังหวัด
เพชรบูรณ์

จากนั้นนำผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามมาคำนวณหาค่า IOC (Index of Objective Congruence) โดยใช้เกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ต้องการ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 71) ซึ่งรายการคำถามในแบบสอบถามทุกฉบับใช้ได้ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 แต่มีคำถามบางข้อต้องปรับปรุงด้านสำนวนภาษา ผู้ประเมินได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามแต่ละฉบับไปทดลองใช้เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1) แบบสอบถามฉบับที่ 1 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.940

2) แบบสอบถามฉบับที่ 2 นำไปทดลองใช้กับผู้เรียน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.907

3) แบบสอบถามฉบับที่ 3 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.882

4) แบบสอบถามฉบับที่ 4 นำไปทดลองใช้กับผู้เรียน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.912

5) แบบสอบถามฉบับที่ 5 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.876

6) แบบสอบถามฉบับที่ 6 นำไปทดลองใช้กับผู้เรียน ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่า

ความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.850

7) แบบสอบถามฉบับที่ 7 นำไปทดลองใช้กับชุมชนและสถานประกอบการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.841

8) แบบสอบถามฉบับที่ 8 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างแพร่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.923

9) แบบสอบถามฉบับที่ 9 นำไปทดลองใช้กับชุมชนและสถานประกอบการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-117) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.890

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 กำหนดขอบเขตและประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและผลกระทบ

2.3 สร้างแบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

- 1) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 1 ฉบับ
- 2) แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เรียน จำนวน 1 ฉบับ

3) แบบสัมภาษณ์สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 1 ฉบับ

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ฉบับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสมของข้อความ และความถูกต้องชัดเจนของ ภาษา พร้อมทั้งระบุข้อบกพร่องของแต่ละข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มีดังนี้

1) รศ.ดร.คมสัน อำนวยสิทธิ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา น่าน จังหวัดน่าน

2) รศ.ดร.พรพิพัฒน์ เพิ่มผล คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้าน สมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ

3) ผศ.ดร.นพคุณ ชูทัน คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

4) ดร.สงวน หอกคำ ผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 จังหวัดพิษณุโลก

5) ดร.ดิเรก สุวรรณฤทธิ์ ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ จังหวัด เพชรบูรณ์

2.5 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบสัมภาษณ์ และความถูกต้องของการใช้ภาษา พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.6 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดระยะเวลาในการ ประเมินเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2558 ใช้ แบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ฉบับที่ 2 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน เป็นผู้ตอบ

ระยะที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 - 15 มีนาคม 2559 ใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 3 ฉบับที่ 4 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และผู้เรียนเป็นผู้ตอบ

ระยะที่ 3 ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ ระหว่างวันที่ 16 มีนาคม 2559 – 31 พฤษภาคม 2559 ใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 5 - 7 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นผู้ตอบ และฉบับที่ 8 -9 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ชุมชน และสถานประกอบการ เป็นผู้ตอบ

หลังจากนั้น ผู้ประเมินได้ใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ระหว่างวันที่ 1 – 30 มิถุนายน 2559

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง
2. แบบสอบถาม สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ ผู้ประเมินแจกแบบสอบถามตามบริบทของกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้งานโครงการ
3. ผู้ประเมินติดตาม และรวบรวมแบบสอบถามที่เป็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วนำมาตรวจสอบความครบถ้วน ถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดทำข้อมูล

ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นำข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมาจัดกระทำ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด แล้วคัดเลือกเฉพาะที่มีความสมบูรณ์ ซึ่งพบว่ามี ความสมบูรณ์ ร้อยละ 100
2. กำหนดเกณฑ์ระดับความคิดเห็น หรือความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยการกำหนดเกณฑ์การประเมินความคิดเห็น 5 ระดับ ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2553: 69) มีความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณค่าของโครงการโดยรวม ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ของ รัตน์ บัวสนธ์ (2552: 71) กำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ถือว่าผลการประเมิน ผ่าน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

1. ด้านบริบท ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ผลการประเมิน ผ่าน

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ผลการประเมิน ผ่าน

3. ด้านกระบวนการ ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ผลการประเมิน ผ่าน

4. ด้านผลผลิต

4.1 ผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
ผลการประเมิน ผ่าน

4.2 ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
ผลการประเมิน ผ่าน

5. ด้านผลกระทบ

4.1 คุณภาพผู้เรียน ใช้เกณฑ์การประเมิน ค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป
ผลการประเมิน ผ่าน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้เกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 70 ขึ้นไป
ผลการประเมินผ่าน

4.3 รางวัลที่ได้รับ ใช้เกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80 ขึ้นไป
ผลการประเมินผ่าน

5. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการจากแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาจัดระบบ ลงรหัส และทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นจากการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ในการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ค่าร้อยละ

2. ค่าเฉลี่ย \bar{X} โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 34-35)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$ = แทนผลรวมทั้งหมดของข้อมูล

n = แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 60-61)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n	=	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	=	ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
$(\sum X)^2$	=	ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง

4. ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้ (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2554: 141-142)

$$\text{IOC หรือ CVI} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความตรงตามเนื้อหา

$\sum R$ แทน คะแนนรวมที่ผู้เชี่ยวชาญทุกคนให้

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้
+1 หมายถึง แนใจว่าจุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาหรือแบบสอบถามนั้น
สอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แนใจว่าจุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาหรือแบบสอบถามนั้น
สอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 หมายถึง แนใจว่าจุดประสงค์ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาหรือแบบสอบถามนั้นไม่
สอดคล้องกับจุดประสงค์

5. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 117)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลได้แก่ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการประเมินโครงการพัฒนา และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินได้วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์แบบประเมิน สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ โดยแบ่งผลการประเมิน ดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ประเมิน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประเมินขอเสนอเป็น 2 ตอน ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินขอเสนอตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง
2. การประเมินโดยใช้รูปแบบซีพีพี (CIPPI Model) ใน 5 ด้าน ได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต และการประเมินผลกระทบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประเมินได้นำแบบสอบถามจำนวน 9 ฉบับ ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์สถานภาพโดยค่าสถิติพื้นฐาน แยกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน (n=48)		
1. เพศ		
ชาย	27	56.25
หญิง	21	43.75
รวม	48	100
2. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	39	81.25
ปริญญาโท	9	18.75
ปริญญาเอก	-	-
รวม	48	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	13	27.08
ตั้งแต่ 10 – 19 ปี	15	31.25
ตั้งแต่ 20 – 29 ปี	11	22.92
30 ปีขึ้นไป	9	18.75
รวม	48	100
ผู้เรียน (n=270)		
1. เพศ		
ชาย	154	57.04
หญิง	116	42.96
รวม	270	100
2. กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น		
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	62	23.05
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทวิศึกษา)	19	6.69
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	27	10.04
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. ทวิภาคี)	23	8.55
หลักสูตรระยะสั้น	139	51.67
รวม	270	100
ชุมชนและสถานประกอบการ (n=50)		
1. เพศ		
ชาย	27	54.00
หญิง	23	46.00
รวม	50	100

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	10.00
ปริญญาตรี	37	74.00
สูงกว่าปริญญาตรี	8	16.00
รวม	50	100
3. ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้		
ประเภทบุคคล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น	11	22.00
ประเภทกลุ่มบุคคล เช่น ตัวแทนชุมชน ตัวแทนสถานประกอบการ	39	78.00
รวม	50	100

จากตารางที่ 5 ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 56.25) วุฒิการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 81.25) และมีประสบการณ์การทำงาน 10-19 ปี (ร้อยละ 31.25) ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 57.04) และส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนหลักสูตรระยะสั้น (ร้อยละ 51.67) ชุมชนและสถานประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 54.00) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 74.00) และส่วนใหญ่เป็นตัวแทนจากชุมชนและสถานประกอบการ (ร้อยละ 78.00)

2. ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รายละเอียดนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 ผลการประเมินบริบท ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 6 – 7 ตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านบริบทของโครงการ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ	4.11	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะจำเป็นจากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ	4.18	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ต้องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ	4.05	0.86	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	ต้องการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ	4.43	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.30	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการทางด้านทรัพยากรการศึกษา	3.64	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์	4.10	0.27	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	วัตถุประสงค์โครงการมีความเป็นไปได้	4.39	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	วัตถุประสงค์มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน	4.23	0.85	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
8.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	3.95	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ	4.11	0.44	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551	3.77	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา	3.73	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความ ต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ นักเรียนนักศึกษา	4.48	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
13.	วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรม ที่กำหนดภายใต้โครงการ	4.18	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของ โครงการ	4.24	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
14.	วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ พัฒนาด้านความรู้และทักษะ จากเครือข่าย บุคคล ชุมชน สถานประกอบการและ องค์กรต่าง ๆ	4.41	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
15.	วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือจากชุมชนและสถาน ประกอบการ เพื่อการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	4.11	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
16.	วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์ กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถาน ประกอบการและองค์กรต่างๆ ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.20	0.85	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.15	0.29	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในประเด็น
การประเมินบริบทของโครงการตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.29) เมื่อ
พิจารณารายด้าน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.51) รองลงมาเป็น ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.48) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสอดคล้องของ
วัตถุประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27)

พิจารณารายด้าน รายการความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ พบว่า รายการที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.43$,
S.D. = 0.66) รองลงมา คือ ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการ
และองค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.76) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
คือ ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X} =$
3.64, S.D. = 0.48)

ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนนักศึกษา ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์โครงการมีความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.75)

ส่วนด้านความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านความรู้และทักษะ จากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.85) และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.81) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านบริบทของโครงการ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	ความต้องการจำเป็นของโครงการ					
1.	ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะ จำเป็นจากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถาน ประกอบการและองค์กรต่าง ๆ	3.77	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ต้องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการให้มี ประสิทธิภาพ	4.46	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	ต้องการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับ ชุมชนและสถานประกอบการ	4.49	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
4.	ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่าย บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ และ องค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.44	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถาน ประกอบการทางด้านทรัพยากรทาง การศึกษา	4.55	0.52	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.34	0.34	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ในประเด็นการประเมินบริบทของ
โครงการตามตัวชี้วัด ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$,
S.D. = 0.34) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ
ทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.52) รองลงมาเป็นต้องการ
พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58)
รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะจำเป็นจากเครือข่ายบุคคล
ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.71) ซึ่งทุก
รายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับ
ชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 8 – 9 ตามลำดับ
ต่อไปนี้

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	ความพร้อมของบุคลากร	4.12	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชน และสถานประกอบการ	4.09	0.60	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ	4.39	0.57	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	ความร่วมมือและการประสานงานในการ ดำเนินงานของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ	3.91	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ความพร้อมของอาคารสถานที่	4.07	0.41	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมใน การจัดกิจกรรมตามโครงการ	4.39	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความ พร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ	3.77	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ความเหมาะสมของงบประมาณ	4.21	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เพียงพอกับความต้องการ	4.18	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ จากชุมชนและสถานประกอบการ	4.05	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	งบประมาณมีความเหมาะสมกับกิจกรรม ภายใตโครงการ	4.43	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์	3.96	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี สารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับ ความต้องการ	4.30	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุน การจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ มีความ เพียงพอกับความต้องการ	3.64	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.09	0.29	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในประเด็นการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการตามตัวชี้วัด ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.29) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.62) รองลงมาเป็น ความพร้อมของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.42) และความพร้อมของอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.41) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.49)

เมื่อพิจารณาด้านความพร้อมของบุคลากร พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.57) รองลงมา คือ ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชนและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.60)

ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.42)

ด้านความเหมาะสมของงบประมาณ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณมีความเหมาะสมกับกิจกรรมภายใต้โครงการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการเพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.89)

ด้านความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.76) รองลงมา คือ วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ มีความเพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.48) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	ความพร้อมของอาคารสถานที่	4.07	0.47	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ	3.99	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ	4.16	0.45	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์	3.77	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการ	3.78	0.41	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมของโครงการ มีความเพียงพอกับความต้องการ	3.78	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	มาก
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.92	0.33	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนในประเด็นการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการตามตัวชี้วัด ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.33) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมของอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.47) รองลงมาเป็น ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.49)

เมื่อพิจารณาด้านอาคารสถานที่ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.77)

ส่วนความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัสดุ/อุปกรณ์เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมของโครงการ มีความเพียงพอกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.41) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ ของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 10 – 11 ตามลำดับต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านกระบวนการ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	การวางแผน	4.02	0.45	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน	3.82	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.34	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
3.	มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรม ต่างๆ อย่างเป็นระบบ	3.91	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	การดำเนินการ	4.14	0.43	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตาม ปฏิทินปฏิบัติงาน	4.39	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	มีการประสานงานและขอความร่วมมือ ระหว่างผู้รับผิดชอบ	3.77	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษา เกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตาม กิจกรรมของโครงการ	4.18	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการ ดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ	4.23	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	การติดตามและประเมินผล	4.17	0.41	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ	4.43	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	มีการประชุมวางแผนติดตามและประเมินผล ตามกิจกรรมของโครงการ	4.30	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม	3.64	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11.	มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	4.39	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	มีการสรุป และรายงานการจัดกิจกรรม	4.14	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	การปรับปรุงและแก้ไข	3.89	0.33	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
13.	มีการนำเอาปัญหาและอุปสรรคจากการ ติดตามผลการดำเนินโครงการเข้าที่ประชุม เพื่อหาทางแก้ไข	3.95	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
14.	มีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อหาทาง แก้ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการ	4.11	0.44	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
15.	มีการดำเนินการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้ สอดคล้อง เหมาะสมกับ	3.77	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
16.	จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการ แก้ปัญหาและอุปสรรคให้ทุกฝ่ายที่มีส่วน เกี่ยวข้องได้รับทราบ	3.73	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.05	0.24	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ใน
ประเด็นการประเมินกระบวนการตามตัวชี้วัด ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$,
S.D. = 0.24) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$,
S.D. = 0.41) รองลงมาเป็น การดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.43) รายการที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.33)

เมื่อพิจารณาด้านการวางแผน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดบทบาท
หน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ มีการจัดทำแผนการ
ดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.77)

ด้านการดำเนินการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไป
ตามปฏิทินปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.72) รองลงมา คือ จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่
เอื้อต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.80)

ด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.66) รองลงมา
คือ มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81)

ด้านการปรับปรุงแก้ไข พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อหาทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.44) รองลงมา คือ มีการดำเนินการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้สอดคล้อง เหมาะสมกับกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.42) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านกระบวนการ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	การวางแผน	4.21	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน	4.24	0.85	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.41	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.01	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	การดำเนินการ	3.90	0.39	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน	4.18	0.45	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ	3.80	0.40	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ	3.75	0.73	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	การติดตามและประเมินผล	4.41	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ	4.44	0.63	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
8.	มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม	4.48	0.59	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม	4.42	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	มีการสรุป และรายงานการจัดกิจกรรม	4.33	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.18	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ในประเด็นการประเมินกระบวนการตามตัวชี้วัด ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.23) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.23) รองลงมาเป็น การวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.51) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.39)

เมื่อพิจารณาด้านการวางแผน พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.85)

ด้านการดำเนินการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.45) รองลงมา คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.40)

ส่วนด้านการติดตามและประเมินผล พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.59) รองลงมา คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.63) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.4 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 12 – 17 ตามลำดับ ต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุด
โครงการ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลผลิต

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ	4.17	0.51	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.34	0.91	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของสถาน ประกอบการและตลาดแรงงาน	4.14	0.85	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความ หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ	4.18	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความ เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติการจัดการเรียน การสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ	4.48	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการ เรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ พัฒนาขึ้น	3.77	0.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ชุมชน และสถานประกอบการ มี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่ายกับ สถานศึกษา	4.16	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.08	0.35	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะจากการได้เข้า ฝึกอบรมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	4.34	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากปราชญ์ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับ รายวิชาอื่นได้	4.20	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	ผู้เรียนได้นำแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจาก ชุมชนมาบูรณาการกับการเรียนและใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.07	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการ เรียนรู้กับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.91	0.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11.	ผู้เรียนนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการและต่อยอดได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	3.90	0.82	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	โครงการนี้สอดคล้องตามการฝึกงานของ ผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	3.41	0.32	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการ ปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งได้รับจาก การฝึกงานในสถานการณืจริง	4.43	0.62	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
13.	ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ใน การทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ	3.95	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
14.	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและ ข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่าง ถูกต้อง เหมาะสม	4.41	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
15.	เกิดการพัฒนาคือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ	4.43	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
16.	เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น	4.27	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.89	0.29	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านผลผลิต ใน
ประเด็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$,
S.D. = 0.29) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและ
สถานประกอบการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.17$, S.D.= 0.51) รองลงมา คือ โครงการร่วมกับ
ปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} =$
4.08, S.D. = 0.35) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบ
ทวิภาคีในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.32)

เมื่อพิจารณาด้านโครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถาน
ประกอบการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้
ในการนำไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.66)
รองลงมา คือ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.34$,
S.D. = 0.91)

โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะจากการได้เข้าฝึกอบรมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.80) รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.66)

โครงการนี้สอดคล้องตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งได้รับการฝึกงานในสถานการณจริง ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.62) และเกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.49)

2) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
1.	การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผนดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.18	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	4.16	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม	4.43	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม	4.30	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
5.	เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความ เป็นมิตร	3.64	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการ ดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียทราบ	4.39	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความรู้และ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น	4.09	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	สถานศึกษามีหลักสูตรด้านทักษะวิชาชีพที่มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	3.95	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	โครงการหรือกิจกรรมตรงกับความต้องการ ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียน	4.11	0.44	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนิน โครงการ หรือกิจกรรม	4.09	0.56	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.13	0.33	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้าน
ผลิต ในประเด็นความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ ตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D.
= 0.33) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วน
เสียมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.66) รองลงมา คือ
ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ทราบ ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.76) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

3) ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านผลผลิต

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ	4.15	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
1.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.26	0.87	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของสถาน ประกอบการและตลาดแรงงาน	4.29	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความ หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ	4.26	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการ เรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ พัฒนาขึ้น	4.30	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้เรียนมีทักษะด้านการปฏิบัติตามหลักสูตร วิชาชีพพระยะสันที่เลือกเรียนสอดคล้องกับ สาขาวิชาชีพ	3.67	0.47	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.20	0.36	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้เรียนได้เข้าฝึกรอบรู้และทักษะด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน	4.24	0.87	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชน	4.39	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้	3.97	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือกับ สถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญา จากปราชญ์ชุมชน	4.19	0.47	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของ ผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	4.19	0.37	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการ ปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียนซึ่งได้รับจาก การฝึกในสถานการณจริง	3.80	0.40	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11.	ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ใน การทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ	3.77	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนด ของสถานประกอบการได้เหมาะสม	4.46	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
13.	เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ	4.49	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
14.	เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น	4.44	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.18	0.25	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านผลผลิต ในประเด็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.25) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.36) รองลงมา คือ โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.37) และโครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีธรรมสุนทรร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.42)

เมื่อพิจารณาด้านโครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีธรรมสุนทรร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีธรรมสุนทรที่พัฒนาขึ้น ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ หลักสูตรวิชาชีพพระยาศรีธรรมสุนทรที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.88)

โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.75) รองลงมา คือ ผู้เรียนได้เข้าฝึกอบรบความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.87)

โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถาน

ประกอบการ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.58) รองลงมา คือ ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้เหมาะสม ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61)

4) ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อผลผลิตของโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
1.	การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผนดำเนินงานของผู้เรียน	4.23	0.79	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	4.38	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม	4.12	0.78	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม	4.48	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร	4.41	0.58	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ	4.00	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น	4.28	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลายยืดหยุ่น ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	3.73	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อผลผลิตของโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
9.	กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการนี้ตรงกับ ความต้องการของผู้เรียน	3.80	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้โครงการ	4.21	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	0.23	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนด้านผลผลิต ในประเด็นความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ ตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.58) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.69) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

5) ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านผลผลิตที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านผลผลิต

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	โครงการพัฒนาและฝึกอบรมหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถาน ประกอบการ	4.04	0.32	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
1.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.20	0.49	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของสถาน ประกอบการและตลาดแรงงาน	3.80	0.40	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความ หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ	3.76	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความ เป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ	4.46	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการ เรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ พัฒนาขึ้น	3.56	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทำ ให้สถานศึกษา ชุมชนและสถานประกอบการ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่าย	4.48	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.07	0.29	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้เรียนได้เข้าฝึกอบรมความรู้และทักษะด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน	4.02	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นของชุมชน	3.62	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
9.	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้	4.12	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	มีเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.36	0.69	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
11.	เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชุมชน	4.24	0.82	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของ ผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ	4.10	0.41	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ หลักการต่าง ๆ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียนซึ่งได้รับจากการฝึกในสถานการณจริง	4.26	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
13.	ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ	3.66	0.47	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
14.	ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการเป็นอย่างดี	4.22	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
15.	เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ	4.40	0.78	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
16.	เกิดการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น	3.98	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.07	0.21	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียน ด้านผลผลิต ในประเด็นการประเมินผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ ตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.21) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.41) รองลงมา คือ โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.29) และโครงการพัฒนาและฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.32)

เมื่อพิจารณาด้านโครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทำให้สถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่าย ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.67) รองลงมา คือ หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61)

โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.69) รองลงมา คือ เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชุมชน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.82)

โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.78) รองลงมา คือ ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ หลักการต่าง ๆ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียนซึ่งได้รับจากการฝึกในสถานการณ์จริง ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.72)

6) ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของชุมชน และสถานประกอบการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
1.	การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผนดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.62	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม	3.72	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม	4.24	0.82	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม	3.66	0.68	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร	3.42	0.53	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ	3.96	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ชุมชนและสถานประกอบการมีความรู้และประสบการณ์ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	3.54	0.64	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	บุคลากรของชุมชนและสถานประกอบการมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	3.98	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	โครงการหรือกิจกรรมตรงกับความต้องการของชุมชน สถานประกอบการ และผู้เรียน	3.70	0.88	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	ความพึงพอใจของชุมชน และสถานประกอบการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
10.	ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนิน โครงการ หรือกิจกรรม	4.12	0.55	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	3.79	0.21	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เรียนด้านผลผลิต ในประเด็นความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.21) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.82) รองลงมา คือผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.05) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.53) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.5 ผลการประเมินด้านผลกระทบของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 18 – 19 ตามลำดับ ต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลกระทบของโครงการ

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลกระทบ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
	คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน					
1.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามชั้นปี	4.09	0.60	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
2.	ผู้เรียนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนรู้	3.82	0.75	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	ผู้เรียนสามารถประยุกต์หลักการทาง วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหา ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างเป็นระบบ	3.91	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การ อ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ	4.39	0.72	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้เรียนมีความสามารถใช้ความรู้และ เทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและ ปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	3.77	0.42	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมี มนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.18	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
7.	ผู้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	3.77	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
8.	ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ	4.43	0.66	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
9.	ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ผ่านการประเมินมาตรฐาน วิชาชีพ	4.30	0.76	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
10.	ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำในสถาน ประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระและ ศึกษาต่อภายใน 1 ปี	3.64	0.48	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
11.	สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.39	0.81	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
12.	ผู้เรียนสามารถวางแผนธุรกิจ ประกอบอาชีพ และมีรายได้ระหว่างเรียน	3.66	0.74	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.02	0.26	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ด้านผลกระทบ ตามตัวชี้วัดเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.26) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.66) รองลงมา คือ ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.39$, S.D.= 0.72) และสถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.81) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.48) โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2) ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านผลการประเมินผลกระทบบของโครงการ

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ด้านผลกระทบ

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน					
1.	ผู้เรียนสามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างเป็นระบบ	3.76	0.71	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2.	ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ	4.46	0.61	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3.	ผู้เรียนมีความสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม	3.74	0.89	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4.	ผู้เรียนมีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะจากการฝึกงานในชุมชนและสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสม	4.48	0.67	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5.	ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.84	0.86	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
6.	ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระหรือศึกษาต่อภายใน 1 ปี	3.64	0.80	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
7.	ชุมชน/สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จ การศึกษา	4.12	0.77	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
	ค่าเฉลี่ยรวม	4.00	0.33	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับความคิดเห็นของชุมชนและสถานประกอบการ ในประเด็น
การประเมินผลกระทบของโครงการ ตามตัวชี้วัด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.33)
รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะจากการฝึกงานใน
ชุมชนและสถานประกอบการได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.67) รองลงมา
คือ ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและ
ภาษา ต่างประเทศ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) และชุมชน/สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.77)

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 20 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบของโครงการ ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ
ผู้เรียนวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ปีการศึกษา 2559

ระดับชั้น	คิดเป็นร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน	ผลการประเมิน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 1	79.79	\geq ร้อยละ 70	ผ่าน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2	83.15	\geq ร้อยละ 70	ผ่าน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3	79.33	\geq ร้อยละ 70	ผ่าน

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ระดับชั้น	คิดเป็นร้อยละ	เกณฑ์ผ่าน	ผลการประเมิน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 1	82.48	≥ ร้อยละ 70	ผ่าน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 2	81.44	≥ ร้อยละ 70	ผ่าน
เฉลี่ยรวม	81.24	≥ ร้อยละ 70	ผ่าน

ที่มา: งานวัดผลวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2559)

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลผลิตของโครงการ ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2559 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 81.24 เมื่อพิจารณารายชั้นปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 79.33-83.15 ชั้นที่คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 2 ร้อยละ 83.15 รองลงมาเป็น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีที่ 1 ร้อยละ 82.48 และต่ำสุด คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3 ร้อยละ 79.33 ทุกระดับชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 70.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด

4) รางวัลที่ได้รับจากผลกระทบของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 21 จำนวนรางวัลที่ได้รับจากผลกระทบของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ลำดับ	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานผู้มอบ	วันที่ได้รับ	รองรอย/ หลักฐาน
1	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: สบู่กาแฟทองคำ ในใยบัว	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ลำดับ	รางวัลที่ได้รับ	หน่วยงานผู้มอบ	วันที่ได้รับ	รองรอย/ หลักฐาน
2	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: Fan 3 in 1	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
3	- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ของ การประกวดสิ่งประดิษฐ์ของ คนรุ่นใหม่ระดับจังหวัด ผลงาน: อุปกรณ์ช่วยจักเส้นแหง	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
4	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: หมวกกันน็อค อัจฉริยะ	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
5	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: กล้องติดตามป้องกัน การสูญหายของรถจักรยานยนต์	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
6	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: แอปพลิเคชันแจ้ง ซ่อมคอมพิวเตอร์นอกสถานที่	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
7	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: อุปกรณ์แสดงผลการ สอบใบขับขี่ภาคปฏิบัติ	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
8	- รางวัลชนะเลิศ ของการประกวด สิ่งประดิษฐ์ของคนรุ่นใหม่ระดับ จังหวัด ผลงาน: Smart Farm (เกษตรอัจฉริยะ)	อาชีวศึกษาจังหวัดน่าน	1 พ.ย. 2559	เกียรติบัตร
รวมรางวัลที่ได้รับ 8 รางวัล จากการกำหนดเกณฑ์ 10 รางวัล คิดเป็นร้อยละ 80				

จากตารางที่ 21 แสดงว่า รางวัลที่ได้รับจากผลกระทบหรือผลสืบเนื่องจากการดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.6 สรุปผลการประเมินโครงการด้วยแบบสอบถาม โดยภาพรวมทั้งโครงการ

สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมทั้งโครงการจากผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ผลการวัด	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
ด้านบริหาร				
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน				
1. ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ	$\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.48$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์	$\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.27$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ	$\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.51$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ผู้เรียน				
1. ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ	$\bar{X} = 4.34, S.D. = 0.34$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
สรุปภาพรวมด้านบริหาร				
1. ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ	$\bar{X} = 4.22, S.D. = 0.31$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์	$\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.27$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ	$\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.51$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.23$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ผลการวัด	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
ด้านปัจจัยเบื้องต้น				
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน				
1. ความพร้อมของบุคลากร	$\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.42$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพร้อมของอาคารสถานที่	$\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.41$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของงบประมาณ	$\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.62$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์	$\bar{X} = 4.96, S.D. = 0.49$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ผู้เรียน				
1. ความพร้อมของสถานที่	$\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.47$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์	$\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.49$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
สรุปภาพรวมด้านปัจจัยเบื้องต้น				
1. ความพร้อมของบุคลากร	$\bar{X} = 4.12, S.D. = 0.42$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพร้อมของอาคารสถานที่	$\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.33$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ความเหมาะสมของงบประมาณ	$\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.62$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์	$\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.39$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.27$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ด้านกระบวนการ				
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน				
1. การวางแผน (Plan)	$\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.45$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. การดำเนินการ (Do)	$\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.43$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. การติดตามและประเมินผล (Check)	$\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.41$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. การปรับปรุงแก้ไข (Act)	$\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.33$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ผู้เรียน				
1. การวางแผน (Plan)	$\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.51$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. การดำเนินการ (Do)	$\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.39$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. การติดตามและประเมินผล (Check)	$\bar{X} = 4.41, S.D. = 0.23$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ผลการวัด	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
สรุปภาพรวมด้านกระบวนการ				
1. การวางแผน (Plan)	$\bar{X} = 4.16, S.D. = 0.27$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. การดำเนินการ (Do)	$\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.35$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. การประเมินผล (Check)	$\bar{X} = 4.31, S.D. = 0.29$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. การปรับปรุงแก้ไข (Act)	$\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.33$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.24$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ด้านผลผลิต				
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน				
1. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	$\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.29$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	$\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.33$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ผู้เรียน				
1. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	$\bar{X} = 4.18, S.D. = 0.25$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	$\bar{X} = 3.76, S.D. = 0.23$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ชุมชนและสถานประกอบการ				
1. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	$\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.21$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	$\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.21$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

รายการประเมิน/ตัวชี้วัด	ผลการวัด	ระดับ ความ คิดเห็น	เกณฑ์การ ประเมิน	ผลการ ประเมิน
สรุปภาพรวมด้านผลผลิต				
1. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	$\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.24$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ	$\bar{X} = 3.89, S.D. = 0.26$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.22$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ด้านผลกระทบ				
ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน				
- คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน	$\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.26$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
ชุมชนและสถานประกอบการ				
- คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน	$\bar{X} = 4.00, S.D. = 0.33$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
สรุปภาพรวมด้านผลกระทบ				
- คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน	$\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.21$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.21$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
สรุปภาพรวมทั้งโครงการจากแบบสอบถาม				
1. ด้านบริบท	$\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.23$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.27$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
3. ด้านกระบวนการ	$\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.24$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
4. ด้านผลผลิต	$\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.22$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
5. ด้านผลกระทบ	$\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.21$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน
รวม	$\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.18$	มาก	$\bar{X} \geq 3.50$	ผ่าน

จากตารางที่ 22 สรุปผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากแบบสอบถามพบว่า ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$

4.06, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.23) 2) ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.24) 3) ด้านปัจจัยเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.27) 4) ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.21) และ 5) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณารายประเด็นและตัวชี้วัด พบว่า

ผลการประเมินบริบทของโครงการ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.31) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากร ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.42) และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.39) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.24) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.29) รองลงมาเป็น การวางแผน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.27) รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.33) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ผลการประเมินผลผลิต พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.22) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.24) รองลงมา คือ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.26) ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.21) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

2.7 ผลการสัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ ดำเนินการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน 2559 ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

2.7.1 ด้านบริบทของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อมูลที่ผู้ประเมินนำเสนอจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ต้องการให้วิทยาลัยจัดโครงการในลักษณะนี้อย่างต่อเนื่องและหลากหลายรูปแบบ ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ต้องให้มีการเน้นการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์โดยตรงกับผู้เรียนและโครงการนี้มีวัตถุประสงค์ของโครงการที่เหมาะสมต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ชุมชนและสถานประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการ และพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

2.7.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้นโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อมูลที่ผู้ประเมินนำเสนอจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ควรเพิ่มการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

โดยเฉพาะกับชุมชนและสถานประกอบการเพิ่มขึ้น ส่วนปัจจัยพื้นฐานของโครงการทั้งด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และงบประมาณมีความเหมาะสม

ชุมชนและสถานประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน มีความพร้อมและความเหมาะสมด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ โดยเฉพาะด้านบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์เพื่อการฝึกอบรมความรู้และทักษะให้กับผู้เรียน

2.7.3 ด้านกระบวนการของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อมูลที่ผู้ประเมินนำเสนอจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ กระบวนการดำเนินงานตามวงจร PDCA เป็นขั้นตอนการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และต้องนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ชุมชนและสถานประกอบการส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกระบวนการในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งด้านการวางแผนดำเนินงานโครงการ การปฏิบัติตามแผน การติดตามและประเมินผล รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไข โดยให้ข้อเสนอเพิ่มเติมในด้านการติดตามและประเมินผลควรปฏิบัติให้ต่อเนื่อง

2.7.4 ด้านผลผลิตและผลกระทบของโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับข้อมูลที่ผู้ประเมินนำเสนอจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และมีความเห็นว่าผลผลิตและผลกระทบของโครงการที่เกิดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยได้เสนอแนะเพิ่มเติม ได้แก่ ด้านผลผลิตของโครงการโดยภาพรวมผู้เรียนมีความสนใจและมีความสุขกับการเรียนการฝึกอบรมหรือการฝึกงานร่วมกับปราชญ์

ชุมชนและในสถานประกอบการ และผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ตามความสนใจและตามวัตถุประสงค์ของโครงการมากขึ้น

ผู้เรียนส่วนใหญ่เห็นว่า โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ควรจัดอย่างต่อเนื่อง เพราะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชุมชนและในสถานประกอบการ

ชุมชนและสถานประกอบการให้ความคิดเห็นหลังจากการดำเนินโครงการแล้วว่า วิทยาลัยสารพัดช่างน่านควรมีการขยายเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการเพิ่มขึ้น โครงการนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์อย่างมากจากการได้รับการเรียนรู้ การฝึกอบรม การฝึกทักษะในสถานที่จริงจากผู้มีความรู้ และประสบการณ์ตรง ควรจัดทำโครงการนี้อย่างต่อเนื่องและยินดีให้ความร่วมมือในโอกาสต่อไป

สรุปจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกับแบบสอบถามที่ผู้ประเมินได้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณมาก่อน การสัมภาษณ์ และได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการประเมินโครงการในครั้งนี้ โดยสรุปเป็นโครงการที่มีความเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสถานการณ์จริงในชุมชนและสถานประกอบการ

สรุปผลรวมทั้งจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน และสถานประกอบการ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของสิ่งที่เกิดขึ้นจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์กับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งสรุปได้ว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นโครงการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัย

สารพัดช่างนาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสรุปผลการศึกษาและนำเสนอ แนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างนาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

- 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา
- 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา โดยเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานวางแผน การบริหาร การจัดหางบประมาณ การกำหนดหลักสูตร การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
- 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา
- 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน ควรสร้างบรรยากาศแบบพลังเกื้อกูล สามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตลอดจนการประกันคุณภาพการศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPPI Model) ซึ่งบูรณาการแนวคิดของ ประชุม รอดประเสริฐ (2547) และ วิโรจน์ สารรัตน์ (2553) ซึ่งเป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากรูปแบบชิปป (CIPP Model) ของ Stufflebeam et al. (1971) โดยการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใน 5 ด้าน คือ 1.1 ประเมินบริบทของโครงการ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของโครงการ ความสอดคล้องและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ 1.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ เกี่ยวกับสภาพความพร้อมของบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ และความเหมาะสมของปัจจัยในการดำเนินโครงการ 1.3 ประเมินกระบวนการของโครงการ เกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินการ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข 1.4 ประเมินผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ และความพึงพอใจจากการดำเนินโครงการ 1.5 ประเมินผลกระทบของโครงการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษา และความสำเร็จในด้านรางวัลต่าง ๆ 2. เพื่อศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ในการรวบรวมข้อมูลของการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้ประเมินดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 48 คน ผู้เรียน จำนวน 270 คน ชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 50 คน แบ่งตามโครงการย่อย ภายใต้โครงการหลัก ดังนี้

1.1 โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ

1.2 โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ

2. รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 คน ผู้เรียนจำนวน 10 คน และชุมชนและสถานประกอบการ จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3. รวบรวมข้อมูลโดยการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะเวลาในการประเมินโครงการด้วยแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะที่ 1 ประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการระหว่างวันที่ 1 - 30 กันยายน 2558 2) ระยะที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินโครงการ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2558 - 15 มีนาคม 2559 3) ระยะที่ 3 ประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ ระหว่างวันที่ 16 มีนาคม 2559 - 31 พฤษภาคม 2559

นอกจากนี้ใช้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน 2) สัมภาษณ์ผู้เรียน และ 3) สัมภาษณ์ชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อนำข้อมูลมาเสริมผลการประเมินที่ได้จากแบบสอบถาม และเป็นการยืนยันข้อมูลจากแบบสอบถาม และได้ข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการประเมิน

ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามรูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPPI Model) โดยมีผลการประเมินเป็นรายประเด็นและตัวชี้วัด สรุปได้ดังนี้

1.1 ผลการประเมินบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าเป็นโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น และมีวัตถุประสงค์ที่เหมาะสม ต้องการให้เน้นการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ในส่วนของผู้ปกครอง ชุมชน และสถานประกอบการ เสนอแนะให้ดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นผลจากการประเมินบริบทของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ และควรปรับวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องมากขึ้น

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากร และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ควรเพิ่มการสร้างความตระหนักและให้ความรู้ ความเข้าใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับชุมชนและสถานประกอบการ ส่วนปัจจัยพื้นฐานของโครงการทั้งด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และงบประมาณมีความเหมาะสม

ดังนั้นผลจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการให้เหมาะสมและเพียงพอ และต้องเน้นเรื่องการสร้างความตระหนักและให้ความรู้ ความเข้าใจต่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะกับชุมชนและสถานประกอบการ

1.3 ผลการประเมินกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล รองลงมาเป็น การวางแผน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไข ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินงานของโครงการไม่ครบสมบูรณ์ตามวงจร PDCA โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตามและประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และต้องนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นผลจากการประเมินกระบวนการของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามวงจร PDCA โดยเฉพาะขั้นตอนการติดตามและประเมินผลควรทำอย่างต่อเนื่อง และต้องนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นประเมินผลมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ผลการประเมินผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รองลงมาคือ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งสองรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ ควรจัดอย่างต่อเนื่อง เพราะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะและประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชุมชนและในสถานประกอบการ และในส่วนของชุมชนและสถานประกอบการต้องการให้จัดทำโครงการนี้อย่างต่อเนื่องและยินดีให้ความร่วมมือ

ดังนั้นผลจากการประเมินผลผลิตของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ได้แก่ ควรจัดทำโครงการนี้ต่อไปและจัดทำอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งโครงการนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ จากชุมชนและในสถานประกอบการ

1.5 ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 81.24 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 3) รางวัลที่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้

ดังนั้นผลจากการประเมินผลกระทบของโครงการ แนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร คือ จากผลการประเมินที่พบว่าคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรางวัลที่ได้รับผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่เหมาะสมและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ควรส่งเสริมให้ดำเนินการต่อไปได้

สรุปภาพรวมทั้งโครงการผลการประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 4) ด้านผลกระทบ และ 5) ด้านผลผลิต โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ และจากผลการประเมินผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้บริหาร ควรดำเนินการดังนี้ 1) ควรปรับตัวอุปสรรคของโครงการให้มีความสอดคล้องมากขึ้น 2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ 3) ควรจัดหาหรือจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อการดำเนินโครงการให้เหมาะสมและเพียงพอ 4) ควรปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานของโครงการตามวงจร PDCA ให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นโครงการที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ และควรจัดทำโครงการนี้ต่อไปและจัดทำอย่างต่อเนื่อง

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน รวมทั้งการสร้าง

ความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน

อภิปรายผล

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการโดยสรุปทั้งโครงการ พบว่า ภาพรวมด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ ทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโครงการที่ประเมินนี้เป็นโครงการที่ดี มีความเหมาะสม ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารทุกระดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 38) และสมคิด พรหมจ้อย (2552: 23-24) ที่กล่าวว่า ลักษณะของโครงการที่ดีควรประกอบด้วย 1) มีพื้นฐานมาจากข้อมูลที่เป็นจริงและผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว 2) สนองตอบความต้องการของประชากรหรือผู้รับบริการ 3) สามารถแก้ปัญหา พัฒนางค์การหรือหน่วยงานได้ 4) มีรายละเอียดของวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้สูง 5) ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร และ 6) มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและระยะสิ้นสุดที่แน่นอน และอาจเป็นเพราะโครงการนี้มีประโยชน์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ที่สำคัญเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2549: 107-109 และ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2552: 183-184 ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เป็นเรื่องสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่หลากหลาย เพราะสถานประกอบการและชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่จำเป็นในการจัดการศึกษา สถานศึกษาประสบความสำเร็จ เพราะให้ประชาชนมาเกี่ยวข้องด้วย ในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องรู้จักหน้าที่ของความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน - สถานศึกษา - ชุมชน โดยจะต้องให้ผู้ปกครองและประชาชนมาเกี่ยวข้องในกิจการของสถานศึกษา

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลอเวย์ (Lawey, 1998) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาสังคมในท้องถิ่นพบว่า การให้ความสำคัญกับท้องถิ่น โดยดึงเอาภูมิปัญญาในระดับท้องถิ่นที่มีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ เข้ามาสู่โรงเรียนจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชน โรงเรียนได้ใน 3 ด้าน คือ 1) การใช้พื้นที่ชุมชนเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า 2) องค์กรในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) ชุมชน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน 2) กระบวนการสร้างเครือข่าย 3) ความร่วมมือ 4) องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย และ 5) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และการที่ผลสรุปทั้งโครงการ พบว่า ภาพรวมทุกตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ทวี อุปลุขิน (2554) ที่ได้ประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า 1) ผลการประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

1.1 ผลการประเมินบริบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัดพบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์โครงการ รองลงมาคือ ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานตามโครงการนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างน่านได้ศึกษาข้อมูลความต้องการจำเป็นก่อนจัดทำโครงการ จากนั้นได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนโยบายทางการศึกษา พระราชบัญญัติทางการศึกษาโดยเฉพาะด้านอาชีวศึกษา จึงทำให้ผลการประเมินโครงการด้านบริบทจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม และคณะ (Stufflebeam, et.al., 1971) ที่กล่าวว่า การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ

เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามต่าง ๆ เช่นเป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือนโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ และเป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ ผลการประเมินด้านบริบทดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ สุทธิ เวียงชัยภูมิ (2553) ที่ได้ประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) เป็นกรอบในการประเมิน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อม การปฏิบัติงานโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ มีความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการแก้ปัญหาความยากจน และสอดคล้องกับปัญจสุทธิต์ จันทรวงศา (2555) ที่ได้ประเมินโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลด เป็นกองทุนของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการในภาพรวมมีความสอดคล้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบพบว่า ความต้องการความจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ และความพร้อมของทรัพยากรทั้งสามองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่วัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเหมาะสมของงบประมาณ รองลงมาคือ ความพร้อมของบุคลากร และรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยสารพัดช่างน่านให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสมเพียงพอ ผู้รับผิดชอบโครงการและกิจกรรมย่อยภายใต้โครงการมีความรู้ ความสามารถ และ ความรับผิดชอบต่องาน รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อโครงการ วิทยาลัยมีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ดังนั้นผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ อุไร จุ้ยกำจร (2557) ที่ได้ทำการประเมินการจัดการเรียนการสอนเสริมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า และสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ นันทนา ไกล้ชิต (2554) ที่

ได้ประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ โรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ทวี อุปสุชิน (2554) ที่ได้ประเมินโครงการการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัย โดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด

1.3 ผลการประเมินกระบวนการ พบว่า ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตัวชี้วัด พบว่า ทุกรายการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดตามและประเมินผล รองลงมาเป็น การวางแผน รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไข ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงานชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วม ทั้งร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน และร่วมประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญของการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1980: 213-235) ที่ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) และการจัดการศึกษาโดยให้ชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของ พิณสุตา สิริธรงค์ศรี (2558); กมล สุตประเสริฐ (2548: 13) และอภิญา เวชชัย (2549: 25) ที่กล่าวว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดเรื่องของการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความพร้อม มีกำลังความสามารถ มีกำลังทรัพย์เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาสถานศึกษาตามศักยภาพและความสนใจ ซึ่งกระแสของการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน องค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ในสังคมจึงมีมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการกำหนดตัวบ่งชี้

ของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเกณฑ์หนึ่งในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดของ ไวท์ (White, 1982: 18) ที่ได้ให้ทัศนะว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ประชาชนและสถานประกอบการ ประกอบด้วยมุมมอง 4 มิติ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่า อะไรควรทำและทำอย่างไร 2) การมีส่วนร่วม เสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรภัทร มหาวงศ์ (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของเครือข่าย ประกอบด้วยหลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ 2) ลักษณะของเครือข่าย 3) คณะกรรมการบริหารเครือข่าย 4) ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และ 5) กระบวนการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน การดำเนินงาน และการปรับปรุง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ นันทะ ศรีเจริญโชติ (2556) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านแม่แบ๊ะ จังหวัดนราธิวาส พบว่าทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผ่านเกณฑ์การประเมินและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการประเมินผลผลิต พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รองลงมา คือ ความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินงานตามกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการนี้ได้มีการวางแผนที่ดี ได้รับการสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอ มีกระบวนการบริหารงานและดำเนินงานที่เป็นระบบ เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน และเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาที่ดึงชุมชนและสถานประกอบการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ ณะพรพันธุ์ (2554: 175) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้เพราะความจำกัดด้านทรัพยากรของรัฐบาลก็ดี ความไร้ประสิทธิภาพของระบบราชการก็ดี ทำให้การผูกขาดในการจัดการศึกษาของรัฐบาลไม่เป็นผลดีต่อใคร ๆ ในสังคมส่วนรวม สมควรที่จะระดมสรรพกำลังของคนในชาติมาใช้ประโยชน์ เพราะการศึกษายังเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาของสังคม การดึงชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรจุฑา ชมใจ (2554) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยความร่วมมือ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนโยบายและบทบาทหน้าที่ 2) ด้านโครงสร้างและการบริหารจัดการ 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และ 4) ด้านการระดมทรัพยากร ซึ่งแต่ละด้านมีโอกาสความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี ไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินด้านผลผลิตสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ ชนิศกานต์ ลภะวงศ์ (2556) ที่ได้ประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1. การประเมินผลผลิตพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยภาพรวมปีการศึกษา 2552 สูงกว่าปีการศึกษา 2551 และด้านความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า อยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการประเมินผลกระทบ พบว่า 1) คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 81.24 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และ 3) รางวัลที่ได้รับคิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เหตุผลที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก วิทยาลัยสารพัดช่างน่านโดยคณะผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรของวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ โดยได้ร่วมกันประสานงานและสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนและสถานประกอบการ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2557) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรระลึกถึงหลัก 10 ประการ คือ 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุ้งแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ 10) สร้างและพัฒนา ค่านิยมการสร้างสัมพันธ์ภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลจากดำเนินการดังกล่าวประกอบกับการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากชุมชนและสถานประกอบการ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน

ด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และสถานศึกษาและผู้เรียนได้รับรางวัล ต่าง ๆ จึงทำให้ผลการประเมินผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ วิลัยพรณ์ เสรีวัฒน์ (2555) ที่ได้ประเมินโครงการเรื่อง การประเมินเชิงระบบ โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านผลกระทบ พบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนได้รับเกียรติบัตร รางวัล และได้ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำคัญต่าง ๆ ในทุกระดับเพิ่มขึ้น ผู้ปกครองพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. ผลการศึกษาและนำเสนอแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยสรุปประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนักให้กับชุมชนและสถานประกอบการให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 2) ประสานหน่วยงาน/องค์กรในชุมชนและสถานประกอบการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) วางแผนการดำเนินงานร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการที่ร่วมโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา 4) กำหนดวัตถุประสงค์และสร้างข้อตกลงเป็นพันธสัญญาร่วมกัน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน 5) บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา 6) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน 7) ร่วมกันระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และ 8) ร่วมกันตรวจสอบติดตามและประเมินผลการทำงาน ซึ่งการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา นโยบาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ที่ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนา ประกอบด้วย 4 นโยบาย 10 ยุทธศาสตร์ 28 กลยุทธ์ และโครงการ 93 โครงการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ ได้แก่ นโยบายที่ 1 : มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 1 ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะ

ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานและสังคมทั้งในประเทศ ภูมิภาค อาเซียน และระดับสากลกลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาระบบทวิภาคี และกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุน และเร่งรัดการจัดอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือ ผลิตและพัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเฉพาะการศึกษาระบบทวิภาคี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชฟเวอร์ (Shaver, 1991) ที่ได้ศึกษาการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนเป็นแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าในการสอนการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนมาประกอบการเรียนการสอน เป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ช่วยให้การเรียนได้ผลดี ได้เรียนจากของจริง มีความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น นักเรียนได้รับประสบการณ์มากกว่าการเรียนในห้องเรียน ด้านแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ได้สรุปจากการศึกษาวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ อนันท์ งามสะอาด (2553) ที่กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา คือ 1) กิจกรรมพัฒนามาตรฐานการอาชีวศึกษาและการเรียนรู้ด้านวิชาชีพตลอดชีวิต พัฒนามาตรฐานอาชีพ พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะหลักสูตรวิชาชีพเฉพาะทาง หลักสูตรวิชาชีพทั้งในและนอกระบบให้มีความหลากหลาย เชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิวิชาชีพและการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษาบ่มเพาะให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ มีค่านิยมใฝ่มุ่งสู่การเรียนอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น เสริมสร้างให้มีสมรรถนะ ด้านการสื่อสาร ภาษา IT การคิดวิเคราะห์ ทักษะอาชีพ รองรับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ (Public Mind) และวุฒิภาวะทางอารมณ์ 2) กิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ สร้างระบบการเรียนรู้อาชีวศึกษาส่งเสริมโอกาสการเรียนรู้วิชาชีพตลอดชีวิต วัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการมีงานทำ การสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมอาชีพ และ 3) กิจกรรมสร้างเครือข่ายชุมชนความรู้ด้านวิชาชีพ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาชีพในชุมชนร่วมกับสถานประกอบการ ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บ้าน สถาบันศาสนา สถาบันทางการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานหน่วยงาน/

องค์กรเครือข่าย 3) ชั้นสร้างพันธมิตรสัญญาร่วมกัน 4) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมสิน คันธภูมิ (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ศิษย์เก่า พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ประชาชนชาวบ้าน หน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน 2) กระบวนการสร้างเครือข่าย 3) ความร่วมมือ 4) องค์ประกอบสำคัญของเครือข่าย และ 5) คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โครงการผ่านเกณฑ์การประเมินทุกประเด็นและทุกตัวชี้วัด วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ควรดำเนินโครงการนี้ต่อไป และเพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรนำผลประเมินบางประเด็นหรือบางตัวชี้วัด ไปปรับปรุงพัฒนา ดังนี้

1.1 ด้านบริบท จากผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมและรายตัวชี้วัด มีความเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้นวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรวางแผนดำเนินการต่อไป

1.2 ผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนการเตรียมความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ ให้เหมาะสม เพียงพอ และมีคุณภาพ

1.3 ด้านกระบวนการ พบว่า การปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ควรวางแผนกระบวนการดำเนินงานโครงการ โดยเน้นเรื่องการนำผลการติดตามและประเมินไปวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไข

1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และกิจกรรมของโครงการ แต่ละกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สูงขึ้น ดังนั้นควรดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านผลกระทบ คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรางวัลที่ได้รับ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด และเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นรวมทั้งให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วิทยาลัยควรสนับสนุนครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีส่วนร่วมไปกับเครือข่ายชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ให้มากขึ้น โดยจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เครือข่ายในชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 วิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ควรกำหนดเป็นนโยบายและสร้างความเข้าใจในการดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินโครงการครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการ ซึ่งเป็นโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

2.2 ควรมีการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ในปีงบประมาณต่อไป โดยใช้รูปแบบการประเมินอื่น เช่น รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ รูปแบบการประเมินของโพรวีส และรูปแบบการประเมินของสเต็ก เป็นต้น

2.3 ควรมีการประเมินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ หรือโครงการพัฒนาระบบความร่วมมือกับชุมชน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เกี่ยวกับบริบทและปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความต้องการ
จำเป็นของโครงการ ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ และความเพียงพอ
ของวัสดุ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวัดน์ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. วุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การทำงาน

ต่ำกว่า 10 ปี

10 - 19 ปี

20 - 29 ปี

30 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านบริบท					
ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ					
1. ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะจำเป็น จากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและ องค์กรต่าง ๆ.....
2. ต้องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับ ชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ.....
3. ต้องการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและ สถานประกอบการ.....
4. ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น.....
5. ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ ทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา.....
ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์					
6. วัตถุประสงค์โครงการมีความเป็นไปได้.....
7. วัตถุประสงค์มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา ของสังคมไทยในปัจจุบันทางการศึกษา.....
8. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542.....
9. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการ.....

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
10. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551.....					
11. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.....
12. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนนักศึกษา.....
13. วัตถุประสงค์โครงการสอดคล้องกับกิจกรรมที่กำหนดภายใต้โครงการ.....
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ					
14. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....
15. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะโดยระบบทวิภาคี จากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ.....
16. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ.....
17. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนและสถานประกอบการ เพื่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ.....
18. วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.....

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านปัจจัยเบื้องต้น					
ความพร้อมของบุคลากร					
19. ผู้รับผิดชอบโครงการมีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชนและสถานประกอบการ.....
20. บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ.....
21. ความร่วมมือและการประสานงานในการดำเนินงานของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ.....
ความพร้อมของอาคารสถานที่					
22. สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ.....
23. อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ.....
ความเหมาะสมของงบประมาณ					
24. งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการเพียงพอกับความต้องการ.....
25. ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณจากชุมชนและสถานประกอบการ.....
26. งบประมาณมีความเหมาะสมกับกิจกรรมภายใต้โครงการ.....
27. วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการ.....

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
	28. วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุนการจัด กิจกรรมภายใต้โครงการ มีความเพียงพอกับความ ต้องการ.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้เรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ
รายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับบริบทและปัจจัยเบื้องต้น ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความ
ต้องการจำเป็นของโครงการ ความพร้อมของผู้รับผิดชอบโครงการ ความพร้อมของสถานที่ และความ
เพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์ เทคโนโลยี ในการดำเนินงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวัดน์ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทวิศึกษา)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. ทวิภาคี)

หลักสูตรระยะสั้น

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้เรียนเกี่ยวกับบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อบริบทและปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

บริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านบริบท					
ความต้องการจำเป็นของการทำโครงการ					
1. ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะจำเป็นจากเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ.....
2. ต้องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ.....
3. ต้องการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการ.....
4. ต้องการสร้างความสัมพันธ์กับเครือข่ายบุคคล ชุมชน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.....
5. ต้องการความร่วมมือกับชุมชนและสถานประกอบการทางด้านทรัพยากรทางการศึกษา.....
ด้านปัจจัยเบื้องต้น					
ความพร้อมของอาคารสถานที่					
6. สถานที่ภายนอกสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ.....
7. อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษามีความพร้อมในการจัดกิจกรรมตามโครงการ.....
ความเพียงพอของวัสดุ/อุปกรณ์					
8. วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินงานสอดคล้องกับความต้องการ.....

บริบทและปัจจัยเบื้องต้น	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านปัจจัยเบื้องต้น (ต่อ)					
9. วัสดุ/อุปกรณ์ เครื่องมือ ครุภัณฑ์ ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมของโครงการ มีความเพียงพอกับความต้องการ....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านกระบวนการของโครงการ

ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการของโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการวางแผน การดำเนินงานกิจกรรม การติดตามและประเมินผล และการแก้ปัญหาและอุปสรรค มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวัดน์ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อกระบวนการของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านกระบวนการของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การวางแผน					
1. มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน.....
2. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง.....
3. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ.....
การดำเนินการ					
4. การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน.....
5. มีการประสานงานและขอความร่วมมือระหว่างผู้รับผิดชอบ.....
6. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ.....
7. จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ.....
การติดตามและประเมินผล					
8. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ.....
9. มีการประชุมวางแผนติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ.....
10. มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม.....
11. มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม.....
12. มีการสรุป และรายงานการจัดกิจกรรม.....

ด้านกระบวนการของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การปรับปรุงแก้ไข					
13. มีการนำเอาปัญหาและอุปสรรคจากการติดตามผลการดำเนินโครงการเข้าที่ประชุมเพื่อหาทางแก้ไข.....
14. มีการระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อหาทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานตามโครงการ.....
15. มีการดำเนินการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้สอดคล้องเหมาะสมกับกิจกรรมของโครงการ.....
16. จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านกระบวนการของโครงการ

ฉบับที่ 4 สำหรับผู้เรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการของโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการวางแผน การ
ดำเนินการ และการติดตามและประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวุฒิ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทวิศึกษา)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. ทวิภาคี)

หลักสูตรระยะสั้น

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อกระบวนการของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านกระบวนการของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
การวางแผน					
1. มีการประชุมคณะกรรมการเพื่อวางแผนการดำเนินงาน.....
2. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง.....
3. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ.....
การดำเนินการ					
4. การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน.....
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ.....
6. จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ.....
การติดตามและประเมินผล					
7. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของโครงการ.....
8. มีการประเมินผลระหว่างดำเนินกิจกรรม.....
9. มีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม.....
10. มีการสรุป และรายงานการจัดกิจกรรม.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านผลผลิตของโครงการ

ฉบับที่ 5 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ ผลที่
เกิดขึ้น ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวุฒิ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับผลผลิตของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อผลผลิตของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ					
โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ					
1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน.....
2. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน.....
3. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ.....
4. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมวิชาชีพ.....
5. ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะอย่างมีคุณภาพจากการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่พัฒนาขึ้น.....
6. ชุมชน และสถานประกอบการ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่ายกับสถานศึกษา.....
โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
7. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะจากการได้เข้าฝึกอบรมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
8. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้.....
9. ผู้เรียนได้นำแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากชุมชนมาบูรณาการกับการเรียนและใช้ในชีวิตประจำวัน.....
10. เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้กับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....
11. ผู้เรียนนำความรู้จากปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการและต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....
โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบ ทวิภาคีในสถานประกอบการ					
12. ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งได้รับการฝึกงานในสถานการณ์จริง.....
13. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ.....
14. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่างถูกต้องเหมาะสม.....
15. เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ.....
16. เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น.....

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและ
สถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อ
ผลผลิตของโครงการ

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน	ระดับความพึงพอใจ				
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผน ดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....
2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม....
3. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการ เสนอโครงการหรือกิจกรรม.....
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูล ของโครงการหรือกิจกรรม.....
5. เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร
6. ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงาน ของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ....
7. ผู้บริหารสถานศึกษาและครุมีความรู้และ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น.....
8. สถานศึกษามีหลักสูตรด้านทักษะวิชาชีพที่มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น.....
9. โครงการหรือกิจกรรมตรงกับความต้องการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียน.....
10. ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านผลผลิตของโครงการ

ฉบับที่ 6 สำหรับผู้เรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวุฒิ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. ทวิศึกษา)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. ทวิภาคี)

หลักสูตรระยะสั้น

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถาน

ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา ของผู้เรียนเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ

ผลผลิตของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ					
โครงการพัฒนาและฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ					
1. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน.....
2. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับ ความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน..
3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นมีความ หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ.....
4. ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการเรียนรู้ ด้วยหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้น.....
5. ผู้เรียนมีทักษะด้านการปฏิบัติตามหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นที่เลือกเรียนสอดคล้องกับสาขาวิชาชีพ.....
โครงการร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง					
6. ผู้เรียนได้เข้าฝึกอบรมความรู้และทักษะด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน.....
7. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของ ชุมชน.....
8. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมา บูรณาการกับรายวิชาอื่นได้.....

ความคิดเห็นของผู้เรียน ที่มีต่อผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
9. เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชุมชน.....
โครงการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบทวิภาคีในสถานประกอบการ					
10. ผู้เรียนได้รับความรู้ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียน ซึ่งได้รับจากการฝึกงานในสถานการณืจริง.....
11. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ.....
12. ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม.....
13. เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ.....
14. เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น.....

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้เรียน เกี่ยวกับผลผลิตของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อผลผลิตของโครงการ

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อผลผลิตของโครงการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผนดำเนินงานของผู้เรียน.....
2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม....
3. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการหรือกิจกรรม.....
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลของโครงการหรือกิจกรรม.....
5. เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร
6. ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ....
7. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น.....
8. หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตรงกับความต้องการของผู้เรียน.....
9. กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้งานนี้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน.....
10. ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้งานนี้.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านผลผลิตของโครงการ

ฉบับที่ 7 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ ผลที่เกิดขึ้น
ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการมากน้อยเพียงใด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับ
ชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวุฒิ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถาน

ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของชุมชนและสถานประกอบการ เกี่ยวกับผลผลิต
ของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ
ผลผลิตของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ด้านผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
<p>ด้านผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ</p> <p>กิจกรรมพัฒนาและฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ</p> <p>ระยะสั้นร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ</p> <p>1. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน.....</p> <p>2. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน.....</p> <p>3. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นมีความหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจ.....</p> <p>4. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ.....</p> <p>5. ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะจากการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่พัฒนาขึ้น.....</p> <p>6. การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นทำให้สถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอย่างเป็นเครือข่าย.....</p> <p>กิจกรรมร่วมกับปราชญ์ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>7. ผู้เรียนได้เข้าฝึกอบรมความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นกับชุมชน.....</p> <p>8. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน.....</p>					

ด้านผลผลิตของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
9. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้.....
10. มีเครือข่ายความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา.....
11. เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาจากปราชญ์ชุมชน.....
กิจกรรมการนิเทศติดตามการฝึกงานของผู้เรียนระบบ ทวิภาคีในสถานประกอบการ					
12. ผู้เรียนได้รับความรู้ ทฤษฎี หลักการต่าง ๆ และเกิดทักษะการปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่เรียนซึ่งได้รับการฝึกในสถานการณ์จริง.....
13. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสถานประกอบการ.....
14. ผู้เรียนปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบและข้อกำหนดของสถานประกอบการเป็นอย่างดี.....
15. เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ.....
16. เกิดการสร้างสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการให้ดียิ่งขึ้น.....

ตอนที่ 3 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและ
สถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของชุมชนและสถานประกอบการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อ
ผลผลิตของโครงการ

ความพึงพอใจของชุมชนและสถานประกอบการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. การมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นในการวางแผน ดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.....
2. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสม....
3. การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการ เสนอโครงการหรือกิจกรรม.....
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับรู้ข้อมูล ของโครงการหรือกิจกรรม.....
5. เครือข่ายการดำเนินงานให้บริการด้วยความเป็นมิตร
6. ผู้รับผิดชอบโครงการมีการรายงานผลการดำเนินงาน ของโครงการหรือกิจกรรมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ....
7. ชุมชนและสถานประกอบการมีความรู้และ ประสบการณ์ตรงกับความต้องการของผู้เรียน.....
8. บุคลากรของชุมชนและสถานประกอบการมีจำนวน เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน.....
9. โครงการหรือกิจกรรมตรงกับความต้องการของ ชุมชน สถานประกอบการ และผู้เรียน.....
10. ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านผลกระทบของโครงการ (คุณภาพผู้เรียน)

ฉบับที่ 8 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้
มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวุฒิ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อผลกระทบของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อผลกระทบของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน					
1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดตามชั้นปี.....
2. ผู้เรียนได้รับการเทียบโอนผลการเรียนรู้.....
3. ผู้เรียนสามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างเป็นระบบ.....
4. ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ.....
5. ผู้เรียนมีความสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม.....
6. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี.....
7. ผู้สำเร็จการศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร.....
8. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ.....
9. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ.....
10. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี.....

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อผลกระทบของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
11. สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา.....
12. ผู้เรียนสามารถวางแผนธุรกิจ ประกอบอาชีพ และมีรายได้ระหว่างเรียน.....

แบบสอบถาม

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ด้านผลกระทบของโครงการ (คุณภาพผู้เรียน)

ฉบับที่ 9 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับผลกระทบของโครงการ ประกอบด้วย คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายจิรวัดน์ ชินศรี

รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

3. ประเภทของเครือข่ายการเรียนรู้

ประเภทบุคคล เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเภทกลุ่มบุคคล เช่น ตัวแทนชุมชน ตัวแทนสถานประกอบการ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถาน

ประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของชุมชนและสถานประกอบการ เกี่ยวกับผลกระทบ
ของโครงการ

คำชี้แจง โปรดพิจารณา และเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ
ผลกระทบของโครงการ ซึ่งคะแนนในช่องมีความหมายดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีต่อผลกระทบของโครงการ	ระดับความคิดเห็น				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานด้านผู้เรียน					
1. ผู้เรียนสามารถประยุกต์หลักการทางวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานอาชีพได้ อย่างเป็นระบบ.....
2. ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสาร ด้านการฟัง การอ่าน การเขียน และการสนทนา ทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ.....
3. ผู้เรียนมีความสามารถใช้ความรู้และเทคโนโลยีที่ จำเป็นในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานวิชาชีพได้อย่าง เหมาะสม.....
4. ผู้เรียนมีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ จากการฝึกงานในชุมชนและสถานประกอบการได้อย่าง เหมาะสม.....
5. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามในวิชาชีพ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี.....
6. ผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำในสถานประกอบการหรือ ประกอบอาชีพอิสระและศึกษาต่อภายใน 1 ปี.....
7. ชุมชน/สถานประกอบการมีความพึงพอใจต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา.....

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 1

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. สถานที่สัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี.....

4. รายการที่สัมภาษณ์

4.1 ด้านบริบท ท่านเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีอะไรที่ต้องเพิ่มเติมหรือไม่ เช่น นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการหลัก ครอบคลุมหรือไม่

4.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ท่านเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีอะไรที่ต้องเพิ่มเติมหรือไม่ เช่น บุคลากร วัสดุ/อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณ เป็นต้น

4.3 ด้านกระบวนการ ท่านเห็นว่าสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีอะไรที่ต้องเพิ่มเติมหรือไม่ เช่น การวางแผน การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานเป็นไปตามปฏิทินหรือไม่ และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเวลา และงบประมาณที่กำหนดไว้หรือไม่

4.4 ด้านผลผลิต ท่านเห็นว่าโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด

4.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือไม่

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 2

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับผู้เรียน

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. สถานที่สัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี.....

4. รายการที่สัมภาษณ์

4.1 ด้านผลผลิต ท่านเห็นว่าโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด ท่านประทับใจในโครงการหรือกิจกรรมใดบ้าง

4.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือไม่ มีข้อดีและข้อบกพร่องอะไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์ฉบับที่ 3

การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. สถานที่สัมภาษณ์.....
3. วัน เดือน ปี.....

4. รายการที่สัมภาษณ์

4.1 ด้านบริบท ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการหลักครอบคลุมหรือไม่

4.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้าง เกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ด้านวัสดุ/อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และงบประมาณ

4.3 ด้านกระบวนการ ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างเกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านกระบวนการ เช่น การวางแผน การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน และกิจกรรมที่เหมาะสมกับเวลา และงบประมาณที่กำหนดไว้หรือไม่

4.4 ด้านผลผลิต ท่านเห็นว่าโครงการหรือกิจกรรมภายใต้โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับใด

4.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ท่านมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือไม่

ภาคผนวก ข

คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญ

โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถามการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

และสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
10.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
17.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
18.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
19.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
20.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
22.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
23.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
24.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
25.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
26.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
27.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
28.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านบริบทและปัจจัยเบื้องต้น

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้เรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านกระบวนการของโครงการ
ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
15.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านกระบวนการของโครงการ

ฉบับที่ 4 สำหรับผู้เรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านผลผลิตของโครงการ

ฉบับที่ 5 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
13.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
16.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านผลผลิตของโครงการ

ฉบับที่ 6 สำหรับผู้เรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
10.	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านผลผลิตของโครงการ
ฉบับที่ 7 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	0	4	0.80	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
13.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
15.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
16.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านผลกระทบของโครงการ
ฉบับที่ 8 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	0	1	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
8.	1	1	0	1	1	4	0.80	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
10.	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ด้านผลกระทบของโครงการ
ฉบับที่ 9 สำหรับชุมชนและสถานประกอบการ

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
2.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
3.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
4.	1	0	1	1	1	4	0.80	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้
6.	1	1	1	0	1	4	0.80	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1.00	ใช้ได้

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม การประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 9 ฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method หรือ α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นดังตารางต่อไปนี้

แบบสอบถามฉบับที่	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
1	28	0.940
2	9	0.907
3	16	0.882
4	10	0.912
5	16	0.876
6	14	0.850
7	16	0.841
8	12	0.923
9	7	0.890

ภาคผนวก ค

หนังสือราชการที่ใช้ประกอบการพัฒนาเครื่องมือ

1. หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อทดลองใช้เครื่องมือ

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการดำเนินโครงการ

ภาคผนวก จ
การเผยแพร่โครงการ

บรรณานุกรม

- กมล รอดคล้าย. (2549). **บทบาทของการศึกษากับการก้าวสู่ยุคประเทศไทย 4.0** [Online].
Available: www.pi.ac.th/.../บทบาทของการศึกษา%20กักับการก้าวสู่ยุคประเทศไทย%204.0.pd...[2559, พฤศจิกายน 8].
- กมล สุดประเสริฐ. (2548). **การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานประสานงาน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- กรเกล้า แก้วโชติ. (2553). **ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย. (2553, กันยายน-ธันวาคม). **การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา**. **สื่อพลัง**, 8(4), 12-17.
- ขวัญภา อุณหกานต์. (2554). **การประเมินโครงการคุณธรรมนำความรู้สู่ความดีของโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมนำความรู้สู่ความดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จิรภัทร มหาวงค์. (2559, ตุลาคม-ธันวาคม). **การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง**. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 18(4): 114.
- ชนิศกานต์ ละครวงศ์. (2556). **การประเมินโครงการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบการจัดการเรียนการสอนแบบคละชั้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ชนัดดา บุบผามาศ. (2557). **การประเมินโครงการระบบโครงข่ายการเรียนรู้ไร้พรมแดน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาญชัย อาจิมสมอาจารย์. (2553). **สู่ทิศทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ก้าวใหม่.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.

- เชาว์ อินใย. (2553). **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2558). **การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based Education)**.
 [Online]. Available <http://www.eqd.cmu.ac.th/Innovation/media/2558/2558/OutcomebasedEducation.pdf> [2559, ตุลาคม 12]
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2557, 1-15 มีนาคม). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา.
นิตยสาร Thecity Journal, 4(85), 30-32.
- ธีรภูธร ชมใจ. (2554). **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบไตรภาคี**.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. (2556). **การประเมินโครงการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตา ชูโต. (2547). **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสารการพิมพ์.
- นันทนา ไกล้ชิต. (2554). **การประเมินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษโรงเรียนบางสะพานวิทยา อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นันทะ ศรีเจริญโชติ. (2556). **การประเมินโครงการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านแม่แป๊ะ จังหวัดนราธิวาส**. นราธิวาส: โรงเรียนบ้านแม่แป๊ะ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2555, มกราคม-มิถุนายน). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีจากฐานราก. **วารสารบริหารการศึกษามศว**. 9(16), 73-74
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2549). **นโยบายและการวางแผน หลักการและทฤษฎี**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: เนติกุล.
- ประยูร ศรีประสาธน์ และคณะ. (2551). **การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: รายงานการวิจัยทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ม.ป.ท.
- ประเวศ วะสี. (2549). **การปฏิรูปการศึกษาเพื่อมวลชน**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสวัสดิศึกษาดีวงศ์.

- ปัญญาสุทธิ จันทรวงศา. (2555). การประเมินโครงการฝึกวิชาชีพสำหรับทหารกองประจำการก่อนปลดเป็นกองหนุน ของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พจนาวรรณ อนุพันธ์. (2556). การสำรวจความพึงพอใจของสถานประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พะเยาว์ กังวล. (2551). การประเมินโครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น หลักสูตรการเลี้ยงโคนมของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิณสุดา สิริธรรังศรี (2558). การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษา โครงการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมขององค์กรในชุมชนเพื่อสุขภาวะคนไทย. [Online]. Available: www.dpu.ac.th/ces/download.php?filename=1392093276.pdf [2558, เมษายน 7].
- พิสนุ พองศรี. (2551). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2550). การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสรรค์ ณะพรพันธ์. (2554). การมีส่วนร่วมของสังคมในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : สามเสนเจริญพานิชย์.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540). การประเมินผลโครงการ: การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อแกรมมี.
- _____. (2552). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- ลีปนันท เกตุทัต. (2549). วิสัยทัศน์ประเทศไทยด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม และศาสนา. กรุงเทพฯ : สมาคมนักเรียนทุนรัฐบาลไทย.

- วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ และสุรียา วีรวงศ์. (2551). การประเมินผลโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย พงษ์วิชัย. (2554). การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์. (พิมพ์ครั้งที่ 22). กรุงเทพฯ: วี. พรินท์ (1991).
- สมถวิล วิจิตรวรรณ. (2552). “การใช้ผลการวัดและประเมินการเรียนรู้” เอกสารการสอนชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). เทคนิคการประเมินโครงการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2549). การวิจัยประเมินโครงการด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2552). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน้าที่ 12 หน้า 183-184 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำราญ มีแจ้ง. (2550). การประเมินโครงการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : นิธิแอดเวอร์ไทซ์กรุ๊ป.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2548, มกราคม-มีนาคม). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร 12(1), 10-11
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2551) กลยุทธ์การวิจัยเพื่อพัฒนางาน : วิจัยเพื่อพัฒนาองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.

- สุภี เวียงชัยภูมิ. (2553). การประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix It Center) วิทยาลัย
สารพัดช่างชัยภูมิ. ชัยภูมิ: วิทยาลัยสารพัดช่างชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
 อาชีวศึกษา.
- สุวิมล ตีรگانนท์. (2547). การประเมินโครงการแนวทางสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์ ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2560). กรอบความคิดเชิงบูรณาการของผู้นำภาครัฐกับการขับเคลื่อนภารกิจ
ป.ย.ป. ในยุคประเทศไทย 4.0 [Online]. Available: www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/article/20170622-rsr2-1_final.pdf [2560, มิถุนายน 28]
- อนันท์ งามสะอาด. (2553). กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษา. [Online].
 Available: <https://sisatblog.wordpress.com/2010/08/07/rr/> [2559, มิถุนายน 17].
- อนันต์ ธิคำ. (2554). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิญา เวชชัย. (2549). การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา.
 กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อารี อัจฉริยวินิช. (2550). การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถภาพ School Net ประเทศไทย
ศึกษาระบบบริหารการเรียนการสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชา
 หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2551). การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. เอกสารรายงานการวิจัย หน้า 14 กรุงเทพมหานคร
 โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- อุดมสิน คันธภูมิ. (2558). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.
 สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- อุไร จุ้ยกำจร. (2557). การประเมินการจัดการเรียนการสอนเสริมเพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทาง
วิชาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์
 อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1980). **Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity through Specificity.** World Development: p 213-235.
- Ferguson, Harl R. (1997). **The High School Curriculum.** New York: Ronald Press.
- Lawey, Ragina F. (1998). **Audio Visual Method in Teaching.** New York: Holt Rinchart and Winstion.
- Lopez, Marquez; Lima, Tersea. (1998). "Parental views on participation, dual language education, and bilingualism" **Dissertation Abstracts International.** 59(6): 1877-A: December.
- Matz, Gary Lee. (1981). **A Formative Evaluation of a Nutrition, Education and Training Program in Selected Rural Pennsylvania School (Abstracts).** (Ph.D. Dissertation in Education). Pennsylvania : Pennsylvania University. (Cited 2002 April 10) Available from : DAO/AA1811331.
- Patton, M.Q. (2004). The roots of utilization-focused evaluation. In Alkin, M.C. (Ed.) **Evaluation roots : tracing theorist's views and influences.** (pp.276-291) London : SAGE.
- Royse, David D., et al. (2001). **Program evaluation: An introduction.** Belmont. Wadsworth.
- Shaver, Jame. P. (1991). **Handbook of Research on Social studies Teaching and Learning, A Project of One National council for the Social Studies.** New York: Macmilland.
- Stufflebeam, D.L, et.al. (1971). **Education Evaluation and Decision-Making.** Illinois: Peacock Publishers. Inc.
- White, T.A. (1982). Why Community Participation. **Annual UN Report.** New York: United Nations Children's Fund.

ประวัติของผู้ประเมินโครงการ

ชื่อ	นายจิรวัดน์ ชินศรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 150 ถนน สุมนเทวราช ตำบล ในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 55000
ประวัติการศึกษา	- ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ - ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง - ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ประวัติการทำงาน	- ตำแหน่ง วิศวกรประจำโรงงาน บริษัท ซี.ดี.เฟอร์นิชชิง จำกัด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ลักษณะงาน ผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา - ตำแหน่ง วิศวกรประจำโรงงาน บริษัท เซราเทค จำกัด (มหาชน) และ บริษัทในเครือปูนซีเมนต์นครหลวง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ลักษณะงาน ผลิตกระเบื้องปูพื้น ปูนฉาบ - ตำแหน่งวิศวกรอาวุโส (ฝ่ายซ่อมบำรุง) บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน) อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ลักษณะงาน ซุดถ่านหินป้อนให้กับโรงงานไฟฟ้า ฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
งานที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ	- รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน ระหว่าง ปี พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2559
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	- ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา